

ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ԿԸ ՄԵՂԱԴՐԷ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԸ ՀՈՎԱՆԱԲՈՐԵԼՈՒ ՄԷՋ

Պոլսոյ մէջ հրատարակուող հայկական «Ակօս» թերթի սպաննուած խմբագրապետ Հրանդ Տինքի ընտանիքը պահանջած է թրքական դատախազութենէն, իրաւական գործողութիւններ ձեռնարկել ռատիկանութեան դէմ՝ մարդասպանին հովանաւորելու մեղադրանքով:

Ինչպէս կը տեղեկացնէ «Ֆրանսփրես» գործակալութիւնը, հարցը կը վերաբերի ապահովութեան ուժերու այն ներկայացուցիչներուն, որոնք «լիշատակի համար» լուսանկարուած էին Տինքի սպանութեան համար ձերբակալուած 17-ամեայ ազգայնական Օզիւն Սամասթի հետ:

Լրատուամիջոցներու կողմէ հրապարակուած լուսանկարներու մէջ պատկերուած էին ռատիկանութեան պաշտօնեաներ՝ Թուրքիոյ դրօշը ձեռքին բռնած Սամասթի հետ, ինչ որ առիթ տուաւ կասկածներու, որ որոշ պետական պաշ-

Շարք էջ 4

ՄԻՆԱԿԻ ԽՈՒՄԲԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՅՆԵՐԸ ԴԺԳՈՅՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՅԱՅՏՆԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՒ ԱՏՐՊԵՅՃԱՆԻ ԴԵԿԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԱՆԿԱՐՈՂՈՒԹԵԱՆ ՆԿԱՏՄԱՄԲ

ԵԱՀԿ Մինսկի խմբի երեք համանախագահները՝ ռուսաստանցի Եուրի Մերզլեակով, ֆրանսացի Պերնարտ Ֆասիէ եւ ամերիկացի Մեթիւ Պրայզա անցեալ շաբթուայ ընթացքին Վիէնայի մէջ հանդէս եկան յայտարարութեամբ մը՝ Լեոնային Ղարաբաղի հակամարտութեան վերաբերեալ:

Համանախագահները կարեւոր նկատած են տալ իրենց գնահատականը՝ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի նախագահներու վերջերս Սանկտ Պետերբուրգի մէջ կայացած հանդիպման լոյսի տակ:

«Դժբախտաբար, նախագահները չկարողացան յաղթահարել առկայ դժուարութիւնները: Այս, նաեւ միւս կողմէ Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի մէջ 2008 թուականին սպասուող նախագահական ընտրութիւններու քարոզարշաւը, ինչպէս անցեալի փորձն ցոյց կու տայ, կրնայ դժուարացնել յառաջընթացի կարելիութիւնները: Առանց նախագահներու մակարդակով գլխաւոր սկզբունքներու ընդունման՝ անհնար է սկսիլ հակամարտութեան խաղաղ կարգաւորման

բանաձեւի կազմութիւնը կամ ապահովել նախորդ երեք տարուայ բանակցութիւններու յառաջընթացը՝ ամէն ինչ նոր չսկսելու համար», - ըսուած է յայտարարութեան մէջ:

Համանախագահները կ'ընդունին որ, «Ղարաբաղի մէջ 13 տարի «ոչ պատերազմ, ոչ խաղաղութիւն» վիճակէն յետոյ «ստատուս քոյի» պահպանումը Հայաստանի եւ Ատրպէյճանի ղեկավարներու համար կը թուին ըլլալ աւելի քիչ դժուար, քան փոխզիջումները, որոնք կը բերեն հակամարտութեան անխուսափելի եւ վերջնական լուծման եւ ժողովուրդներու՝ խաղաղութեան եւ բարգաւաճման դարաշրջանի»:

ԵԱՀԿ Մինսկի համանախագահները ձայնեցնելով Մեթիւ Պրայզա, Պերնարտ Ֆասիէ եւ Եուրի Մերզլեակով

մերը կը խուսափին այսօր խիզախ որոշում կայացնել, մենք՝ միջնորդներս, չենք կրնար որոշում կայացնել անոնց փոխարէն»:

Համանախագահները պատաստակամութիւն կը յայտնեն օգնել կողմերուն՝ նախապատրաստե-

Շարք էջ 2

ՄԻԱՑԵԱԼ ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ՄՕՏԵՆ ԿԸ ՀԵՏԵԻԻ «ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ» ՌԱՏԻՈՎԱՅԱՆԻ ՀԱՐՑԻՆ

Հայաստանի մօտ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներու գործերու ժամանակաւոր հաւատարմատար՝ դեսպան Ռուտոյֆ Փերինա երկուշաբթի, Յուլիս 16-ին Երևանի մէջ հանդիպում ունեցած է ՀՀ Արտաքին Գործերու նախարար Վարդան Օսկանեանի հետ, քննարկելով երկու երկիրները յուզող շարք մը հարցեր:

Ռուտոյֆ Փերինա (ձախից) եւ Վարդան Օսկանեան հանդիպումի ընթացքին

Հանդիպումի ընթացքին Դեսպան Փերինա յայտնած է, որ ամերիկեան կողմը մօտէն կը հետեւի «Ազատութիւն» ռատիոկայանի շուրջ ծաւալուող իրադարձութիւններին: Ան յոյս յայտնած է, որ վերջերս սկսած բանակցութիւններու արդիւնքով, փոխշահաւէտ համաձայնութիւն կը կայանայ Հայաստանի Հանրային ռատիոկայանի եւ «Ազատութիւն» ռատիոկայանի միջեւ, այս վերջինի հաղորդումները պիտելու շուրջ:

Դեսպան Փերինա անցեալ շաբթուայ ընթացքին հանդիպում ունեցած էր նաեւ Վարչապետ Սերժ Սարգսեանի հետ: Այս հանդիպումի ընթացքին եւս անդրադարձ եղած էր «Ազատութիւն» ռատիոկայանի հայկական հաղորդումներու հեռարձակման նիւթին:

Վարչապետի հետ հանդիպման ընթացքին ամերիկացի դիւանագէտը ըսած է թէ, հակառակ որ հարցը կը ներկայացուի որպէս պայմանագրային խնդիր, սակայն, եթէ կան խնդիրներ, ապա անոնք պէտք է լուծուին եւ չզառնան մտահոգութիւններու առարկայ:

Քաղաքական շրջանակները ունին այն մտավախութիւնը, որ Հայաստանի միակ անկախ գնադուածային լրատուամիջոցը նկատուող «Ազատութիւն» ռատիոկայանը փակելու միտող օրինագիծերու Խորհրդարանէն ներս տապալումէն ետք, իշխանութիւնը այժմ պիտի փորձեն իրենց նպատակին հասնիլ, վերոյիշեալ բանակցութիւնները ձախողցնելու միջոցաւ:

ՄԱՆՈՒԿԵԱՆՆԵՐՈՒ ԱՃԻՒՆՆԵՐԸ ՅԱՆՁՆՈՒԵՑԱՆ ՀԱՅՐԵՆԻ ՀՈՂԻՆ

Էջմիածնի Մայր Տաճարի բացօթեայ խորանին առջեւ տեղի կ'ունենայ Մանուկեաններու հոգեհանգստեան կարգը

Յուլիս 17-ին Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի մէջ ամփոփուեցան Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան (ՀԲԸՄ) ցկեանս նախագահ Ալեք Մանուկեանի եւ տիկնոջ՝ Մարի Մանուկեանի մարմինները: Ալեք եւ Մարի Մանուկեաններու աճիւնները Տիթրոյթէն Երեւան տեղափոխուած էին Յուլիս 13-ին:

Էջմիածնի Մայր Տաճարի բացօթեայ խորանին առջեւ Ամենայն Հայոց Կաթողիկոս Գարեգին Բ. հոգեհանգստեան կարգ կատարեց: Որմէ ետք Ալեք եւ Մարի Մանուկեաններու աճիւնները ամփոփուեցան իրենց բարերարութեամբ կառուցուած գանձատան առջեւ:

«Ալեք Մանուկեանը՝ իբրեւ հարազատ զաւակը իր ժողովրդի, միշտ կապուած եղաւ հայրենիքի հոգսերին ու ապրեց նրա յոյսերով», - ասաց Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսը:

Յուզարկաւորութեան մասնակցեցան Ռոբերտ Քոչարեանը, Ազգային ժողովի նախագահ Տիգրան Թորոսեանը, վարչապետ Սերժ Սարգսեանը, Լեւոնային Ղարաբաղի Նախագահ Արկաղի Ղուկասեանը եւ ուրիշներ:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՆ ՄԱՍԻՍ

ՓՈՂԻ ԼՈՒԱՅԱԾՆ Է ԼԱԻՐ

Հայաստանում փողեր լուացում են, թէ՛ ոչ: Այս հարցի միանշանակ պատասխան չկա:

Մի կողմից ասում են, որ Հայաստանում փողեր չեն կարող լուացուել, քանի որ Հայաստանում կաջ բանկային վերահսկողութեան գրեթե կատարելա՛համակարգ, միևս կողմից ասում են, որ Հայաստանը վեր է ածուել մեծ փողերի լուացաբատան: Եւ ուրեմն՝ փորձենք գտնել հարցի պատասխանը:

Փողերի լուացումը՝ որպէս գլոբալ, համաշխարհային խնդիր, ծագեց 2001-ի Սեպտեմբերի 11-ին Նիւ Եորքում իրականացուած ահաբեկչութիւնից յետոյ:

Յանկարծ աշխարհը հասկացաւ, որ ահաբեկչական գործողութիւնների համար էլ է շատ փող պէտք, իսկ շատ փողը ահաբեկչութեան մէջ ներդնելը կը դժուարանայ, եթէ փողի շրջանառութիւնը աշխարհում հնարաւորինս թափանցիկ լինի:

Ու այսպէս սկսուեց փողերի լուացման դէմ պայքարի համաշխարհային արշաւ: Այդ պայքարի դրօշակակիր ԱՄՆ-ին եւ արեւմտեան այլ երկրներին հաճոյանալու համար ՀՀ իշխանութիւնները 2004 թուականին ընդունեցին «Յանցաւոր ճանապարհով ստացուած եկամուտների օրինականացման եւ ահաբեկչութեան ֆինանսաւորման դէմ պայքարի մասին» ՀՀ օրէնքը: Իսկ ՀՀ Քրէական օրէնսգրքում արդէն կար 190-րդ յօդուածը՝ «Ապօրինի ճանապարհով ստացուած եկամուտներն օրինականացնելը (լեգալացնելը)»:

Մի խօսքով, եթէ Արեւմուտքը մերոնց հարցնի, թէ ինչպէս են նրանք պայքարում փողերի լուացման դէմ, ապա մերոնք կարող են այս օրէնքն ու յօդուածը մտցնել նրանց աչքը: Բայց ինչպէս սովորաբար լինում է Հայաստանում, Արեւմուտքի աչքին թող փչելու համար ընդունուած օրէնքները մերոնք սկսեցին օգտագործել բոլորովին այլ նպատակներով: Օրինակ՝ փողերի լուացման մեղադրանքով կալանաւորեցին ՀՀ նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանեանին: Վերջինս փող էր ստացել Ռուսաստանում բնակուող իր մտերիմից:

Հիմա, եթէ Արեւմուտքը հարցնի, թէ ինչու էք կալանաւորել նախկին արտգործնախարարին, կը պատասխանեն, թէ փող էր լուանում:

Իսկ ինչպիսի՞ն է փող լուանալու սահմանումը: Այս հարցն ուղղեցինք ՀՀ ֆինանսների եւ էկոնոմիկայի նախարար Վարդան Խաչատրեանին: «Ես չեմ դրա մասնագէտը, դիմի Կենտրոնական բանկը», - առանց երկար մտածելու՝ ասաց պրն Խաչատրեանը:

ՀՀ ԿԲ նախագահ Տիգրան Սարգսեանը, երեւի կռահելով, որ յաջորդ հարցը լինելու է այն, թէ արդեօ՞ք Ալեքսանդր Արզումանեանը փող է լուացել, մեզ ուղարկեց իր նախկին խորհրդական, այժմ արդէն ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարար Ներսէս Երիցեանի մօտ:

Ինչպէ՞ս է ձեւակերպուել «փող լուանալ» սահմանումը: «Ի՞նչ իմաստով», - հարցն աւելի ընդգրկուն հնչեցնելու համար՝ հարցին հարցով պատասխանեց պրն Երիցեանը: Դե, օրինակ, Արզումանեանի ստացած գումարը փող լուանա՞լ է, թէ՞ ոչ: «Դա իմ կոմպետենցիան չէ, այլ իրաւապահների», - կարեց

ԿԲ նախկին խորհրդականը: Իսկ իրաւապահների կարծիքը յայտնի է՝ եթէ Արզումանեանը հիմա կալանաւորուած է, ապա իրենց համոզմամբ՝ արտասահմանում բնակուող ծանօթից փող ստանալը փող լուանալ է:

Իսկ ի՞նչ է ասում օրէնքը: «Յանցաւոր ճանապարհով ստացուած եկամուտների օրինականացման եւ ահաբեկչութեան ֆինանսաւորման դէմ պայքարի մասին» ՀՀ օրէնքում սահմանումը տրուած է հետեւեալ կերպ. «Յանցաւոր ճանապարհով ստացուած եկամուտների օրինականացում (փողերի լուացում)՝ ՀՀ Քրէական օրէնսգրքի 190-րդ յօդուածով նախատեսուած արարքը»: Իսկ 190-րդ յօդուածով նախատեսուած արարքը՝ հետեւեալ կերպ. «Ակնյայտ յանցաւոր ճանապարհով ձեռք բերուած դրամական միջոցների կամ այլ գոյքի հետ ֆինանսական կամ այլ գործարքները կատարելը, տուեալ նիւթական արժէքները ձեռնարկատիրական կամ այլ տնտեսական գործունէութիւն իրականացնելու համար օգտագործելը, որը նպատակ է ունեցել թաքցնել կամ խեղաթիւրել նշուած նիւթական արժէքների կամ դրանց առնչուող իրաւունքների բնոյթը, ծագման աղբիւրները, գտնուելու վայրը, տեղաբաշխումը, շարժը կամ իրական պատկանելութիւնը...»: Այսինքն՝ խօսքը գնում է բացառապէս տնտեսական գործունէութեանը, ինչը կոնկրետ Արզումանեանի վրայ բոլորովին չի տարածուում:

Իսկ ահա հենց այս ձեւակերպման մէջ մտնող հարիւրաւոր գործարքների ակնատեսը մենք լինում ենք ամէն օր: Եթէ մանրամասն ուսումնասիրուի Երեւանի կենտրոնի շինարարութիւնը, ապա կը պարզուի, որ այդ շինարարութեան համար անհրաժեշտ գումարների ծագման աղբիւրը անյայտ է:

Եթէ ուսումնասիրենք, թէ ովքեր են տներ գնում այդ «էլիտար» շէնքերում, ապա կը պարզուի, որ գումարների մեծամասնութիւնը ձեռք է բերուել «անյայտ յանցաւոր ճանապարհով»:

Օֆշորային գօտիներում գրանցուած անյայտ ընկերութիւնների կողմից հայկական ձեռնարկութիւնները ձեռք բերելը եւս փողերի լուացում է: Այսինքն՝ եթէ հարկերից խուսափած հայկական որեւէ օլիգարխ օֆշորային գօտում ընկերութիւն է գրանցում ու ձեռք է բերում հայկական ձեռնարկութիւն եւ հետագայում որպէս օտարերկրեայ ներդրող խուսափում է շահութահարկից, ապա սա հենց փող լուանալ է:

Մի խօսքով, փողեր, եւ ընդ որում՝ մեծ փողեր, Հայաստանում լուացուում են ու նոյնիսկ յետոյ չորացուում ու արդուկուում են: Սա միանշանակ է: Բայց միանշանակ է, որ իրաւապահ մարմինները նոյնիսկ փորձ էլ չեն անում մօտենալ փողերի իսկական լուացման գործարքներին: Փոխարէնը մեր օրէնսդրութիւնը թոյլ է տալիս իր հարազատներին տուն կամ մեքենայ գնելու համար փող ուղարկած, Ռուսաստանում ասֆալտ փողոց ցանկացած խոպանչու եւ նրա ընտանիքի բոլոր անդամներին պատասխանատուութեան կանչել՝ փող լուանալու համար:

ՀԱՅԿ ԳԵՈՐԳԵԱՆ
«ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ»

«ՕՐԻՆԱԿԱՆ ԴԻՄՈՒՆՔՆԵՐՈՎ»

Վերջերս հայաստանեան հեռուստաընկերութիւններից մէկով ցուցադրուեց 90-ականների կէսերին ստեղծուած «Վորոշիլովեան հրաձիգ» կինոնկարը: Յիշեցնեմ սիւժէն. պապը, չկարողանալով օրինական ճանապարհով պատասխանատուութեան կանչել իր թոռանը բռնաբարած տականքներին (որովհետեւ վերջիններիցս մէկի հայրը ոստիկանութեան զնդապետ է), որոշում է դատաստան տեսնել սեփական ուժերով: Ֆիլմը ժամանակին մեծ աղմուկ է առաջացրել. ոմանք այն բնութագրում էին որպէս ահաբեկչութեան քարոզչութիւն: Բայց զեղարուեստական ստեղծագործութեան առաքելութիւնը քարոզելը չէ՝ ընդամէնը մարդկանց միտքը շարժելն է:

Ուրեմն, եկէք մտածենք: Ամէն քայլափոխի մեր քաղաքացիները սուժում են իշխանաւորների մեծ ու փոքր կամայականութիւններից: Օրինակ, Քոչարեանի կամակատար Գրիգոր Ամալեանը ցինիկ ժպիտով յայտարարում է, որ 5 տարուց աւելի է՝ գրկում է «Ա1+»-ը եթերից միանգամայն «օրինական հիմունքներով» եւ աւելին՝ պնդում է, որ այսուհետ, նոյն հիմունքներով, յաճախականութիւնների մրցոյթ չի անցկացնի: Չնայած ՀՀ-ում չկայ որեւէ քաղաքացի, որը կասկածում է պարոն Ամալեանի գործողութիւնների իրական դրդապատճառներին, Հայաստանում ոչ մի դատարան նախագահի խամաճիկի դէմ որոշում չի ընդունի: Ինչպէ՞ս վարուել նման դէպքերում: Անհատական ահաբեկչութիւնը բացառում եմ՝ գուցէ ինչ-որ մարդկանց սիրտը հովանայ

ՄԻՆԱԿԻ ԽՈՒՄԲԻ ՀԱՄԱՆԱԽԱԳԱՐՆԵՐ

Շարունակուած էջ 1-էն

լու նախագահներու յաջորդ հանդիպումը յառաջիկայ ամիսներուն: Համանախագահները կը նկատեն շարք մը մտահոգիչ փաստեր, որոնք կրնան բացասաբար ազդել հասարակական կարծիքի վրայ. «Օրինակ գէնքի օգտագործման սպառնալիքները կը ստեղծեն պատրանք, որ պատերազմը հակամարտութեան տարբերակներէն մէկն է: Լեռնային Ղարաբաղի նախագահի յառաջիկայ ընտրութիւնները արդեն լարուածութեան պատճառ դարձած են»:

Մինսկի խումբի համանախագահները կը կրկնեն, որ իրենց երկիրները պիտի չձանչնան Լեռնային Ղարաբաղի իբրեւ անկախ պետութիւն եւ այդպիսի «ընտրութիւնները» չեն կրնար ունենալ որեւէ ազդեցութիւն հակամարտութեան իսրաղ կարգաւորման վրայ: Վերջաւորութեան համանախագահները կը շեշտեն, որ Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտութեան կարգաւորման գործընթացին մէջ հիմնական դերը վերապահուած է ԵԱՀԿ Մինսկի խումբի համանախագահներուն: Անոնք կը յայտնեն, որ այլ կազմակերպութիւններու միակողմանի նախաձեռնութիւնները կրնան մեծցնել լարուածութիւնը եւ քայքայել բանակցային գործընթացը: Համանախագահները կոչ կ'ընեն կողմերուն՝ յառաջիկայ ամիսներուն իրենց ուշադրութիւնը սեւեռել Մինսկի խումբի համանախագահներու կողմէ միջնորդաւորուած բանակցութիւններու ընթացքին իսկական յառաջընթաց ապահովելու վրայ:

դրանից, բայց դա ոչ միայն անօրինական է եւ անբարոյական, այլեւ անիմաստ: Բայց արդարութեանը հասնելու էլ ի՞նչ ճանապարհներ կան:

Փորձենք հարցին պատասխանել՝ բերելով կամայականութեան աւելի տարածուած օրինակ: Այսօր «վերեւների» հովանաւորութիւնը վայելող ցանկացած պաշտօնեայ կամ գործարար կարող է քանդել ցանկացած տուն, կտրել ցանկացած ծառ եւ ցանկացած տարածքում կառուցել այն, ինչ ուզում է: Եւ ոչ մի տուժող չի կարողանայ նրան օրինական ճանապարհով պատասխանատուութեան կանչել, որովհետեւ պետական մարմինները դրա համար անպայման կը գտնեն «օրինական հիմունքներ»: Եթէ «վերեւների ֆաւորիտը» ցանկանայ, ասենք, պայթեցնել այս՝ Մամուլի շէնքը եւ դրա տեղը կառուցել 32-յարկանի «էլիտար շինութիւն», ապա, վստահ եղէք, այդ ֆաւորիտը, յայտնի ճանապարհներով, «կը հանի» բոլոր անհրաժեշտ թղթերը, եւ դատարանը դրանք կը հաստատի:

Ելքերը, ըստ էութեան, երկուսն են. կամ համակերպուել եւ ի վերջոյ հեռանալ երկրից, կամ պայքարել: Առաջին ելքը ընտրածներին բարի ճանապարհ մաղթելով՝ եկէք հասկանանք, թէ պայքարի որ ձեւն է արդիւնաւէտ: Անհատական պայքարը դատապարտուած է. եթէ միայն սուեալ տան բնակիչներն են բողոքելու, «կարմիր բերետաւորները» նրանց պարզապէս արիւնլուսայ կ'անեն: «Քաղաքական» պայքարն էլ է անիմաստ. ամէն մի տան կամ ծառի պատճառով պահանջել «իշխանութեան անյապաղ հրաժարականը» եւ ասել՝ «մինչեւ իշխանափոխութիւն չլինի, ոչ մի հարց չի լուծուի», պարզապէս ծիծաղելի է: Մնում է զանգուածային հասարակական պայքարը: Միայն թէ դրա համար հասարակութիւն է պէտք:

ԱՐԱՄ ԱԲՐԱՀԱՄԵԱՆ
«ԱՌԱԻՕՏ»

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ՊԱՇՏՈՆԱԹԵՐԹ՝
ՍՈՑԻԱԼ ԴԵՄՈԿՐԱՏ ԶՆՁԱԿԵԱՆ
ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
Արեւմտեան Ամերիկայի Շրջանի
ԽՄԲԱԳԻՐ՝
ՏՕԹԹ ԱՐՇԱԿ ՂԱԶԱՆԵԱՆ
ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱԶՄ
ՍԱՅԱԿ ԹՈՒԹԵՆԵԱՆ
ՎԱԶԳԵՆ ԽՈՏԱՆԵԱՆ
ՅԱՐՈՒԹ ՏԵՐ ՂԱԻԹԵԱՆ
Դեռ. (626) 797-7680
Ֆաքս. (626) 797- 6863
E-Mail: massis2@earthlink.net
http://www.massisweekly.com
MASSIS Weekly
Organ of the Armenian Social
Democratic Hunchakian Party of
Western USA
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104
Phone: (626) 797-7680
Fax: (626) 797-6863
(USPS 667-310) (ISSN 0744-334X)
Published Weekly
Except Two Weeks in August
ANNUAL SUBSCRIPTION RATES:
USA \$50.00, Canada \$60 (Second
Class), \$75.00 (Air Mail)
Overseas \$85.00 (2nd Class Mail),
\$125.00 (Air Mail).
All payments must be made in
US funds & Drawn on US banks.
Periodicals Postage Paid
at Pasadena CA.
Please Send Address Change To
MASSIS WEEKLY
1060 N. Allen Ave.
Pasadena, CA 91104

ԼՈՒՐԵՐ

ՎԱԶԳԵՆ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆԸ ՊԱՏՐԱՍԵ Է ԻՐ ՎՐԱՅ ՎԵՐՑՆԵԼ «ՅԱՄԱԽՄԲՈՂԻ ԴԵՐԸ»

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Ազգային ժողովրդավարական
միություն (ԱԺՄ) նախագահ Վազ-
գեն Մանուկեանը Հինգշաբթի օրը
կրկին հնչեցրեց իր կարծիքը, որ
առաջիկայ նախագահական ընտ-
րություններում ընդդիմութեան
կողմից միասնական թեկնածու առա-
ջադրելը «յաղթող տարբերակ» է:

Ու թէեւ ԱԺՄ-ի առաջնորդը
յստակ պատասխան չտուեց հար-
ցին, թէ կը կարողանայ՞ արդեօք
խորհրդարանական ընտրութիւն-
ներից յետոյ փոշիացած ընդդի-
մութիւնը միաւորել, նա յայտա-
րարեց, որ պատրաստ է իր վրայ
վերցնել ընդդիմադիր ուժերին հա-
մախմբողի դերը:

«Պատասխանատուութեան
հարց է», - ասաց նա: - «Մի քանի
անգամ յայտարարել եմ, որ համա-
ձայն եմ ինձ վրայ վերցնել այդ
պատասխանատուութիւնը... Բայց
ես հասկանում եմ, որ խնդիրը չի
լուծուում մէկ անձով կամ մի ինչ-
որ կուսակցութիւնով: Խնդիրը կա-
րող է լուծուել ամբողջ հասարա-
կութեան եւ ընդդիմադիր այն
ուժերի համախմբումով, որոնք ամ-
բողջովին նոր մոդելի կողմնակիցը
պիտի լինեն: Ներքին համոզուա-
ծութիւն ունեւ, որ 2008 թուին կը
յաջողուի դա անել»:

Վազգէն Մանուկեանը չհեր-
քեց շրջանառուող լուրերը, թէ
ժամանակին ԱԺՄ-ից հեռացած Շա-
լար Քոչարեանը եւ Արշակ Սաղո-
եանը կարող են վերադառնալ ԱԺՄ:
«Չեմ բացառում, որ ոչ միայն
իրենց հետ, այլ նաեւ ուրիշ քաղա-
քական ուժերի հետ հնարաւոր կը
լինի միասնական կուսակցութիւն

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԽՕՍՆԱԿԸ ԶԱՆԴԻՄԱՆՈՒՄ Է
ԿՈՒԼԻՑԻՈՆ ԳՈՐԾԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ

«ԱԶԱՏՈՒԹԻՒՆ ՌԱՏԻՈՅ»:
Հանրապետական կուսակցութեան
(ՀՀԿ) ղեկավարներից Ազգային ժո-
ղովի նախագահ Տիգրան Թորոս-
եանը հանդիմանեց ՀՀԿ-ին կոա-
լիցիոն գործընկերներ ՀՅԴ-ին եւ
«Բարգաւաճ Հայաստան»-ին՝ այս
ամիս աւելի վաղ Ազգային ժողո-
վում «Հեռուստատեսութեան եւ
ռադիոյի մասին» եւ «Պետական
տուրքի մասին» օրէնքներում լրամ-
շակումներ առաջարկող՝ կառավա-
րութեան ներկայացրած օրինագ-
ծերի քուէարկութիւնը տապալելու
համար:

«Գործընկերութիւնը չի կա-
րող նման վարուելաձեւի վրայ
հիմնուած լինել», - լրագրողների
հետ հանդիպմանը ուրբաթ օրը
ասաց Տիգրան Թորոսեանը: - «Հա-
մաձայնութիւնը՝ համաձայնութիւն
է, կոալիցիան՝ կոալիցիա է, եւ
մնացած բոլոր պայմանաւորուա-
ծութիւնները պէտք է յարգուեն»:
Նրա խօսքերով, քուէարկու-

ստեղծել», - ասաց Մանուկեանը՝
շարունակելով. - «Դրա ժամանա-
կը եկել է... Քաղաքական դաշտում
պէտք է լինեն 4-5 ուժեր, մեծ
կուսակցութիւններ, որոնք տար-
բերում են իրենց գաղափարնե-
րով, եւ ոչ թէ 50»:

Մանուկեանն ասաց, թէ դե-
ռեւս լրջօրէն չի մտածել նախկին
նախագահ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի
հնարաւոր վերադարձի մասին, քանի
որ վերջինս շարունակում է լուել.
- «Լեւոն Տէր-Պետրոսեանը 10
տարի լուել է, ոչինչ չի ասում:
Կողքին մարդիկ են յայտնուել,
որոնք քաղաքական դաշտի բոլոր
ընդդիմադիր գործիչներին խփում
են՝ դաշտը ազատելու համար Լեւոն
Տէր-Պետրոսեանի վերադարձի հա-
մար: Եւ դրանով ծառայում են
ամենաշատը հենց իշխանութիւն-
ներին»:

Հարցին, թէ ի՞նչ է հարկաւոր
անել ներկայ իշխանութիւնների
դէմ պայքարում հասարակութեան
աջակցութիւնը ստանալու համար,
ընդդիմադիր գործիչը պատաս-
խանեց. - «Այսպիսի իշխանու-
թիւնների դէմ պէտք է մի հսկայա-
կան կուսակցութիւն, որը իր մէջ
կը ներգրաւի հասարակութեան
հսկայական ուժեր՝ տասնեակ հա-
զարաւոր, հարիւր հազարաւոր
մարդկանց: Այդպիսի կուսակցու-
թիւն, ցաւօք սրտի, Հայաստանում
չկայ: Ժողովուրդը կ'ուզենար իր
առջեւ տեսնել մէկ միասնական
թիւ, տեսնել ընդդիմադիր ուժերի
համագործակցութիւն: Եթէ այդ-
պիսի բան չլինի, ապա նորից
ժողովրդի կամքը մի քիչ փոշիա-
ցած կը լինի»:

Թիւնից բացակայելը չի նշանա-
կում կողմ լինել «Ազատութիւն»
ուղիորկայանի հեռարձակմանը, եւ՝
հակառակը. - «Բացարձակապէս
այդպէս չէ»:
«Ուղղակի սեփական պատաս-
խանատուութեան խնդիրը կայ», -
շարունակեց Թորոսեանը: - «Եթէ
ինչ-որ մարդիկ ինչ-որ պատր-
ուակներով չեն ուզում իրենց տե-
սակէտը արտայայտել, դա դեռ չի
նշանակում, որ իրենք ճիշդ տեսա-
կէտ ունեն»:

Նրա կարծիքով, ՀՅԴ-ն եւ
«Բարգաւաճ Հայաստան»-ը «Ազա-
տութիւն» ուղիորկայանի «ամե-
նամոլի պաշտպանները չեն»:

Թորոսեանը բացասական պա-
տասխան տուեց հարցին, թէ արդ-
եօք կառավարութիւնը այդ օրի-
նագծերը կրկին կը ներկայացնի
խորհրդարանի քննարկմանը՝
պարզաբանումների համար խոր-
հուրդ տալով դիմել կառավարու-
թեանը:

«ՄԵՉ ԶՆԱՐԱԻՈՐ ՉԻ ԿՈՏՐԵԼ»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: «Մենք
դադար չունենք, մեր պայքարը
շարունակուելու է մինչեւ մեր նպա-
տակները իրագործուումը. - Յուլիս
13-ին Ազատութեան հրապարա-
կում յայտարարում էր Նիկոլ Փա-
շինեանը, - Կոտրուած իշխանու-
թիւնը փորձում է կոտրել ժողովր-
դին, բայց ես որպէս ժողովրդի
հասարակ ներկայացուցիչ յայտա-
րարում եմ՝ մեզ հնարաւոր չի
կոտրել»: Այս յայտարարութեանը ան-
միջապէս հետեւեց շուրջ 200 քա-
ղաքացիների ծափահարութիւններն

ու «այո»-ները:
Նիկոլ Փաշինեանը ժողովր-
դին տեղեկացրեց, որ հանրահա-
ւաքներ են կազմակերպուում Երե-
ւանի տարբեր թաղամասերում եւ
կոչ արեց միանալ իրենց: Վերջինս,
խօսելով ընդդիմութեան միասնա-
կան թեկնածուով հանդէս գալու
մասին, ասաց, որ. «Այս հարցի
շուրջ որոշակի տարօրինակ միջո-
րոտ կայ»: «Քաղաքական որոշ
ուժերին թուում է, որ մենք, միաս-
նական թեկնածուով հանդէս գալը
առաջ քաշելով, նրանց հրաւիրում

ԼՐԱԳՐՈՂԻՆ ՆՈՐԻՑ ԿԱՆՉԵԼ ԵՆ
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Դեռ
մի դատական քաջքշուկից չազատ-
ուած, «Առաւօտ», «Չորրորդ իշ-
խանութիւն» թերթերի ֆոտոթղ-
թակից Գագիկ Շամշեանին կրկին
ներքաշում են իրաւական վէճերի
մէջ: Յուլիս 16-ին Շէնգաւիթի
ոստիկանութիւնից են զանգահա-
րել Շամշեանին, հրաւիրել բաժին:
«Քննիչ Գալստեանը զանգա-
հարեց, թէ դու պէտք է ներկայա-
նաս ոստիկանութիւն, որովհետեւ
քաղաքացին բողոքել է, որ 10
տարի առաջ իր սպանուած տղայի
դիակը նկարել ես», - «Ա1+»-ին
պատմեց լրագրողը: Շամշեանն այ-
սօր չի ներկայացել Շէնգաւիթի
ոստիկանութիւն, որովհետեւ
գտնուում էր դատարանում՝ այլ
գործով:

«Վաղը գնալու եմ եւ հրա-
ժարուելու եմ ցուցմունք տալ՝
քրէական դատավարութեան
օրէնսգրքով առաջնորդուելով, ասե-
լու եմ՝ ուղարկէք դատարան, ես
դատարանում կ'ապացուցեմ ինչ-
որ պէտք է, - քննիչի հետ ունեցած
իր գրոցն է մեզ ներկայացնում
Գագիկ Շամշեանը, - «Հայլուրը Հոկ-
տեմբերի 27-ին ցոյց տուեց, թէ ոնց

Ֆոտոթղթակից Գագիկ Շամշեան

է կարէն Յունանեանները աւտոմա-
տով խփում վարչապետին, դիակ-
ները խոշտանգում: «Հայլուրին»
չեն դատում, թէ ինչի ես ցոյց
տուել, ինձ ասում են, ինչի ես
դիակ նկարել՝ 10 տարի առաջ:
Պէտք եղաւ այսօր էլ կը նկարեմ»:

Իսկ այսօր Զինուորական եւ
քրէական գործերով վերաքննիչ
դատարանում լուում էր Շամշեանի
բողոքը էրեբունի-Նուբարաշէն հա-
մայնքների առաջին աստեանի դա-
տարանի որոշման կապակցու-
թեամբ:

ՊԱՐՍԻԿՆԵՐԸ ՏՈՒՆ ԵՆ ՎԵՐԱԴԱՌՆՈՒՄ

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Հա-
յաստանում արդէն 10 տարուց
աւելի մանր բիզնեսով զբաղուող
պարսիկ առեւտրականները դժգո-
հում են, որ իրենք արդեն վնասով
են աշխատում:

«Սուրմայրու» կոչուող հատ-
ուածի խանութները, որտեղ նախ-
կինում հիմնականում իրանցիներ
էին աշխատեցնում, հիմա աւելի
հայկական է դարձել: Ծառ քչերում
կարելի է պարսիկի հանդիպել: «Էլ
ձեռք չի տալիս, երեւի թողնենք
հեռանաք», - «Ա1+»-ին անկեղծա-
ցաւ պարսիկ էլհամը, որը արդէն
12 տարի է Հայաստանում է. «Ար-
դէն հայ եմ, չնայած արեանս մէջ
հայկական որեւէ գիծ չկայ: Բայց
վատ է, քանի որ առաջ չնչին
գումարներ էինք տալիս վարձա-
կալութեան համար, իսկ այսօր
թուերը խիստ են բարձրացել»:
Վերջինս Պարսկաստանից տար-
բեր տեսակի ապրանքներ է ներ-
մուծում եւ, ըստ նրա, վաճառում
շուկայականից անհամեմատ էժան
գներով:

Դժգոհում է նաեւ նրա հարե-
ւան խանութպանը Աջիփը: Վեր-

ջինս եւս ստիպուած է հեռանալ
Հայաստանէն. «Հարկայինը այն-
քան է վերցնում, որ ստիպուած եմ
հարազատներիցս գումար ուզել, որ
փակուեմ: Դրան գումարած մաք-
սատան գումարները եւ տեղի վար-
ձը: Սեփականատէրը սկզբում ցածր
էր ուզում, յետոյ դարձրեց 100
հազար, իսկ հիմա 270 հազար եմ
տալիս: Էլ ինձ տակը ինչ կը մնայ»:

Ի դէպ, նրանց հարեւանու-
թեամբ աշխատող մի հայ կին
յայտնեց, թէ հարկային համակար-
գի աշխատակիցները պարսիկնե-
րին վատ են վերաբերում, դա է
նրանց հեռանալու պատճառը: Նա
նշեց, թէ եթէ հարկայինից գալիս
եւ տեսնում են պարսիկ է, ապա
աւելի շատ են զանձում: «Ես
աշխատացնում եմ պարսիկի խա-
նութ: Երբ հարկայինից, ոստիկա-
նութիւնից կամ հրէջջ կայանից
գալիս են, ինձ են տեսնում, խօսել
չեն կարողանում, իսկ երբ խանու-
թի տէրը պարսիկն է լինում, ամէն
ինչից կառչում են: Անգամ տուն
վարձելիս՝ եթէ օտարազգի ես, 100
տոլարից պակաս վարձ չեն ու-
զում», - ասաց նա:

ԳԻՄՐԻՈՒՄ ԱՄՏՈՎԹԱՐԻՑ ԶԻՆԳ ՄԱՐԴ Է ՁՈՅՈՒԵԼ

Գիւմրիում կիրակի, Յուլիս 15-ին տեղի ունեցած աւտովթարի
հետեւանքով գոհուել է հինգ մարդ:

Համաձայն Հայաստանի ոստիկանութեան օպերատիւ ամփոփագրի,
քաղաքի Երեւանեան խճուղում 38-ամեայ Համլետ Թուրխալեանի վարած
«Մերսեդես-Բենց-124» մակնիշի աւտոմեքենան բախուել է ծառին, ինչի
հետեւանքով վարորդը եւ չորս ուղեւորներ, որոնցից մէկը՝ 7-ամեայ
Ռաֆիկ Թուրխալեանը, տեղում մահացել են, իսկ եւս երկուսը
տեղափոխուել են հիւանդանոց:

ին Միաբանութիւն», «Հանրապե-
տութիւն», «Նոր ժամանակներ»
կուսակցութիւններ-իւմբ.) արդէն
միաւորուել են «Իմպիւլսմետ» հա-
սարակական քաղաքական նախա-
ձեռնութեան հետ: Չի կարելի ասել,
թէ միւս ուժերի միջեւ անհամա-
ձայնութիւն կայ. բանակցութիւն-
ների գործընթացը դեռեւս շարու-
նակուում է»:

Հանրահաւաքի վերջում Նի-
կոլ Փաշինեանը պատասխանեց
մարդկանց հարցերին եւ լսեց նրանց
առաջարկները:

ենք մեր հողամասում բանուորու-
թիւն անելու», - ասաց Փաշինեանը:
Նշելով, որ միասնական թեկ-
նածուով հանդէս գալը ժողովրդի
պահանջն է, նա ասաց, «Միասնա-
կան թեկնածուով հանդէս գալով՝
ոչ ոք ինձ լաւութիւն չի անում եւ
այդ գաղափարը մերժելով՝ վա-
տուութիւն չի անում»:
Երբ Փաշինեանից հարցրե-
ցինք, թէ որ քաղաքական ուժերի
հետ չի յաջողուել համաձայնու-
թեան գալ, նա ասաց. «Չորս
քաղաքական ուժեր (ՀԺԿ, «Ազգա-

ԼՈՒՐԵՐ

ՍԱՖԱՐ ԱԲԻԵԻ. «ՅԱՅԱՍՏԱՆԻ ՅԵՏ ԽԱՂԱԴ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՉԵՆ ԿԱՐՈՂ ՅԱԲԵՐԺ ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒԵԼ»

ԵՐԵՒԱՆ, «ԱՅԲ-ՖԷ»: Ատրպեյճանի պաշտպանութեան նախարար Սաֆար Աբիեւը վրաց պաշտօնակից Դաւիթ Կազերաշվիլիի հետ Պաքուէ կայացած հանդիպման ժամանակ յայտարարել է, թէ «Հայաստանի հետ խաղաղ բանակցութիւնները չեն կարող յաւերժ շարունակուել»:

Նշելով, որ ԵԱՀԿ-ի Մինսկի խմբի շրջանակներում դարաբաղեան հակամարտութեան կարգաւորման բանակցութիւնները շարունակուել են, եւ «Ատրպեյճանը գերադասում է խնդրի խաղաղ կարգաւորում», ատրպեյճանական ռազմական գերատեսչութեան ղեկավարը յաւելել է. - «Խաղաղ բանակցութիւնները չեն կարող յաւերժ շարունակուել: Հայաստանը

պէտք է ազատի Ատրպեյճանի գրաւեալ տարածքները՝ հետեւելով միջազգային իրաւունքի նորմերին»:

«Հայաստանը պէտք է համապատասխան հետեւութիւններ անի խաղաղ բանակցութիւնների արդիւնքներով, հակառակ դէպքում Ատրպեյճանը կ'ազատագրի իր տարածքները», - «Թրենդ» գործակալութեան վկայութեամբ՝ ասել է Աբիեւը:

Վրաստանի պաշտպանութեան նախարարը Պաքու է ժամանել այսօր: Ըստ ատրպեյճանական աղբիւրների, այցի օրակարգում են ՎՈւԱՄ-ի խաղաղարար ուժերի ստեղծման, ռազմատեխնիկական բնագաւառում համագործակցութեան եւ տարածաշրջանային անվտանգութեան հետ կապուած հարցեր:

ԱՐՋՈՒՄԱՆԵԱՆԻ ՓԱՍՏԱԲԱՆԻ ՊՆԴՄԱՄԲ, ԻՐ ՊԱՇՏՊԱՆԵԱԼԻՆ ՄՈՍԿՈՒՎՅԻՑ ԳՈՒՄԱՐ ՈՒՂԱՐԿՈՂԸ ԼԵՒՈՆ ՄԱՐԿՈՍԸ ՉԻ ԵՂԵԼ

Մայիսի 10-ին «փողի լուսցման» մեղադրանքով կալանաւորուած Հայաստանի նախկին արտգործնախարար Ալեքսանդր Արզումանեանի շահերի պաշտպան Հովիկ Արսէնեանը «Ազատութիւն» ռազիոկայանի հետ գրոյցում ուրբաթ օրը ասաց, որ իրեն «հաստատապէս յայտնի է», որ Մոսկուայում հարցաքննուել է Սաշիկ Աղազարեանը եւ հաստատել է մամուլում հրապարակած իր յայտարարութիւնը, որ գումար է ուղարկել ռուսաստանական տարիների ընկեր Ալեքսանդր Արզումանեանին՝ վերջինիս խնդրանքով:

«Ակնյայտ դարձաւ, որ գումարն ուղարկել է ոչ թէ Ռուսաստանի դաշնութեան քաղաքացի, հայազգի մէկ այլ գործարար Լեւոն Մարկոսը, այլ հենց Սաշիկ Աղազարեանը», - յաւելեց Արսէնեանը:

Փաստաբանի խօսքերով, Մայիսի 7-ին ձերբակալուելուց ի վեր Արզումանեանը հարցաքննուել է 4 անգամ: Վերջին հարցաքննութեան ժամանակ, նախկին արտգործնախարարը, ինչպէս եւ նախորդ հարցաքննութիւնների ժամանակ, կրկին հրաժարուել է ցուցմունք տալ: Իսկ նախորդ հարցաքննութիւնների ժամանակ ընդամենը խորհուրդ էր

տուել նախաքննութեան մարմին հարցաքննել Մոսկուայում ապրող հայազգի գործարար Սաշիկ Աղազարեանին՝ յաւելելով. - «Դուք կը տեսնէք, որ իմ անմեղութիւնը կը հաստատուի»:

Ըստ Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան՝ Մայիսին տարածած հաղորդագրութեան՝ «2007-ի Ապրիլի 24-26-ին Վահան Շիրխանեանը եւ Ալեքսանդր Արզումանեանը գտնուել են Մոսկուայում եւ, համաձայնութեան գալով 2005 թուականից ֆինանսական զեղծարարութեան համար հետախուզման մէջ գտնուող Ռուսաստանի Դաշնութեան քաղաքացի Լեւոն Մարկոսի հետ, կասկածելի ծագում ունեցող գումար են տեղափոխել Հայաստան»:

«Ազատութիւն» ռազիոկայանի հարցին, թէ այդ դէպքում ինչու է Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան քննչական խումբը շարունակում ոչ միայն քննչական հետապնդում իրականացնել, այլեւ անազատութեան մէջ պահել Ալեքսանդր Արզումանեանին, Հովիկ Արսէնեանը պատասխանեց. - «Ասել են, թէ քննչական գործողութիւնները շարունակուած են, ստուգուած են տուեալները»:

ՀՐԱՆԴ ՏԻՆՔԻ ԸՆՏԱՆԻՔԸ ԿԸ ՍԵՂԱԴՐԻ ԳՈՒՄԱՐՆԵՐԻ ՄԱՐԿՈՍՊԱՆԸ ՀՈՎԱՆԱԲՈՐԵԼՈՒ ՄԵՋ

Շարունակուած էջ 1-էն
տօնեաներ հաւանութիւն տուած էին սպանութեան:

«Պաշտօնեաները կ'ողջունէին սպանութեան մէջ կասկածեալին՝ որպէս ազգային հերոս եւ հերթի կը կանգնէին անոր հետ

լուսանկարուելու համար», - կը յայտնեն Տինքի ընտանիքի փաստաբանները, 21 սուրիկաններու դէմ ներկայացուած դիմումին մէջ:

Թուրքիոյ իրաւապահ մարմինները նաեւ կը քննադատուին, որ չեն կանխած Տինքի սպանութիւնը՝ հակառակ որ, տեղեկութիւններ ու-

ԾԵԾՈՒԵՑԻՆ ԿԱՆԱՉ ԳՕՏԻՆ ՓՐԿԵԼՈՒ ԶԱՄԱՐ

Յուլիս 16-ին մայրաքաղաքում կառուցապատման համար հերթական կանաչ գօտին էր ոչնչացուած: Մարդու իրաւունքների Պաշտպանի գրասենեակի հարեւանութեամբ գտնուող Պուշկինի 43, 45 եւ 54 շէնքերի այս բնակիչները կանգնել էին տրակտորի դիմաց՝ ասելով, որ իրենք միայն իրենց դիակի վրայով կը թողնեն բակի ծառերը հատել եւ մշակած այգին ոչնչացնել: Այստեղ պատրաստուած են բակի հաշուին շէնք կառուցել: Երէկ բնակիչների եւ ոստիկանների միջեւ անգամ բախում տեղի ունեցաւ: «Կարծիր բերեալները», բացի այն, որ ջանասիրաբար պաշտպանում էին կառուցապատողի շահերը՝ թողնելով, որ ծառերն անխնայ հատուեն, ըմբոստացող կանանց ծեծելով ու քաշքշելով հեռացնում էին տրակտորի առջեւից:

ԴԱՏԱՐԱՆԸ ԱՐԴԱՐԱՑՄԱՆ ՎԵՒՈՒ Է ԿԱՅԱՑՆՈՒՄ «ՌՈՒԵԱԼ ԱՐՄԵՆԻԱ»-Ի ԳՈՐԾՈՎ

Գրեթէ երկու տարի Ազգային Անվտանգութեան Ծառայութեան մեկուսարանում անցկացնելուց յետոյ «Ռուէալ Արմենիա» ընկերութեան ղեկավարները՝ Գագիկ Յակոբեանն ու Արամ Ղազարեանը, երկուշաբթի օրը ազատ արձակուեցին Կենտրոն եւ Նորք-Մարաշ համայնքների առաջին աստեանի դատարանի դահլիճից:

«Ռուէալ Արմենիա»-ի ղեկավարները մեղադրուած էին մաքսանենգութեան, հարկերից խուսափելու, փաստաթղթեր կեղծելու մէջ: Մեղադրող կողմը նրանց համար պահանջում էր երկարատեւ ազատագրկում: Մեղադրեալները չէին ընդունում իրենց մեղքը՝ պնդելով, որ գործը իրենց նկատմամբ «սարքուել է»:

Ընկերութեան ներկայացուցիչները բազմիցս հրապարակաւ յայտարարել են, որ ընկերութեան ղեկավարութեան նկատմամբ հետապնդումները սկսուել են այն բանից յետոյ, երբ նրանք մաքսային կոմիտէի աշխատակիցներին մեղադրել են կաշառակերութեան մէջ:

«Ռուէալ Արմենիա»-ի ղեկա-

վարների փաստաբան Աշոտ Սարգսեանը «Ազատութիւն» ռազիոկայանի հետ գրոյցում ասաց, որ նման օբիեկտիւ դատավճիռ իր փաստաբանական պրակտիկայում չի մտաբերում. - «Այս քրէական գործը միայն կարող էր աւարտուել արդարացի դատավճռով: Ինձ համար դա սպասելի էր այն առումով, որ քրէական գործի դատաքննութեան ընթացքում ամբողջովին պարզուեց, որ քրէական գործը շինծու է»:

«Ինձ համար անսպասելի էր միայն այն, որ այս երկրում կարող է արդարացի դատավճիռ լինել», - յաւելեց նա:

Դատարանը նաեւ որոշեց ակնյայտ կեղծ վկայութիւն տալու համար քրէական գործ յարուցել գործում որպէս տուժող ընդգրկուած, «Ռուէալ Արմենիա»-ին նախկինում սուրճ մատակարարող ՖԻԳ ընկերութեան ղեկավար Վաչէ Պետրոսեանի դէմ:

Գլխաւոր դատախազութեան մամուլի խօսնակը «Ազատութիւն» ռազիոկայանին փոխանցեց, որ դատախազութիւնը վերադասատեանում բողոքարկելու է առաջին աստեանի դատարանի վճիռը:

նէին Տրապիզոնի մէջ նախապատրաստուող մահափորձի մասին:

Հրանդ Տինքի սպանութեան մէջ 18 մեղադրեալներու դատաւարութիւնը սկսած էր Յուլիս 2-

ին, ապա յետաձգուած՝ մինչեւ Հոկտեմբեր, ընդունելով քննութիւնը ընդլայնելու մասին Տինքի ընտանիքի փաստաբաններու միջնորդութիւնը:

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ն. Ս. Օ. Տ. Տ. ԳԱՐԵԳԻՆ Բ. ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ ԽՕՍՔԸ ԱԶԳԱՅԻՆ ԲԱՐԵՐԱՐՆԵՐ ԱԼԵՔ ԵՒ ՄԱՐԻ ՄԱՆՈՒԿԵԱՆՆԵՐԻ ՄԱՐՄԻՆՆԵՐԻ՝ ՄԱՅՐ ԱԹՈՒ ՍՈՒՐԲ ԷԶՄԻԱԾՆՈՒՄ ԱՄՓՈՓԵԼՈՒ ԱՌԻԹՈՎ

Մեծարգոյ Նախագահ,
Սիրելի Մանուկեան ընտանիքի բարեպաշտ ժողովուրդ հայոց.
Օրն այս յիշարժան է, իր խորհրդով նշանակալի ու նուիրական: Աստծոյ ողորմութեամբ կատարուեց ցանկալին. մեր ժողովրդի նուիրեալ զաւակներ, ազգի եւ մեր եկեղեցու մեծ բարերարներ Ալեք եւ Մարի Մանուկեանները իրենց վերջին հանգրուան են գտնու մ'Հայրենիքի ազատ հողում, Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի հովանու ներքոյ, Արարատի հայեացքի առջեւ:

Այսօր, երբ կանգնած ենք նրանց յուսաւոր յիշատակի առջեւ, համակու մ ենք ազգին մատուցած ծառայութիւններով լեցուն նրանց կեանքի եւ արժանաւոր բազում գործերի անհուն գնահատանով:

Մեծ ծառայութիւն էր վերապահուած Ալեք Մանուկեանին մեր ժողովրդի կեանքում, որը նա յանձն առաւ օրինակելի նուիրումով ու պատրաստակամութեամբ: Վսեմ տեսիլով նա քաջադիպ ներդրում ու վաստակ բերեց Հայկական Բարեգործական Ընդհանուր Միութեան առաջնութեանը՝ արժանանալով Միութեան ցկեանս Նախագահի բարձր պատուին: Ալեք Մանուկեանի նախանձախնդիր դեկավարութեամբ ընդարձակուեց ու ծաղկում ապրեց Բարեգործականի համագային գործունէութիւնը՝ Մեծ եղեռնին յաջորդած տասնամեակներում աշխարհասփիւռ հայութեանը օտարափերում առաւելագոյնս սատարելու եւ միասնական պահպանելու: Սփիւռքի կեանքում ազգային շատ կառոյցների կողմէն նա առանձնակի կարեւորեց հայ դպրոցն ու հայոց եկեղեցին, որպէսզի հայրենեաց ծառայութիւնը անաղարտ պահպանուի ու փոխանցուի սերունդներին, հայկականութեամբ սնուցի եւ հաւատով զօրացնի հայորդեաց հոգիները:

Որդիական ջերմ սիրով Ալեք եւ Մարի Մանուկեանները հոգացին ու ջանացին Սուրբ Էջմիածնի պայծառութեան համար: Նրանց անունները անրաժան են Մայր Աթոռի պատմութիւնից, ինչպէս նրանց կեանքը անրաժան եղաւ Մայր Աթոռի առաջնութիւնից: Այն օրերին, երբ երկաթեայ վարագոյրով անջրպետուած էր Հայաստանի եւ աշխարհասփիւռ հայութեան կեանքը, Ալեք Մանուկեանը, իրրեւ հարազատ զաւակը իր ժողովրդի, միշտ կապուած եղաւ Հայրենիքի հոգսերին ու ապրեց նրա յոյսերով: Ապրեց ու գործեց մեր ժողովրդի միասնութեան, Հայրենիքի ազատութեան եւ հայ կեանքի զարթոնքի հաւատով: Արդարեւ, դժուար է գտնել նշանակալի դէպքեր մի քանիստ: Սակայն՝ երբեք չենք մոռցել նրանց կեանքում մեր կեանքում մեծ նշանակալի դէպքերը: Նրանց կեանքը՝ Մարի Մանուկեանի արժանաւորութեամբ շլինի Ալեք Մանուկեանի անունը: Նորակալս մեր Հայրենիքը արժանիօրէն գնահատեց Ալեք Մանուկեանի ծառայութիւնները եւ անդր ազգային կեանքում շնորհելով նրան Ազգային հերոսի բարձր կոչումը: Հայրենանուէր ու եկեղեցասէր ծնողների նոյն հոգեկերտումով ու ազնիւ նախանձախնդրութեամբ այսօր նրանց զաւակները՝ Ռիչարդ Մանուկեանը եւ Լուիզ Մանուկեան Սիմոն իրենց բարեգործութիւններով շարունակում են ծառայել մեր ժողովրդին՝ նոր անդր բերելով մեր Սուրբ եկեղեցու պայծառութեանը եւ մեր Հայրենիքի բարօրութեանն ու առաջընթացին:

Ուրախ են մեր հոգիները այսօր՝ ամփոփուած տեսնելով Ալեք եւ Մարի Մանուկեանների մարմինները իրենց համար միշտ նուիրական հայրենի հողում, իրենց սրտերին շատ սիրելի Սուրբ Էջմիածնում, որոնցից երբեք բաժանուած չեղան: Սերնդէ-սերունդ մեր զաւակները պիտի այցելեն այստեղ նրանց նուիրատուութեամբ կառուցուած Գանձատուն: Գան խոնարհուելու նրանց շիրիմներին: Պիտի աղօթեն նրանց միջոցներով նորոգուած եւ կառուցուած եկեղեցիներում, ուսանեն նրանց հովանաւորութեամբ գործող կրթական հաստատութիւններում, պիտի ներշնչուեն նրանց բարի գործերով, ազգասէր, հայրենասէր ու եկեղեցասէր ոգով ու օրինակով նրանց, ովքեր «Մահկանացու ծնուած՝ անմահ յիշատակ բողբջին»: Այսպէս է կանգուն ժողովուրդը՝ նուիրումով, ծառայութեամբ, ազնիւ ու պանծալի գործերով եւ դրանց գնահատութեամբ ու արժեւորումով՝ սերնդէ-սերունդ: Այսպէս է օրինեալ ժողովրդի կեանքն ու նանապարհը, քանզի «Եթէ ուրում գործն գոր շինեաց՝ կացցէ, վարձս աոցէ» (Ա. Կորնթ. Գ 14):

Աղօթենք եւ հայցենք լոյս եւ օրհնութիւն մշտնջենական՝ ազգային բարերարների արդար հոգիներին:

Գոհութեան աղօթք բարձրացնենք երկինք, որ Տէրը օրհնել է մեր ժողովրդին նուիրեալ զաւակներով եւ նրանց յոյսերով, նրանց հաւատով ու ջանքերով առաջնորդել ազգս դէպի նոր արշալոյս, որ շողում է մեր պետականութեան վերականգնումով, Արցախի ազատագրութեամբ եւ

Սփիւռքի յառնող ու ծաղկող կեանքով: Շնորհ, սէր եւ օրհնութիւն Տեառն մերոյ եւ Փրկչի Յիսուսի Քրիստոսի եղիցին ընդ մեզ եւ ընդ ամենեւեան: Ա.մէ.ն:

Advertisement for AIA Insurance. It features the AIA logo on the left, a large stylized number '30' in the center, and a silhouette of a person on the right. The text is in both Armenian and English. The Armenian text reads: 'ԱՊՐԱՆՈՒՄԱԳՐՈՒԹԻՒՆԸ ԱՆԲԱՅՆՆԵՑ Է' (Insurance is the most reliable). The English text reads: 'ONE EIGHT HUNDRED FOUR THAI-TAG'. At the bottom, it provides contact information: '811 500-8635' and 'AIA Insurance Services 88 E. Broadway, Boston, MA 02109'.

ԱԶԳԱՅԻՆ-ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԼԵՒՈՆ ՏԵՐ-ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԵՆ ՄԻՆՉԵՒ ԱԼ ԿՈՐ

ՀԱՄԱՐՁՈՒՄ ՄԱՐԱՑՆԵԱՆ

Որքան Հայաստանի նախագահական ընտրությունները կը մօտենան, այնքան Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի հաւանական թեկնածութեան շուրջ կատարուող ասեկոսները կը սաստկանան: Այս երեւոյթը հետաքրքրական է այն առումով, որ բացի ինքզինքն առարկայ անձէն, բոլորը կարծէք ստուգապէս գիտեն կամ համոզուած են, որ ան ա՛յս անգամ անպայման պիտի դնէ իր թեկնածութիւնը: Անշուշտ այդ նոյն մարդիկ, նման փաստարկներով կանխատեսած էին անոր թեկնածութեան անխուսափելիութիւնը նաեւ 2003 թուականի նախագահական ընտրութիւններուն: Սակայն ինչպէս դէպքերը ցոյց տուին, նման բան տեղի չունեցաւ:

Հարց կը ծագի, արդեօք ի՞նչ բանը կը մղէ մարդոց տակաւին հաւատարմութիւն, որ աւելի քան տասը տարիներ առաջ քաղաքական ասպարէզէն հեռացած նախկին նախագահը պիտի ուզէ կրկին ստանձնել երկիրը ղեկավարելու այդ ծանր բեռը: Յատկանշական չէ՞ արդեօք, որ այսքան տարիներ անց՝ Հայաստանի եւ Սփիւռքի մէջ դեռ գոյութիւն ունի լայն զանգուած մը որ ուղղակի համոզուած է, որ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանին այլընտրանք չկայ: Եւ եթէ այդպէս է, ապա սա պէտք է դրակա՞ն երեւոյթ համարել, թէ գայն պէտք է ընդունիլ որպէս ապագայի նկատմամբ յոյսը կորսնցուցած հասարակութեան մը օգնութեան աղերս:

Նմանօրինակ երեւոյթ այսօր կը զարգանայ հոս, Ամերիկայի մէջ, նախկին փոխ նախագահ՝ Ալ Կորի 2008ի նախագահական ընտրութիւններուն հաւանական թեկնածութեան կապակցութեամբ: Ու հակառակ այն հանգամանքին, որ Հայաստան եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգներ տրամագծօրէն տարբեր քաղաքական համակարգ ու արժէքներ ունեցող երկիրներ են, սակայն եւ այնպէս կան շատ հետաքրքիր գուզահեռները: Առաջինը՝ երկու երկիրներու վարչակարգերու ցած վարկանիշն է: ԱՄՆ-ի պարագային, այդ մեծ մասամբ արդիւնքն է Պուշի վարած ապիկար արտաքին քաղաքականութեան՝ մասնաւորապէս Իրաքի կործանարար ու անիմաստ պատերազմին, որ կարծեցեալ ժողովրդավարու-

թիւն սերմանելու փոխարէն, մահու աւեր կը սփռէ ապակայունացնելով ամբողջ տարածաշրջանը:

Քոչարեանի վարչակարգի վարկանիշը անշուշտ չափելու կարիքը չկայ, որովհետեւ բոլորն ալ գիտենք թէ ինչպիսի կեղծիքներու եւ օրինախախտումներու միջոցով ընտրուած են նախագահն ու Ազգային ժողովի պատգամաւորները: Հետեւաբար, միամտութիւն պիտի ըլլար ակնկալել, որ նման վարչակարգ մը առանձնապէս մտահոգ պիտի ըլլար ժողովուրդի մօտ իր վարկանիշով կամ հեղինակութեամբ:

Երկրորդը՝ վստահութիւն եւ ապագայի նկատմամբ յոյս ներշնչող առաջնորդներու պակասն է: Թէեւ Ամերիկայի յառաջիկայ նախագահական ընտրութիւններուն իրենց թեկնածութիւնը պաշտօնապէս դրած են աւելի քան մէջ տասնեակ անձեր, ներառեալ այնպիսի կարկառուն քաղաքական դէմքեր ինչպիսիք են՝ Հիլըրի Գլինթոն, Պարազ Օպամա, Ռուտի ձուլիանի կամ ձան Մըքքէյն, սակայն անոնցմէ ոչ մէկը բացարձակ առաւելութիւն ունի իր մրցակիցներու նկատմամբ եւ հրապարակի վրայ զգալի պարտք մը կայ, որ շատերուն կարծիքով լաւապէս կրնայ լեցնել նախկին փոխ նախագահ՝ Ալ Կորը:

Նախագահական ընտրարշաւի պաշտօնական մեկնարկէն ամիսներ առաջ, Հայաստանի մէջ ալ պարագան նոյնն է: Ու թէեւ Հանրապետականներու կարծիքով Սերժ Սարգսեանի ընտրութիւնը անխուսափելի է, սակայն բոլորին համար ալ յստակ է, որ այսօրուայ Հայաստանի ղեկավարներէն ոչ մէկը նոյնիսկ «Քաղաքական Գործիչ»-ի մակդիրին արժանի չէն, այլ պարզապէս անձնական շահը մոլորեցրով հետապնդող գիշատիչներու վոհմակ մըն են: Ահա թէ ինչու անընդհատ կը հռչակուի Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի անունը, նոյնիսկ տասը տարի անց:

Վերջին գուզահեռը երկու քաղաքական գործիչներու՝ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի եւ Ալ Կորի միջեւ է: Հակառակ այն հանգամանքին, որ երկուքն ալ բազմաթիւ առիթներով յայտարարած են, որ քաղաքական ասպարէզ վերադառնալու ցանկութիւն չունին, մարդիկ կարծէք համոզիչ չեն գտներ անոնց մեր-

ժուժը եւ անընդհատ կը փորձեն վերլուծել եւ տարրալուծել անոնց խօսքերը, գտնելու համար իրենց գոհացում տուող պատասխան մը: Իրականութիւնը սակայն շատ աւելի պարզ է եւ ի գուր են կոչերն ու անտեղի է կշտամբանքը անոնց հասցէին, երբ անոնցմէ ուղղակի կը պահանջուի վերջնական պատասխան տալ իրենց հաւանական թեկնածութեան վերաբերեալ, կարծէք անոնք ուրիշ գործ կամ մտահոգութիւն չունին, բացի մարդոց անորոշութեան այս մղձաւանջէն ձերբազատելէ: Անշուշտ անոնց կողմնակիցներուն չափ եւ աւելիով՝ շահագրգռուած են հաւանական հակառակորդները եւ շատ գոհ պիտի ըլլային եթէ իրենց համար ալ յստակ ըլլար այդ պարագան: Դժբախտաբար, մարդիկ երբեմն հարցերը կը դիտեն բացառապէս իրենց տեսանկիւնէն եւ այդ պատճառով ալ իրենց համար անհասկնալի է ե՛ւ Տէր-Պետրոսեանի ե՛ւ Ալ Կորի թուացեալ անտարբերութիւնը նման բացառիկ հնարաւորութեան նկատմամբ:

Ալ Կորի համար, այսօր չկայ աւելի կարեւոր հարց քան երկրագունդի ջերմացման վտանգի դէմ պայքարը: Անոր անդուլ ջանքերու շնորհիւ, այսօր ամբողջ աշխարհը հետաքրքրուած է այդ հարցով եւ արդէն լուրջ քայլեր կ'առնուին այդ ուղղութեամբ: Ան երկրի մը նախագահի չափ յարգանք կը վայելէ ամենուր եւ առ ի գնահատութիւն իր նուիրումին, այս տարուայ Նոյեմբեանի մրցանակի թեկնածու առաջադրուած է: Թէեւ կ'ըսուի որ ան դեռ չէ հաշտուած 2000 թուականի ցաւալի պարտութեան հետ, որ փաստօրէն պարտադրուեցաւ ԱՄՆի Գերագոյն Դատարանին կողմէ, հակառակ ժողովուրդի ձայներու մեծամասնութիւնը վստակած ըլլալուն, սակայն եւ այնպէս ան իր առաքելութիւնը շատ աւելի կարեւոր կը համարէ քան նախագահի պաշտօնը: Կողմնակիցները կ'առարկեն, որ ան որպէս ԱՄՆի նախագահ շատ աւելի արդիւնաւէտ պայքար կրնայ մղել երկրագունդի ջերմացման դէմ, սակայն չի բացառուիր նաեւ հակառակը, երբ որպէս երկրի նախագահ անոր առաջնահեթութիւնները պարտադրաբար փոխուին: Մէկ բան յստակ է, եթէ մնացեալ թեկնածուներուն համար նախագահի

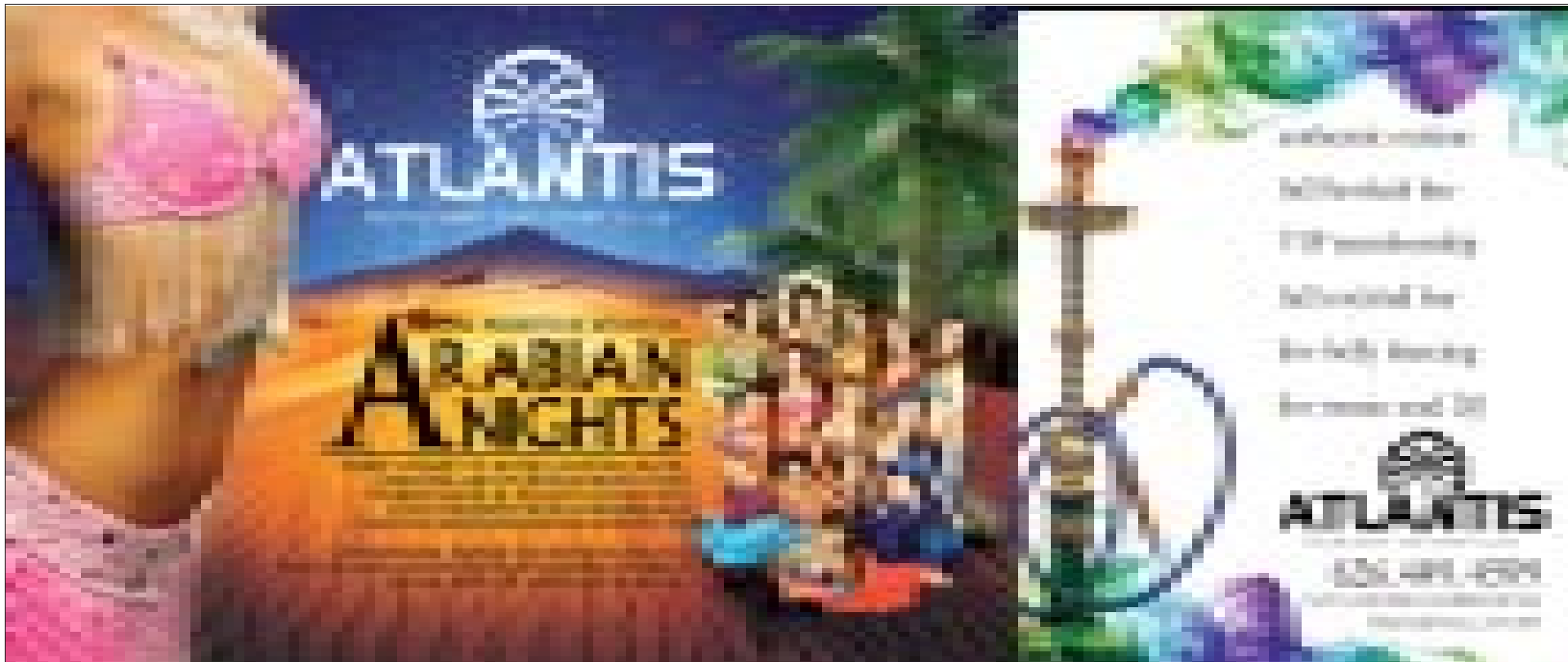
պաշտօնը նպատակ է, ապա իրեն համար պարզապէս միջոց է առաջ տանելու իր առաքելութիւնը: Այնպէս որ, Ալ Կոր պիտի չօժարի մասնակցիլ ընտրութիւններուն միայն այն պարագային երբ իր յաղթանակը անխուսափելի ըլլայ: Այլապէս, անոր քաղաքական ասպարէզ վերադարձը անիմաստ է:

Նոյնն է պարագան նաեւ Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի համար: Ըլլալով երրորդ հանրապետութեան առաջին նախագահը՝ ան արդէն իսկ ապահոված է իր աւանդը եւ հակառակ իր իշխանութեան ժամանակ տեղի ունեցած անիրաւութիւններուն եւ անարդարութիւններուն, ան պատմութեան մէջ առնուազն պիտի չիշուի որպէս՝ դեռ նորածին Հայաստանի Հանրապետութեան պետականութիւնը եւ միջազգային վարկը ամրապնդող նախագահ, որ փոխանակ ի գին ամէն ինչի աթոռին կառչած մնալու, խոհեմութիւնը ունեցաւ հրաժարելու, երկրի շահերը վեր դասելով իր անձնականին:

Ներկայ պայմաններու տակ անհնար է պատկերացնել անոր քաղաքական ասպարէզ վերադարձը, նոյնիսկ եթէ, իր խօսքերով «Ազգը ինդրէ»: Ըստ իս, անոր համար շատ դժուար պիտի ըլլայ գտնել «Ինչու՞ վերադառնալ» հարցին պատասխանը: Դժբախտաբար, այսօրուայ Հայաստանը բոլորովին տարբեր է 1997ի Հայաստանէն, երբ երկրի դիրքերը՝ Ղարաբաղեան հարցի կարգաւորման եւ տարածաշրջանի ընդհանուր գործընթացներու առումով շատ աւելի բարենպաստ եւ զօրեղ էին: Ուրեմն լոկ ժողովուրդի փափաքին անսալը բաւարար պիտի չըլլայ արդիւնաւէտ կերպով առաջնորդելու, եթէ ան ուղղեկցուած չէ գերտէրութիւններու աներկբայ նեցուկով, եւ երկրի պետական կառուցներու, մասնաւորապէս Ազգային ժողովի ու ուժային գերատեսչութիւններու՝ իր հետ գործակցելու երաշխիքով: Եթէ չկան վերոյիշեալ պայմանները, որ ներկայիս պարզապէս անհնար է պատկերացնել, ապա ուրեմն անոր վերադարձը նոյնպէս անիմաստ է:

Կը մնայ եզրակացնել, որ այս անգամ եւս Լեւոն Տէր-Պետրոսեանի թեկնածու ըլլալը-չըլլալը՝ ակադեմական բանավէճի նիւթ ծառայելէն զատ որեւէ այլ գործնական արժէք պիտի չունենայ:

ՄԱՍԻՍ
ԱՄԵՆԱՎՍՏԱՀԵԼԻ ԱՂԲԻՐԸ ՀԱՅՐԵՆԻ ԼՈՒՐԵՐՈՒ

ՓԱՂՈՒԹԱՅԻՆ

ԻՐԱԿԱԲԱՆ ՎԱՐԴԳԷՍ ԵՂԻԱՅԵԱՆԻ ԳՈՎԵԼԻ ՆԱԽԱԶԵՌՆՈՒԹԻՒՆԸ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍԱՂԻՆԱՆ

Գաղութային մեր կեանքին մէջ տեսակաւոր ձեռնարկներ կը պատահին: Այս ձեռնարկներէն շատերը լուրջ հանգամանք չունին, ըլլալով կամ ճաշկերութեան, կամ ընկերային, եւ կամ ալ ակումբային: Կան սակայն ուրիշ ձեռնարկ-նախաձեռնութիւններ որոնք նպատակասլաց են, գովելի, հետաքրքրական եւ դատարարական: Դժբախտաբար այս երկրորդ կարգի ձեռնարկները հազուադէպ են, եւ սակայն պարբերաբար տեղի կ'ունենան:

Այս երկրորդ տեսակի ձեռնարկ մըն էր որուն ներկայ եղանք Ուրբաթ, 13 Յուլիս 2007 թուին, երեկոյեան ժամը 7-9ը, Central պողոտայի «Phenicia» ճաշարանին ներս:

Ձեռնարկի նախաձեռնողն էր ծանօթ իրաւաբան, վարդգէս Եղիայեան, որ թէեւ գաղութին ներս, ինք միշտ ունեցած է խիստ օգտակար ներկայութիւն եւ սակայն վերջին տարիներուն, յատկապէս Եղեռնի գոհերուն իրաւունքներու պաշտպանութեան գծով, ապահովագրական ընկերութեանց մօտ, ինք իր գործակից իրաւաբաններով, բարոյական եւ նիւթական յաջողութիւն կ'արձանագրէ, ի նպատակ գոհերու վերապրողներուն:

Վերոյիշեալ ձեռնարկը սակայն քիչ մը տարբեր բնոյթ ունէր: Ան կը ներկայացնէր իրաւաբան Եղիայեանի հիմնած «CAR» (Center for Armenian Remembrance) հիմնարկը, որ նուիրուած է, ինչպէս բանաձեւուած է, «անցեալը յիշելու եւ ապագան կերտելու»:

Ուրեմն «CAR»-ի հովանաւորութեամբ տեղի ունեցող երեկոն նուիրուած էր արտասահմանի մէջ գործող եզակի հաստատութեան մը գործունէութեան, անոր տնօրէն, Պրն. Ճորճ Շիրինեանի գաղութը այցելութեան եւ այդ առթիւ կազմակերպուած հիւրասիրութիւն-ընդունելութեան:

Ըստ երեւոյթին, հապճէպ կազմակերպուած ձեռնարկ մըն էր, որուն հրաւիրուած էին մեր համայնքի ծանօթ դէմքեր, մտաւորականներ, լրագրողներ եւ Զօրեան հաստատութեան գործունէութեան ծանօթ անձնաւորութիւններ:

«Phoenicia» ճաշարանի համադամ ճաշերու ընկերակցութեամբ, գործադրուեցաւ հակիրճ եւ սակայն բովանդակալից յայտագիր մը:

Իրաւաբան վարդգէս Եղիայեան բացումը կատարեց յայտագրի, կարծ պատմական մը ընելով Զօրեան հաստատութեան եւ տալով օրուայ հիւր-բանախօսին կենսագրականը: Ապա բեմ եկաւ «CAR»-ի գործադիր տնօրէն, իրաւաբան Արթուր Չէրչեան, որ հակիրճ գծերով ներկայացուց իր ղեկավարած «CAR» հիմնարկի նպատակներն ու ցարդ տարած գործունէութիւնը:

Պրն. Չէրչեան ապա խօսքը ստաւ օրուայ բանախօսին, Զօրեան հաստատութեան տնօրէն Պրն. Շիրինեանին, որ շուրջ ժամ մը իր անգլերէն լեզուով գեկոյցին մէջ, առաւելաբար անդրադարձաւ իր ղեկավարած հաստատութեան, Զօրեան հետազոտական հաստատութեան տարբեր բնոյթի գործունէութեան, յատկապէս Հայկական Յեղասպանութեան եւ անոր նուիրուած բազմաթիւ լուրջ եւ քննական հետապնդումներուն: Իր ելոյթը երկու անգամ ընդմիջեց եւ բեմ հրաւիրեց Դոկտ. Էլիզ Սանասարեանը, «USC» համալսարանին եւ Պրն. Մարտիրոսեանը, մէկ ուրիշ ուսանող մը, որոնք կարճ ելոյթներ ունեցան իւրաքանչիւրը իր մաս-

նագիտութեան վերաբերեալ: Դոկտ. Էլիզ Սանասարեան յատկապէս անդրադարձաւ Յեղասպանութեան գործընթացին, եւ անոր մէջ կիրնեղութիւնը ուսած իւրաքանչիւր ճակատագրի մասին:

Պրն. Շիրինեան նաեւ անդրադարձաւ բարդատական Յեղասպանութեան խիստ կարեւոր նկարագրին մասին, որպէսզի կարելի ըլլայ հանգամանօրէն վերլուծել որեւէ Յեղասպանութեան արարք: Յուցադրութեան դրուած էին նաեւ բազմաթիւ գրքեր եւ տարբեր հրատարակութիւններ, բոլորն ալ Յեղասպանութեան քննարկման նուիրուած:

Ահիստ որ ճաշարանի մթնոլորտը շատ ձեռնտու չէր նման լուրջ ձեռնարկի համար, եւ սակայն հրաւիրեալները բաժնուեցան խիստ գոհ տրամադրութեամբ, մեծապէս գնահատելով իրաւաբան վարդգէս Եղիայեանի եւ իր հիմնած «CAR» հիմնարկի գործունէութիւնը:

Այդ երեկոյ մեզի գեկուցուեցաւ նոր գարգացումներու եւ նոր հեռանկարներու մասին, յատկապէս Յեղասպանութեան ճանաչման եւ մեր իրաւունքներու ձեռքբերման գծով: Լաւ կ'ըլլայ որ այս նոր հեռանկարները սեփականութիւնը դառնան մեր ժողովուրդի ղեկավար շրջանակներուն, որպէսզի, կարելի ըլլայ լուրջ եւ նպատակասլաց մօտեցում մը ցուցաբերել:

Կ'ուզենք շնորհակտել իրաւաբան վարդգէս Եղիայեանը եւ «CAR»-ը այս օգտակար նախաձեռնութեան համար:

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ Ս. ՆԵՐՍԷՍ ԱՍՏՈՒԱԾԱԲԱՆԱԿԱՆ ԸՆԾԱՅԱՐԱՆԻ ՀՈԳԵՒՈՐ ՏԵՍՈՒՉ ՀՈԳՇ. Տ. ԴԱՆԻԷԼ ՎՐԴ. ՖԸՆՏԸԳԵԱՆԻ ՀԵՏ

Արեւմտեան թեմի հաստատման 80-ամեակի տօնակատարութեանց ծիրէն ներս, ուր այս տարի յատուկ կերպով պիտի նշուի անցնող 80 տարիներու ընթացքին թեմի կատարած հոգեւոր, վարչական ու ծխական առաքելութիւնն ու ծառայութիւնը մեր ժողովուրդի գաւակներուն:

Այս առաքելութիւնն ու ծառայութիւնը, սակայն, կարելի չէ պատկերացնել, ամբողջացնել եւ իր նպատակին հասցնել առանց մարդ ուժի, այլ խօսքով՝ պատրաստուած այն երիտասարդին, որ յանձն կ'ուզէ առնել ծառայելու Աստուծոյ եւ հայ ժողովուրդին:

Այս իսկ նպատակով, յատուկ հրաւիրով Արեւմտեան թեմի Առաջնորդ՝ Գեղշ. Տ. Յովնան Արք. Տէր-տէրեանի, Երկուշաբթի, 9 Յուլիս, 2007, կ.է. ժամը 2:00-ին, Առաջնորդարան այցելեց Արեւելեան թեմէն ներս գործող Ս. Ներսէս Աստուածաբանական Ընծայարանի Հոգեւոր Տեսուչ՝ Հոգշ. Տ. Դանիէլ Վրդ. Ֆրնտրեանը: Այս հանդիպման ներկայ էին նաեւ՝ Արթ. Տ. Շնորհք Քհնյ. Տէմիրճեանը, Արթ. Տ. Սարգիս Քհնյ. Փեթրոյեանը, Ս. Ներսէս Ընծայարանին շրջանաւարտներ, Հայկ Մատոյեանը եւ Մաշտոց Չօպանեանը:

Հանդիպման նպատակն էր մօտէն ծանօթանալ եւ ծանօթացնել Արեւմտեան թեմի մեր հաւատացեալ ժողովուրդի գաւակներուն Ս.

Ներսէս Ընծայարանի առաքելութիւնն ու անոր անհրաժեշտութիւնը հեռաւոր սփիւռքի այս ափերուն:

Հանդիպումը սկսաւ Տէրունական աղօթքով եւ «Իմաստութիւն Հօր Յիսուս» մաղթանքով, որմէ ետք Սրբազան Հայրը բարի գալուստ մաղթեց Տեսուչ Հայր Սուրբին: Ան նաեւ լայնօրէն անդրադարձաւ Ս. Ներսէս Ընծայարանի առաքելութեան, անոր դերին ու կարեւորութեան, ու մանաւանդ Արեւմտեան թեմէն ներս Ս. Ներսէս Ընծայարանը ներկայութիւն դարձնելու տեսակետէ:

Սրբազան Հօր խօսքէն ետք, Հայր Դանիէլը լայնօրէն անդրադարձաւ Ս. Ներսէս Ընծայարանի պատմականին, անոր առաքելութեան, նպատակին, որ գրեթէ 50 տարիներէ ի վեր իբրեւ հաստատութիւն կը գործէ Ամերիկայի այս տարածքին, համագործակցութեամբ Մայր Աթոռ Ս. Էջմիածնի ձեմարանին եւ այլ ձեմարաններու հետ, որուն գլխաւոր նպատակն է, սկսելով հիմնադիր՝ Երջանկալի շատակ՝ Տ. Տիրան Արք. Ներսոյեանէն, պատրաստել հոգեւոր եկեղեցականներ ծառայելու Աստուծոյ եւ Հայաստանեայց Առաքելական Ս. Եկեղեցոյ:

Հանդիպման ընթացքին քննարկուեցան գործնական երեւոյթներ Ս. Ներսէս Ընծայարանը աւելի ցայ-

Շարք էջ 19

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԲԱՐԵԳՈՐԾԱԿԱՆ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՄԻՈՒԹԻՒՆ ■ ARMENIAN GENERAL BENEVOLENT UNION

Բեղմնաւոր Անցեալ,
Լուսաշող Ապագայ:

Proud Past,
Exciting Future.

AGBU SOCIETY DINNER - OCTOBER 13, 2007
HUNTINGTON RITZ CARLTON HOTEL - PLEASE MARK YOUR CALENDARS

THE QUALITY AND SAFE CHOICE...

AGBU PASADENA HIGH SCHOOL
2007-2008 SCHOOL YEAR

NEW STUDENT ENROLLMENT GRADES 9-12

Experienced & Caring Faculty
College Preparatory Academic Programs

AGBU HIGH SCHOOL - PASADENA
2495 E. MOUNTAIN STREET, PASADENA, CA 91104
(CORNER OF ALTADENA DRIVE AND MOUNTAIN STREET)

For more information, campus tour
and a meeting with the administration
contact the school office at 626-794-0363

UNDER THE PATRONAGE OF
AGBU PRESIDENT BERGE SETRAKIAN

THE AGBU SOUTHERN CALIFORNIA
DISTRICT COMMITTEE PRESENTS

A TRIBUTE TO DR. ZAVEN MESSERLIAN

*In Recognition to His Services to the AGBU,
the Armenian Community and Church,
as a Dedicated Volunteer, Teacher, Historian & Author,
as well as His 40th Anniversary as
Principal of the Armenian Evangelical College, Beirut*

REMARKS - ARTISTIC PROGRAM - RECEPTION

FRIDAY, AUGUST 17, 2007, 8PM
AGBU ALEX MANOOGIAN CENTER
2495 E. MOUNTAIN ST., PASADENA, CA 91104 (626) 794-7942

THE PUBLIC IS INVITED

AGBU Pasadena Chapter

SUMMER BASKETBALL CLINIC

- Learn the game of basketball
- Improve your technique
- Make friends & have fun

TWO SESSIONS:
Session One: July 23 - July 27
Session Two: July 30 - Aug 3

Noon - 1:30 PM 8-10 yr. old Boys & Girls
2:00 - 3:30 PM 11-12 yr. old Boys & Girls
4:00 - 6:00 PM 13-14 yr. old Boys & Girls

ONLY 100 PER SESSION
Basketball T-Shirt Included

AGBU Pasadena Center
2495 E. Mountain St., Pasadena, CA 91104

SIGN UP NOW
Mon-Thurs 6-8 at the AGBU Center

For more information,
contact Mr. Hrach Mankerian at 626-705-2675

YOGA CLASSES CONTINUING
For reservation or information, call A.G.B.U. office (626) 794-7942

AGBU Pasadena Chapter
Cultural Committee

Presents

Art Classes

Bring out the inner artist in your child.
Raffi "Bo" Boyadjian, Instructor

Ages 6 and Up

LESSONS OFFERED
EVERY FRIDAY NIGHT

Session One: 6:00 - 7:00pm
Session Two: 7:00 - 8:00pm

The Art Room - AGBU Pasadena Center
2495 E. Mountain Street, Pasadena, CA 9110
For more information, please call (626) 794-7942

AGBU / AYA SCOUTS
Glendale / Pasadena Chapter

SCOUTS SUMMER CAMP 2007
Lake Isabella / Kern County
August 4 - 12, 2007

Cubs, Webelos, Juniors & Brownies Ages 7 - 11
Boy Scouts & Girl Scouts Ages 12 - 17

*Join us now and attend
summer camp with the troop!*

"Havak" every Saturday 3:00 - 5:00 pm
AGBU Pasadena Center
2495 E. Mountain St., Pasadena, CA 91104
For more information, please call (626) 794-7942

An Unprecedented Art Show in Southern California!
NINE CONTEMPORARY ARTISTS FROM ARMENIA
September 28-30, 2007 - Boyajian Hall, AGBU Center, Pasadena

Massis Weekly

Volume 27, No. 26

Saturday, JULY 21, 2007

Upset Mediators Question Aliev's and Kocharian's Willingness to Make "Courageous Decisions"

International mediators have called on the presidents of Armenia and Azerbaijan to meet again and try to achieve a breakthrough on Nagorno-Karabakh this year, while questioning their commitment to mutual compromise.

In a written statement, the U.S., Russian and French mediators confirmed that Ilham Aliev and Robert Kocharian failed to iron out their "remaining differences" on a framework peace agreement proposed by the OSCE Minsk Group at their last meeting in Saint Petersburg. They warned that failure to eliminate those differences before the start of the 2008 presidential election campaign in both South Caucasus states would nullify substantial progress made by the conflicting parties in the last few years.

"We take due note of the parties' recent statements of their willingness to continue the negotiations on the basis of what has been developed over the past years," the three co-chairs of the Minsk Group said after a meeting

in Vienna on Friday. "We urge them to give life to these statements in the limited time remaining and to make resolute efforts to consider again the fairly distributed benefits of the solution embodied by the proposed basic principles."

"To that end, the Co-Chairs are ready to assist the parties in the preparation for their next summit, at the first opportunity, in the coming months," added their statement.

Officials in Baku and Yerevan have not ruled out the possibility of another Armenian-Azerbaijani summit before the end of this year. Agreement on it would have to be reached by the foreign ministers of the two countries. It is not clear if any talks between them are planned for the coming weeks.

The mediators cast doubt on Aliev's and Kocharian's willingness to make "courageous decisions" now. "The Co-Chairs recognize that preservation of the status quo after thirteen

Continued on page 4

Karabakh Hopes Presidential Vote Will Boost Independence Bid

Voters in Nagorno-Karabakh head to the polls on Thursday for a presidential election they hope will help the enclave's bid for independence.

Officials there said the vote was another step toward winning international recognition for the independence of the republic.

But no country in the world recognizes Karabakh's independence and the international community is ignoring the vote. Voters like Marusa Sogomonian said that will not stop them from casting

their ballot.

"I'll be one of the first in line on Thursday morning," said Sogomonian, a 66-year-old newspaper seller in the local capital Stepanakert. "If we can prove to the world that we can run our country, that we can be a democracy, then we will have our independence."

In a statement, Azerbaijan's foreign ministry said the election was "aimed at concealing Armenia's policy of an-

Continued on page 3

Police Use Force to Bulldoze Yerevan Park

Police used force to ensure the destruction of yet another green area in downtown Yerevan on Monday.

The more than three dozen fruit trees covering 200 square meters of privatized land were bulldozed despite fierce resistance put up by many residents of the adjacent apartment blocks.

They had for weeks stood guard over the grove to prevent the new land owner from cutting down the trees and building a three-story structure in their place. The police department of the city's central Kentron district twice attempted unsuccessfully in May and June to overcome their resistance. It succeeded only after arriving at the scene with special police reinforcements on Monday morning. The so-called "red berets" quickly dispersed several dozen people, among them women and children, that gathered there.

"This is a barbaric act," said one elderly woman. "It pleased our eyes to look at the trees. They are now gone."

"Police and red berets attacked us,

Bulldozers and protesters

shouting abuse and beating people," complained another local resident.

The security forces left only one tree intact as it was personally protected

Continued on page 4

Dink Family Accuses Turkish Police of Protecting the Murderer

The family of slain Turkish-Armenian journalist Hrant Dink asked prosecutors Saturday to launch judicial action against the police on charges of protecting the murderer, Anatolia news agency reported.

The application concerns members of the security forces who took "souvenir pictures" with the self-confessed killer, 17-year-old Ogun Samast, after he was captured in the northern city of Samsun, a day after shooting Dink in Istanbul on January 19. Footage leaked to the media at the time showed officers posing with Samast as he held a Turkish flag, unleashing accusations that some officials may secretly approve of the murder.

A prominent member of Turkey's tiny Armenian community, Dink campaigned for Turkish-Armenian reconciliation, but was hated by nationalists for describing the mass killings of Armenians under the Ottoman Empire as genocide, a label that Ankara fiercely rejects.

"The officers... greeted the murder suspect as a national hero and queued up to take souvenir pictures with him," the Dink family's lawyers said in their application against 21 members of the police and the gen-

darme, a paramilitary force policing rural areas. "A kiss on the forehead was the only thing he was not given," it said.

The lawyers demanded that the officers be put on trial for "abusing office", "protecting a criminal offender" and "commending crime", Anatolia reported. The application called for the annulment of an earlier decision by prosecutors in Samsun that there was no ground to indict the officers on the said charges.

The police are also under fire for failing to prevent the murder despite having received intelligence of a plot to kill Dink being organized in the northern city of Trabzon, the home of Samast and most of his 17 suspected associates. No official has so far been charged over the murder.

At the first hearing of the trial this month, the court accepted demands by the Dink family's lawyers to expand the investigation after they accused the police of "almost an intentional negligence." Dink's murder sent Turkey into shock and more than 100,000 people marched at his funeral, chanting "We are all Hrant, we are all Armenians."

Philanthropist Alex Manoogian and His Wife Reburied in Armenia

Funeral service in Echmiadzin for Alex and Mary Manoogian

On Friday, July 13, the earthly remains of Alex Manoogian, National Hero of the Republic of Armenia, Life President of the Armenian General Benevolent Union and national benefactor of the Mother See of Holy Etchmiadzin, along with those of his wife, Marie Manoogian, arrived in the homeland via the Paris - Yerevan flight. They had previously been interred in Detroit, Michigan.

Manoogian, one of the most prominent Diaspora Armenian philanthropists, and his wife were reburied at the Holy Etchmiadzin with state honors on Tues-

day more than a decade after their death.

The remains of Alex and Marie Manoogians were laid to rest near the main cathedral of the Armenian Apostolic Church in a state funeral attended by His Holiness Karekin II, Supreme Patriarch and Catholicos of All Armenians and top government officials. Joining them were Mrs. Louise Manoogian Simone, the daughter of the Manoogians, her brother Richard, other Manoogian Family members, Mr. Berge Setrakian, President of the Armenian

Continued on page 2

"Shoot the Messenger" By Taner Akçam

Page 2

Shoot the Messenger

By **Taner Akçam**

In May 2007, I revealed the identity of Murad "Holdwater" Gümen, the secretive Webmaster of Tall Armenian Tale, an extensive and influential site devoted to "the other side of the falsified Genocide" and the defamation of genocide scholars, myself included. Mr. Gümen has been a leading voice in an ongoing campaign to denounce me as a traitor to Turkey and as a terrorist who ought to be of interest to American authorities.

For the last three years, disinformation about me from Tall Armenian Tale has been disseminated all over the Internet, eventually reaching the open-source encyclopedia, Wikipedia. This campaign, which intensified after the November 2006 publication of my book, *A Shameful Act: The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility*, culminated in my detention by Canadian and American border authorities last February, on suspicion of terrorism. As evidence, they showed me my vandalized Wikipedia biography.

Just one month before this incident, the assassination of Istanbul-based journalist Hrant Dink by an ultranationalist gunman had put Turkey's intellectuals on high alert. We knew that in the months before his death, Mr. Dink had been targeted by an increasingly vicious media campaign intent on portraying him as a traitor. Among other things, Dink was pilloried for revealing the Armenian identity of Sabiha Gökçen, the adopted daughter of Turkey's founding father, Kemal Atatürk. Leading the pack against Dink was *Hürriyet* newspaper, one of the most influential publications in Turkey.

In the campaign against me, disinformation from Tall Armenian Tale was copied to YouTube videos describing my "terrorist" activities. I received death threats by email. My lectures and book tour were disrupted, and poison-pen letters were sent to the hosting universities. Following my lecture on November 1, 2006, at City University of New York, I was physically assaulted.

My detention was the last straw. I challenged Mr. Gümen to stand up in public.

The unmasking of an individual who had been running a campaign of slander against me was presented to

readers of *Hürriyet* as a criminal or unethical act. I was said to have endangered Mr. Gümen's life.

"Murad Gümen, who has been defending Turkey for over 30 years under the assumed name 'Holdwater,' had his identity unmasked by Taner Akçam, supporter of the claim of a so-called genocide.... Upon publication of his identity, Gümen became a target and has been the subject of a hate campaign."—"Secret Lobbyist Deciphered," *Hürriyet*, June 21, 2007

"Murad Gümen, whose identity was unmasked by Taner Akçam, has been the target of a flood of insults sent by Armenians via the Internet. Gümen, who's been accused of racism, has had his photograph published on the Web.... [Taner Akçam]'s disappeared. It has not been possible to reach Taner Akçam.... Murad Gümen is a successful illustrator and film producer who lives in America."—"Immediate Target," *Hürriyet*, June 22, 2007

"Taner Akçam fled Turkey years ago. He lives overseas, in the United States at this point, and gets fed by the Armenian lobby. He vomits hate towards our country in all of his books and his speeches. Recently he unmasked the Web site that was maintained by Murad Gümen, who has been defending the Turkish position on Armenian issues in the United States, and he revealed the latter's identity which had been kept secret until now. This individual named Taner Akçam who has spent his life living outside of the country, writing articles and giving speeches against Turkey... [T]his individual... escaped overseas, works in opposition to Turkey, betrayed his country, and serves the Armenian lobby by promoting the position that 'there was an Armenian genocide' all over the world!"—Emin Çolasan, "Bravo Atilla Koç! This is How You Introduce Turkey!," *Hürriyet*, June 23, 2007

Hürriyet's reportage concerns me deeply, for three reasons.

First, it bears an uncanny resemblance to the lynching mentality that was created against Dink. Having revealed the identity of a secret slanderer, I am now being denounced as a traitor who "vomits hate towards our country."

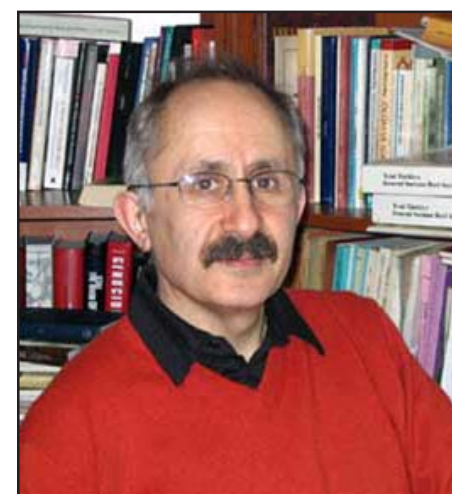
My second cause for concern has to do with an anonymous email that I received on June 11, 2007: "To-

day we have started fighting you and those creatures you call your friends, within the boundaries of the law. But if we don't get the result we're looking for, we'll start trying other alternative ways. It would be better for world peace and truth if sewer germs like you were taken off the planet... tomorrow is going to be much more difficult for you. Pray that the devil takes you away soon because otherwise you'll be living a hell on earth... you think you've discovered who "Holdwater" is... you have gotten it all wrong. Right now the world is full of millions of Holdwaters... One day you and your wild Armenian blood brothers will drown in this sea of Holdwaters... The truth hurts... it really does. One day you are going to feel the pain so badly that when you read these lines, you'll remember how you were." The similarity in character between the campaign against me by *Hürriyet* and the language used in this threatening email is frightening.

The writer of that letter concludes, "Who am I? You're going to find out, Taner, you're going to find out." Was it a coincidence that the *Hürriyet* campaign began just 10 days later?

Third, *Hürriyet* cold-bloodedly disregarded the most basic principles of journalism. Their headline on the second day of coverage proclaimed that I had "disappeared." Readers were given the impression that I had gone into hiding the day after *Hürriyet* reported my unmasking of Murad "Holdwater" Gümen.

The fact is that my office address, telephone numbers, and email address are all available online. The University of Minnesota, College of Liberal Arts, the Department of History, and the Center

for Holocaust and Genocide Studies have full-time staff. There is no record of a call, not one single email, from *Hürriyet*. They never bothered to contact me. They didn't check their facts or attempt to interview me. And when I demanded a correction, the editor-in-chief ignored my letter.

Thus, in Dink's case and also in mine, one of the most influential and widely circulated national newspapers does not hesitate to transform itself into a weapon. Once again, intellectuals and activists who dare to question the government's "official history" are being put on notice. This shameful campaign not only endangers my life and the lives of my colleagues, my family and friends; ironically enough, the very notion of free expression is being undermined by the very institution that depends on it most: the public press.

And what is the point, after all? I published a scholarly study that deviated from the official position of the Turkish State. One should ask the Turkish authorities whether they truly believe that shooting the messenger will prove that their position on 1915 is the correct one.

Philanthropist Alex Manoogian Reburied in Armenia

Continued from page 1

General Benevolent Union, members of the AGBU Central Committee and benefactors of the Armenian Church.

Speaking at a reception that followed the funeral service in Echmiadzin, Catholicos Karekin II paid tribute to the U.S.-Armenian businessman's lifetime support for worldwide Diaspora communities and Armenia. "Our souls are happy today to see the bodies of Alex and Marie Manoogian interred in their beloved homeland, in Saint Echmiadzin, which was so dear to their hearts," he said.

"The life and activities of Alex Manoogian were a unique embodiment of love and dedication to his family, his people and the Fatherland," parliament

speaker Tigran Torosian said, for his part.

Manoogian, who died in Detroit in 1996 at the age of 95, is primarily known as a former longtime president of the Armenian General Benevolent Union (AGBU), the largest Diaspora Armenian charity founded in 1906 and currently headquartered in New York. His nearly four-decade leadership of the non-profit organization was marked a dramatic expansion of its worldwide activities.

During the early 1990s, Manoogian became the first Diaspora Armenian to receive Armenia's highest state award, the title of National Hero, by then President Levon Ter-Petrosian. That is why his coffin was draped with the Armenian national flag.

New Offices For Lease

IN PASADENA

On Alton Ave. - South of Pasadena Blvd.

Available spaces are between

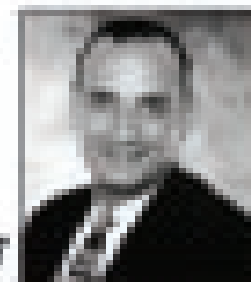
250sq.ft. to 450sq.ft.

ALL UTILITIES ARE INCLUDED

For More Details

Call Varian

(626) 255-2537

Merrill Lynch

INVESTMENT BANKING

JACK KALANJIAN

Professional Financial Advisor

Corporate Center Pasadena

225 So. Lake Avenue

Pasadena, CA 91101

(626) 396-2825 Direct

(626) 376-4665 Fax

jack_kalanjian@ml.com

"Helping the Armenian Community Build Wealth"

Rep. Pallone Emphasizes Importance of Genocide Resolution by Honoring Ambassador Morgenthau and Expresses Support for Swift Passage

Below is the text of Representative Pallone's statement before the House of Representatives on July 11th 2007:

"Mr. Speaker, the Armenian Genocide that was orchestrated by the Ottoman Empire from 1915 to 1918 is an irrefutable fact. Looking at the history of this catastrophic event, it is impossible to deny that this was genocide on all accounts. One way to hear witness to the truth is to make reference to first hand accounts at the time the Armenian genocide occurred."

"Henry Morgenthau served with dignity as U.S. Ambassador to the Ottoman Empire from 1913 to 1916. In the wake of surging nationalism in Turkey, and alarmed at reports of the Armenian genocide, he repeatedly appealed to the U.S. government to intervene, without success. Morgenthau addressed the genocide of the Armenians in a 1915 dispatch to the State Department in which he warned that "a campaign of race extermination is in progress."

"He then appealed to Ottoman rulers, also without result. Finally, he publicized his opinions in his 1918 book of memoirs, Ambassador Morgenthau's Story, which documented his experiences while in Turkey, including his vivid views of the Armenian genocide."

"Morgenthau wrote: "When the Turkish authorities gave the orders for these deportations, they were merely giving the death warrant to the whole race; they understood this well, and, in their conversations with me, they made no particular attempt to conceal the fact...I am confident that the whole history of the human race contains no terrible episode as this."

"In one of his addresses Morgenthau commented on the United States efforts during the Armenian Genocide, "If America is to condone these offenses, if she is going to permit to continue conditions that threaten and permit their repetition, she is party to the crime. These people must be freed from the agony and danger of such horrors. They must not only be saved for the present but they must be given assurance that they will be free in peace and that no harm can come to them."

Rep. Frank Pallone

"At great personal risk and sacrifice, Morgenthau chose to intervene on behalf of the Armenians and even managed to help rescue an unknown number of Armenians. Of course, in the end his efforts were unsuccessful. Drained by his failure to avert this disaster, Morgenthau returned to the United States in 1916 and for the remainder of World War I dedicated himself to raising funds for the surviving Armenians. He is considered a hero in Armenia and an American man of courage and character."

"Mr. Speaker, if America is going to live up to the standards we set for ourselves, and continue to lead the world in affirming human rights everywhere, we need to follow Morgenthau's example. We must stand up and recognize the tragic events that began in 1915 for what they were—the systematic elimination of a people. By recognizing these actions as genocide we can renew our commitment to prevent such atrocities from occurring again."

"I wish to express my support for swift passage of H. Res. 106 which reaffirms the Armenian Genocide. It now has a majority of the Members of the House as cosponsors. As the first genocide of the 20th Century, it is morally imperative that we remember this atrocity and collectively demand reaffirmation of this crime against humanity."

Karabakh Hopes Vote Will Boost Independence Bid

Continued from page 1

nexation and... strengthening the ongoing occupation of Azerbaijani territory. "The separatist regime in the occupied territories of Azerbaijan represents nothing but an illegal structure established by Armenia on the basis of ethnic cleansing of the Azerbaijani population," the statement said.

Five candidates are registered in the race to replace Arkady Ghukasian, who is ineligible to run after two terms as president. Ghukasian is backing the frontrunner, Bako Sahakian, a former head of Karabakh's internal security service who is widely expected to sail to victory.

Analysts said Masis Mayilian, a deputy foreign minister who claims to represent a reformist camp within the government that can reduce the dominant role of the security services in government, is running a distant second.

Critics, including Mayilian, have accused the government of orchestrating a pro-Sahakian campaign and using state resources to ensure his victory.

Sahakian brushed aside those concerns, saying he understood that a free and fair election was essential to Karabakh's future. "Elections are vital to a civilized state within the international community," he said. "We have never had a non-free election and this is one of our greatest achievements."

Heavy clouds and fog hung over the region this week, producing a constant drizzle that has left Stepanakert cold and damp. But voters said they would not be deterred by the weather and officials said they expected a high turnout.

"Everyone I know is planning to vote," said Samvel Agabekian, a 53-year-old veteran. "We fought for the right to choose our own leaders, so we take elections seriously."

Henry Morgenthau and Character

By Kay Mouradian

Of the many articles written by Ambassador Morgenthau, one in particular drew my attention. He titled the article, CHARTING ON SUCCESS, and stated that character is the magnet of opportunity. Opportunity knocks at everybody's door, he said, but it must be won by hard work under the guidance of a strong will power. He felt his financial success was due to his early boyhood training when he realized the overwhelming importance of developing his character so he would be strong and ready to grasp opportunities as they came his way.

He illustrated this fact by comparing life to a game of football. In the game of life and in the game of business, he said, the moral qualities of character take the place of the physical qualities required in football. Instead of the eye quick to perceive the football in its flight, business requires an inner vision that can be trained by continuous observation and reflection upon how things are done and why. Instead of nerves being quick to direct the hand to grasp the ball, business requires decision of character that can be formed by steadfast devotion to principles of action. And instead of the body being strong to carry the ball down the field, business requires an iron resolution of will that enables a man to see his proposition through to the finish in the face of all obstacles.

From the outset of his business career, when as an errand boy in a lawyer's office, he observed employees giving only what they were paid for and not an ounce of energy or a minute of time beyond. He hated the idea of becoming a mere clock clerk and gave all of himself and held back nothing. At age sixteen he became a clerk in that law office and discovered his employer's accounts were shamefully neglected. Without informing his employer he arranged a regular system of accounts and at the end of the year showed his grateful employer what was earned and amounts still due. This kind of conscientious work created an opportunity four years later leading to his first opening into business. One of their clients was having a problem with a business partner. Morgenthau, at age twenty, straightened out the problem and the company's client gave young Henry one share of the company as payment. As the company became more successful, problems of

Ambassador Morgenthau

control occurred between the president and the stockholders. The stockholders, because of their mistrust of one another, could not come to an agreement. Morgenthau suggested they give their proxies to one man who would faithfully represent the interests of all against the president. The stockholders, who held seventy per cent of the company's stock, unanimously gave their proxies to twenty-year-old Henry Morgenthau.

When the president heard of the action taken, he, too, gave his proxy to Morgenthau. They all recognized Morgenthau's business acumen, but the primary reason for yielding their say was their respect for his character, which Morgenthau attributed to his painstaking exercise of developing the moral qualities of manhood in his early teenage years.

Success in business, he said, is won with a clear brain, steadfast courage, and sustained energy. Those qualities are the magnets that attract opportunity and enables man to recognize opportunity when it appears. The essence of those qualities is self-control, and leadership comes to the man who first leads himself, controls his own unruly spirit and proves that he can guide others by first proving he can guide himself. He said that the man who rules himself shall rule others.

Then success merely becomes a matter of time, because he is now equipped to recognize and grasp opportunity with calm energy and intelligence.

Kay Mouradian is author of **A GIFT IN THE SUNLIGHT: An Armenian Story** www.aGiftInTheSunlight.com

Dr. Marc Nichanian As Visiting Professor at Haigazian University

Haigazian University has announced that, world renowned Armenian Studies specialist, Dr. Marc Nichanian will join the University as a visiting Professor in the Armenian Studies department, for the academic year 2007-2008.

Dr. Nichanian, holder of 2 doctorate degrees in Mathematics and Philosophy, has chaired the Armenian Studies department at Columbia University, New York, from the year 1996 till 2007, where he taught courses on Civilizations, Philology, Modern and Classical Armenian, as well as seminar courses on Modern Armenian Literature, Armenian Historiography, Philosophy, Art and Politics.

Dr. Nichanian's publications in-

clude the following books:

"Ages et Usages de la Langue Armenienne" (1989, in French), "Complete Bibliography of Hagop Oshagan" (1999, in Armenian), "Writers of Disaster" (2002, in English), "Charents, Poet of the Revolution" (2003, in English), "Art and Testimony, Around Egoyan's Ararat" (2007, in English), "La Perversion Historiographique" (2006, in French), "La Revolution Nationale" (2006, in French), "Le Deuil de le Philologie" (2007 in French).

Haigazian University in Beirut is a liberal arts institution, operating on the United States model of higher education. The University serves the Armenian Diaspora.

**Teachers Will Introduce the History of the Armenian Genocide to
Thousands of Diverse Students Around the U.S.
Crimes Against Humanity and Civilization:
The Genocide of the Armenians**

Prof. Richard Hovannisian speaking to a group of teachers

From June 27-July 1, 2007, 33 educators from around the nation and Canada attended Facing History and Ourselves' seminar, Crimes Against Humanity and Civilization: The Genocide of the Armenians at Antioch University. They left armed with strategies and resources to teach their students the history of the Armenian Genocide and the lessons it has for today.

The teachers were a mix of public and independent school teachers, social studies and language arts teachers, high school and middle school teachers, and those who knew little, some who knew a great deal, and others for whom this history is painfully familiar as they are descendants of genocide survivors. Facing History's work around the Armenian Genocide has introduced the history and its relevance to students and teachers beyond the Armenian community.

"The greatest impact [on me] has been how many non-Armenian people from around the nation are open to learning about the often tragic history of my heritage. It has made me as an Armenian American more hopeful for the future of our nationality's survival and psychological well being. I'm proud to say that I have participated in a meaningful seminar such as this one," said Jacqueline Marshlian, who teaches 8th grade English at Toll Middle School in Glendale Unified School District.

Drawing upon Facing History's resource book, Crimes Against Humanity and Civilization: The Genocide of the Armenians, and presentations by eminent scholars Richard Hovannisian, A.E.F. Chair in Modern Armenian History, UCLA and Taner Akcam of the Center for Holocaust and Genocide Studies, University of Minnesota, and au-

thor of A Shameful Act: The Armenian Genocide and the Question of Turkish Responsibility, the seminar focused on the steps that led to the genocide during WWI and the dilemmas faced by the international community in the wake of massive human rights violations. Participants also considered subsequent issues of denial and how this event was a template for future genocides.

Participants left energized with a personal commitment to teach their students about the Armenian Genocide and its universal lessons. Niki Antonakos, a history teacher at Deerfield High School near Chicago wrote,

"The broader impact this seminar had on me was to make me consider the danger of silence and indifference and fatigue. The Armenian people have had no rest for 90 years or more because they have had to carry the burden of witnessing and maintaining (involuntarily) the emotions of those to whom injustice was done, as well as the sense that injustice continues to be done. Their burden should be the burden of all of us, not just to know but to act. Why should we not act to end this genocide (for without acknowledgement it still continues to hurt Armenians) once and for all? If we consider ourselves people who are committed to work against genocide, we must continue to educate ourselves about what is going on with regards to research and diplomacy to get the genocide recognized. That set of tasks/commitments, therefore, also sets a standard for how we must act to prevent and stop other genocides. I have a new sense of understanding of the work and emotional attachment necessary in fighting genocide, to which I am deeply committed."

**"Armenian History Through a Lens"
Photographs of Haroot Papouchian on View
July 21-August 21 at the Ararat-Eskijian Nuseum**

The major photographic exhibition "Armenian history through a lens" of Haroot Papouchian is on view at the Ararat-Eskijian Museum (AEM) from Saturday, July 21, 2007, thru Sunday, August 26, 2007. The exhibition features over twenty color photographs taken in Armenia. The photographs on display cover a remarkable range of time periods; the artist's lens has captured our historical monuments as if we are still living in that time period. They include architectural monuments such as Etchmiadsin, Haghardsin Monasteries, landscape images of Lake Sevan and Mount Ararat. It's a good cross-section too because it includes the older, more historical areas, with modern places like the Central Square. Indeed, the ancient and the modern meet in these photographs.

The photographs of Haroot Papouchian venture beyond the typical shots taken by tourists he gives a different perspective of Armenia, the beauty of the country captured in these images, as well as with the skill of the photographer.

The exhibition will be of interest to

Armenians as well as non-Armenians. Both will enjoy the exhibition's photographs of the rich heritage of one of the oldest cultures in the world.

The Ararat-Eskijian Museum was founded in 1993 by architect, collector, and Genocide survivor, Luther Eskijian. "I was drawn to collecting items first for their historical value, second because of their beauty, and finally, to preserve these collections for others to enjoy." His vision to collect, preserve, and present Armenian culture and history has since been nurtured by devoted volunteers and members. As the only Armenian museum on the West Coast, the AEM serves the largest Armenian community in the Diaspora.

"Armenian history through a lens": photographs of Haroot Papouchian will be on view July 21 –August 26th, 2007, at AEM on Saturdays and Sunday, from 1-5pm. The public is invited to attend. The Museum is located on the grounds of the Ararat Home at 15105 Mission Hills Road, Mission Hills, CA 91345. (818)838-4862. www.ararat-eskijian-museum.com. free admission and parking.

**Upset Mediators Question Aliev's and Kocharian's
Willingness to Make "Courageous Decisions"**

Continued from page 1

years of "no peace-no war" in the Nagorno-Karabakh conflict may seem less difficult for the leaders of Armenia and Azerbaijan than the mutual compromises that will lead to an equitable and lasting settlement of the conflict and, ultimately, to a new era of peace and prosperity for their people," they said.

In a passage that appears to have been primarily addressed to Aliev, the Minsk Group troika deplored "militaristic statements threatening use of force and creating the dangerous illu-

sion that war is an option for resolution of the conflict."

The mediators also criticized Thursday's "so-called presidential elections" in Karabakh. "Recalling their statements with respect to previous votings in Nagorno-Karabakh, the Co-Chairs reiterate that, like all other members of the international community, their countries do not recognize Nagorno-Karabakh as an independent state, and such "elections" should not have any impact on the peaceful settlement of the Nagorno-Karabakh conflict," they said.

Police Use Force to Bulldoz Yerevan Park

Continued from page 1

by Zaruhi Postanjian, a young member of Armenia's parliament affiliated with the opposition Zharangutyun party. "I will not budge from here," she said after they stepped back. "We must preserve this tree. We must not allow them to carry out these illegalities."

Later in the day, Postanjian and several other Zharangutyun parliamentarians pressured the Armenian Ministry of Urban Development into ordering the Kentron administration to suspend any construction work at the site for now.

Also, Armenia's Office of Human Rights Defender, which is located just meters away from the bulldozed park,

effectively declared the tree destruction illegal. A spokesman argued that the land owner and police officers that helped him lacked a mandatory permission from the Ministry of Environment.

The new property to be built there will most probably be the latest addition to a myriad of street cafes, restaurants and other businesses that have sprung up in virtually every Yerevan park in the last several years. Environment protection groups estimate that the construction boom has destroyed more than 700 hectares of public parks — twice the size of the green areas lost during the severe energy crisis of the early 1990s when many residents had to cut trees to heat their homes.

17-19ՐԴ ԴԱՐԵՐՈՒ ՅԱՅ ՔԱՂՔԵՆԻՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ՝ ՉԵԼԵՊԻՆԵՐ, ԽՈՃԱՆԵՐ, ԱՄԻՐԱՆԵՐ ԵՒ ԷՋԵՆՏԻՆԵՐ

ՏՕՔԹ. ԱՆԴՐԱՆԻԿ ԶԵԼԵՊԵԱՆ
(Պատմագետ, Անդրանիկագետ)

Մինչև 17րդ դար հայկական հին նախարարական ազնուականությունն էր շատ բան էր մնացած: Անոնք՝ Արշակունիներ, Բագրատունիներ, Արծրունիներ, Մամիկոնեաններ, Զաքարեաններ, Օրբելիաններ, Ռշտունիներ, Կամսարականներ, Պռոշեաններ) խորապարտեաններ), Ամատունիներ, խորհուրդունիներ, Անձեազներ, Վահրամեաններ, Քաջբերունիներ, Սահարունիներ, Քուրիկեաններ, Հասան-Ջալալեաններ եւ այլ տոհմեր, մեծ մասամբ անհետացած էին հրապարակէն: 17րդ դարուն ի յայտ կու գային արեւմտահայ քաղքենիութեան երկու նոր դասակարգ - Չելեպիները՝ առհասարակ Պոլսոյ մէջ, եւ խոճաները՝ Հին եւ Նոր Զուղաներու եւ գաւառներու մէջ:

ՉԵԼԵՊԻՆԵՐ

Օսմանեան կայսրութեան դեռ վաղ շրջանին, 13րդ դար, հայ աւատապետներ, տեսնելով իրենց հողերուն սահիլը իրենց ոտքերուն տակ, սկսած էին ապաւինիլ շարժուն դրամագլուխի: Ժամանակի ընթացքին անոնցմէ ոմանք դրամի ուժով կրցած էին նոյնիսկ դիրքերու տիրանալ արքունական շրջանակի մէջ: Ասոնք կը կոչուէին չելեպիներ:

«Չելեպի»ն ազնուականական մակդիր էր, որ կ'ընծայուէր սուլթանագուն իշխաններու եւ կը նշանակէր «աստուածաշուք», «դիցաշուք»: Այս մակդիրը կը տրուէր նաեւ արքայանոց որոշ շնորհներու արժանացած մարդոց եւ բարձր դասու մտաւորականութեան: Օրինակ՝ բանաստեղծ Իսահակ Չելեպի, ծանօթ հեղինակ Աշքը չելեպի եւ այլն:

Պաղեստինի մէջ «չելեպի»ն կը գործածուի իբրեւ ածական եւ կը նշանակէ «սիրուն» կամ «գեղեցիկ»: Պոլսոյ մէջ չելեպիներու գլխաւոր ասպարէզը դրամափոխութիւնն էր (սարրաֆութիւն): Ինչպէս Յակոբ Ս. Անասեանը կը նշէ, «Անոնք (չելեպիները) գերազանցապէս նուիրուած էին պանքայի գործառնութիւններու, ի սպաս օսմանեան պալատական պաշտօնէութեան»: Չելեպիները երբեմն մեծ առեւտուրով ալ կը զբաղէին, սակայն ասիկա տիրող երեւոյթ էր: Անասեան կը շարունակէ. «Սխալած չենք ըլլար, եթէ ըսենք, որ 17րդ դարու հայ չելեպիները յաջորդ դարու պոլսահայ ամիրաներու նախահայրերը կամ նախատիպերն են»:

Արեւմտահայ քաղքենիութեան չելեպիական հատուածը, սեղանաւորութեան եւ դրամատնային գործառնութիւններու պնդօրէն յարած, 17րդ դարուն որոշ չափով ազնուականական նկարագիր զգեցած, հայ պահպանողականութեան դիրքերուն վրայ կը գտնուէր:

Չելեպիական դասակարգի հայ անուանի ներկայացուիչներէն էին՝ Ամթեցի (Ամիթ՝ Տիարպեքիր) Մաղաքի չելեպի եւ Իսկեստէր չելեպի, հալէպցի Սանոս չելեպի, պուրսացի Անտոն չելեպի եւ Ապրո չելեպի, տրամպիզոնցի Շահին չելեպի, «Ստամպոլոյ պատմութիւն» գրքի հեղինակ Երեմիա չելեպի Քէօմիւրճեանը եւ ուրիշներ:

Այս ազնուական հայերուն մէջ ամենէն երեւելի դէմքն էր, անկաս-

կած, Երեմիա չելեպի Քէօմիւրճեանը: Ան ծնած էր Պոլիս, 1637ին: Կը տիրապետէր թրքերէնի, յունարէնի, լատիներէնի եւ ծանօթ էր եւրոպական կարգ մը այլ լեզուներու:

Երեմիա Չելեպի երկու պատրիարք հայրերու՝ Եղիազար Այնթապցի եւ Մարտիրոս Գաֆեցի, քարտուղարն էր եւ մեծահարուստ Ապրո չելեպիի գաւակներուն դաստիարակը:

Երեմիա չելեպին վաստակաւոր գրող մըն էր, որուն գրական անդաստանին մէջ տեղ կը գրաւէին պատմութիւն, տեղագրութիւն, աշխարհագրութիւն, ազգագրութիւն, բանաստեղծութիւն եւ օրագրութիւն: Վիեննայի Միլիթարեան միաբանութեան անդամ Հ. Ներսէս Ակիրեան Երեմիա չելեպիի մասին գրեց 1930ական թուականին, Հրանտ Տէր Անդրէասեանի կողմէ: Ռոպէրթ Քոլէճէն Փրոֆ. Յակոբ Մարթայեան գրեց. «Երեմիա չելեպին խաւար դարերու լոյսն էր իր դարու ամենէն եռանդուն եւ խոհուն մտաւորականը»: Երեմիա չելեպի հեղինակ էր բազմաթիւ գիրքերու:

Չելեպիները մեծ ազդեցութիւն ունէին մայրաքաղաքին եւ գաւառներուն մէջ, յատկապէս մայրաքաղաքին, որ կեդրոնն էր արեւմտահայ հասարակական կեանքին: Չելեպիները կը կազմէին հայկական ազնուականութիւնը: Անոնք, շնորհիւ պալատին հետ ունեցած իրենց կապերուն, իրենց ձեռքին մէջ առած էին ազգային-եկեղեցական կեանքին ղեկավարումը, հոգեւոր-մշակութային հարցերու տնօրինում նոր պետութեան հետ յարաբերութիւններու կարգաւորումը:

18րդ դարու սկիզբներէն մինչեւ 19րդ դարու 20ական թուականներ, շուրջ 100 տարի, Օսմանեան կայսրութեան ամբողջ փողերանոցը չելեպիներու Տիւզեան գերդաստանին մենաշնորհն էր: Տիւզեան չելեպիները կը կտրէին կայսրութեան ե՛ւ ոսկի, ե՛ւ արծաթ դրամները: Տիւզեանները ոչ միայն կայսրութեան ոսկի եւ արծաթ դրամները կը կտրէին, այլ անոնք պալատին պաշտօնական աղամանադադործ-ոսկերիչներն էին: Տիւզեանները շատ հարուստ էին:

19րդ դարու Տիւզեան գերդաստանի ամենէն երեւելի անդամներէն մէկն էր Սարգիս չելեպի Տիւզը: Սուլթան Մահմուտ Բ.ի գահակալութեան շրջանին, 1808-1839, Հայէտ Էֆենտի, պետական բարձրաստիճան պաշտօնեայ մը, կը նախանձէր քրիստոնեայ Տիւզեաններուն հանդէպ սուլթանին տածած բարեկամութեան եւ խանդաղատանքին: Նախապէս Տիւզեաններուն գործին մէջ աշխտող հայ դաւաղիւրի մը գործակցութեամբ, Հայէտ Էֆենտի սուլթանին մօտ ամբաստանեց Տիւզեանները, որ փողերանոցէն դրամ կը գողնան, թէ անոնք կը ծրագրեն պետական գանձով Եւրոպա փախուստ տալ, եւ թէ ենիչերիներուն հետ բարեկամական կապեր ունենալով, Տիւզեանները ուզած ատենին կրնան ենիչերիները պետութեան դէմ հանել եւ կործանել Օսմանեան կայսրութիւնը:

Այս չարախօսութիւններն ու զարարութիւնները, դժբախտաբար պիտի ունենային իրենց տխուր անդրադարձը Տիւզեան գերդաս-

տանին վրայ: 16 Հոկտեմբեր 1819ի գիշերը սուլթան Մահմուտ շրջապատեց Տիւզեաններուն ապարանքը եւ ձերբակալել տուաւ գերդաստանին բոլոր անդամները: Երկու եղայրները գլխատուեցան արքայական պալատին առջեւ, իսկ միւս երկու եղբայրներն ալ կախաղան հանուեցան: Գերդաստանին կիներն ու զաւակները աքսորուեցան տարբեր կղզիներ: Տիւզեաններու ապարանքին կահ-կարասիները, ոսկեղէն-արամանդեղէնը եւայլն, գնահատուեցան 80,000 քաակ դեղին ոսկի եւ գրաւուեցան արքունիքին կողմէ:

Ո՞վ էր այն դաւաղիւր հայը, որ գործակցեցաւ Հայէտ Էֆենտիին հետ եւ Տիւզեան գերդաստանին կործանումէն ետք դարձաւ գլխաւոր Օսմանեան կայսրութեան փողերանոցին: «Աւելի լաւ է, որ անոր անունը յաւիտեան մթութեամբ պատանքուի», գրեց Վենետիկի Միլիթարեան միաբանութեան Հ. Սահակ Տէր Մովսէսեան:

ԽՈՃԱՆԵՐ

Երբ Ալի Արսլան փոթորկեց Բարգաստունեաց Հայաստանի մայրաքաղաք Անին, 6 Յունիս 1064 թուականին, վերապրողներէն ոմանք ուղղուեցան դէպի Լորի, ուրիշներն գացին աւելի հեռուները եւ հասան Լեհաստան:

Գաղթականներու ուրիշ խումբ մը նախընտրեց դէպի հարաւ փախչիլ եւ Ախուրեան (Արփայ չայ) գետափին հետեւելով՝ հասաւ Նախիջևանի հարաւային ծայրամասը, Պարսկաստանի սահմանին վրայ, Արաք գետի հիւսիսային փախին: Աշխարհէն մեկուսացած այդ քարաքարուտ այրին մէջ, որ պիտի կոչուէր Զուղա, ապահով զգալով, Անեցի գաղթականները բնակութիւն հաստատեցին ապառաժներու կողքին ու քարանձաններու մէջ:

Ճարտարապետ-երկրաչափ եւ առհասարակ առեւտրական դասու պատկանող մարդիկ էին Զուղայի քարանձաններուն նոր բնակիչները: Մշակելու համար բաւարար հող չկար ժայռերուն միջեւ: Ապրուստ մը ճարելու համար Նախիջևանի խան ութներէն մանրմուկը առարկաներ գնելով եւ էշերու վրայ բառնալով՝ անոնք դիւղերը կ'երթային փերեզակութիւն ընելու: Տարիներու ընթացքին ընդարձակելով իրենց գործը՝ Զուղայեցիներուն կարաւանները Անդրկովկասի բոլոր կողմերը շրջելով վաճառականութիւն կ'ընէին՝ օգտագործելով Ատրպատականը Անդրկովկասին միացնող հին մայրուղին:

16րդ դարուն աշխարհառչակ դարձած Զուղայեցի խոճաներ Արեւելքի մէջ առեւտուր կ'ընէին Հնդկաստանի շուկաները, իսկ Արեւմուտքի մէջ անոնք առեւտրական գրասենեակներ հաստատած էին Վենետիկի մէջ եւ Իտալիոյ այլ կողմեր, մինչեւ իսկ՝ Հոլանտա: Խոճա պարսկերէն բառ է եւ կը նշանակէ «տէր», «իշխող», «տանուտէր» եւ «հարուստ»: Պարսկաստանի մէջ խոճա մակդիրը կը կրէին մեծ կալուածատէրներն ու հարուստ վաճառականները: Այս մակդիրը միեւնոյն նշանակութեամբ կը գործածուէր նաեւ թուրքիոյ մէջ:

Անիի կործանումէն 540 տարի ետք, 1604 թուականին, երբ Զուղան ընդունեց Իրանի շահնշահ

Աբաս Ա.ին, Զուղան արդէն շուրջ 2000 տուններով գիւղական մըն էր, եօթը շքեղ եկեղեցիներով: Զուղայի խոճաները, գլխաւորութեամբ խոճա Խաչիկին, իրենց առեւտրական ազատութիւններուն համար յաճախ կաշառք կը վճարէին շրջանի բռնաւորներուն: Այս ցեղապետները լեցուն գրպաններով կը հեռանային Զուղայէն՝ թոյլ տալով, որ խոճաները իրենց առեւտուրը ընեն եւ հարստանան:

Շահ Աբասի բռնագաղթէն ետք (1604) Զուղայեցիները հիմնեցին Նոր Զուղան, կեդրոնական Պարսկաստանի Սպահան քաղաքին հարաւ: Զուղայեցի խոճաները Պարսկաստան տեղափոխելով՝ շահը կը յուսար անոնց ձեռներէցութեան շնորհիւ զարգացնել Պարսկաստանի առեւտուրը, որովհետեւ պարսիկներ կ'արտադրէին մետաքս, սակայն այդ թանկագին նիւթը իրենց երկրէն դուրս, ուրիշ շուկաներ արտածելու միջոցներն ու մարդիկը չունէին: Նոր Զուղան անհաւատալիօրէն արագ բարգաւաճեցաւ՝ շնորհիւ Շահ Աբասի նիւթական աջակցութեան: Միայն քանի մը տասնեակ տարիներ ետք Նոր Զուղան կրցաւ շուքի մէջ ձգել նոյնիսկ դարերու փորձառութիւն ունեցող Հին Զուղայի փառքն ու հռչակը: Նոր Զուղայի խոճաները, գլխաւորութեամբ խոճա Նազարի, իրենց առեւտրական նաւերով կ'երթային ոչ միայն մինչեւ Պոմպէյ եւ Մատրաս, Հնդկաստան, այլեւ անոնք առաջատար կը բանային նաեւ դէպի Ճաւա եւ Ֆիլիպին կղզիներ արեւելքի մէջ, իսկ արեւմտուքի մէջ անոնք իրենց առեւտրական գրասենեակները ունէին Նոլանտայի, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ, Իտալիոյ, Սպանիոյ, Շուէտի, Լեհաստանի, Ինչպէս նաեւ Ռուսիոյ մէջ:

Նոր Զուղայի խոճաները իրենց հետ Հոլանտա կը տանէին իրենց գաւակները՝ ուսանելու: Անոնցմէ ոմանք կը դառնային արհեստավարժ իւղանկարիչներ եւ վերադառնալով Նոր Զուղա՝ կը նկարէին իրենց եկեղեցիներուն որմնանկարները: Տարիներու ընթացքին Ամսթերտամի հայ գաղութը աճեցաւ եւ բարգաւաճեցաւ: Հոն է, որ կը հրատարակուէր առաջին հայ աստուածաշունչը, 1666ին: Ֆրանսացի ճամբորդ Թաւեռնիէ գրեց. «Այս մարդիկը (խոճաները) կարճ ժամանակի մը ընթացքին դարձան այնքան փորձառու, որ ամէն տեսակ առեւտուրի նախաձեռնեցին՝ հասնելով մինչեւ Թոնքին, Ճաւա եւ Ֆիլիպինեան կղզիներ»: Շարունակելով իր խօսքը՝ Թաւեռնիէ նշեց, թէ հայերը՝ «յարմարութիւն ունին վաճառականութեան, որովհետեւ անոնք խնայող են եւ ժուժկալ: Չեմ գիտեր ասիկա ազահուլութիւն է, թէ առաքինութիւն: Երբ անոնք, հայ խոճաները, երկար ճամբորդութիւններ ընեն, հետերնին կը տանին կարգ մը չոր ուտելիքներ: Եթէ լեռնային շրջաններու մէջ հանդիպին աժան ուլիկի մը կամ գառնուկի մը, կը գնեն: Անոնք միշտ կարթ կ'ունենան՝ գետակներէ անցած ատեն ձուկ որսալու համար: Երբ գիւղաքաղաք կը հասնին, պարապ սենեակ մը կը վարձեն եւ հինգ կամ վեց հոգի նոյն սենեակին մէջ կը քնանան՝ իւրաքանչիւրը իրեն հետ տարած ըլլալով իր մահիճը, վերմակը եւ խո-

ԽՈՒՇԵՐ

ԺՈՂՈՎ ԼԵՈՒՆ ՎՐԱՅ (ՅՈՒՇԵՐ ՍՕՏ ԱՆՅԵԱԼԻՑ)

Ռ. ԿՈՐԻԻՆ

Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի ընթացքում պոռնոլոգ Հայաստանը 250-300 հազար հոգի իր լաւագոյն զաւակները զոհ տուեց ի պաշտպանութիւն խորհրդային Միութեան ընդդէմ գերմանական ֆաշիստին, գերագանցող թիւ խորհրդային միութեան միւս հանրապետութիւնների նկատմամբ թուաքանակի տոկոսային հաշուով, այդու Հայաստանի բնակչութեան թիւը մեծապէս պակսել էր, որի հետեւանքով թոյլատրուեց Հայաստանի բնակչութեանը օժտել նորերով, այսինքն՝ ներգաղթ կազմակերպելով:

1945 թ.-ին ներգաղթի նպատակով գաւառներից Թեհրան գաղթած հայութեան մէկ մասին չլաւ շողուեց հայրենադարձուել, տարբեր պատճառներով ներգաղթը կանգ առւաւ, մեծ թուով հայեր իրենց տուն ու տեղը ձեռքից տուած մատուցելին դժուարութիւնների բնակարանի եւ գոյապրուստի տեսակէտից, որոնց, այդ ծանր օրերին, օգտակար հանդիսացան բարեսիրական կազմակերպութիւններ եւ բարեհոգի ունեւոր հայեր:

Թեհրանի կենտրոնին կից հիւսիսային տեղատարած քում հիմքը դրուեց Բեհշաբադ թաղամաս անունով, ուր տեղաւորուեցին չհայրենադարձուած, գիւղերից տնաքանդ դարձած, տնագուրկ բազմաթիւ հայ ընտանիքներ իրենց ձեռքերով կառուցած խրճիթներում: Նա իր ոլորմոլոր փողոցներով ու խրճիթանման անհրապոյր համապատկերով գրաւում էր կարեւոր տարածութիւն, որը բարի աչքով չէր դիտուում պետական պատասխանատու անձանց կողմից, որի հետեւանքով տարբեր պիտակներով վարկաբեկում էին հայերին այդ տեղից ցրելու համար:

1950-54 թ.-ին Բեհշաբադի բնակչութիւնը դուրս հանուեց եւ թաղամասը հիմնադրուեց հայաստանցի հայրենադարձները: Դարձեալ տնաքանդութիւն եւ ապրուստի դժուարին կեանք:

Նոր թաղամասեր կազմուեցին Թեհրանի հիւսիս-արեւելեան կողմերում՝ Նարմաք, Մաջիդիէ, Չարքէշ եւ Վահիդիէ անուններով, աստիճանաբար Թեհրանահայութեան մեծ մասը կենտրոնացաւ այս թաղամասերում, որոնք գոյատեւում են մինչեւ այսօր իրենց հայապահպանման օջախներով՝ դպրոցներ, եկեղեցիներ, միութիւններ եւ այլն: Սակայն այս թաղամասերի եւ ընդհանուր առմամբ իրանահայութեան թիւը նուազում է իրանի իսլամական վարչակարգի հաստատման տարիներից ի վեր արեւմտեան երկրները գաղթելով, ցաւօք քիչ թուով հայեր են գաղթում Հայաստան նկատի առնելով Հայաստանի տնտեսական անմխիթար վիճակը:

Առաջին մեծ ներգաղթից 15 տարի յետոյ դարձեալ ներգաղթ կազմակերպուեց՝ 1960-73 թ.-ին, այս անգամ ծրագրուած:

Իրանահայը հայրենակարօտից մղուած դիմում էր խորհրդային Միութեան Հայաստանի բաժնի ներկայացուցչութեան (կցորդին) հայրենադարձելու նպատակով: Այդ տարիներին՝ հայրենադարձութիւնը նկատուում էր բախտաւորութիւն: Հաստ ու կենտ մնացած գաւառներից եւ Թեհրան քաղաքի շրջաններից օր ու գիշեր, նոյնիսկ ձմռան սառնամանիք օրերին, խոնուում էին դեսպանութեան առջեւը հայրենիք մեկնելու համար: Յրտից պաշտպանուե-

լու համար կրակ էին վառում, ժամեր ու ժամեր սպասում էին հերթագրուելու եւ արձանագրուելու կամ իրենց փաստաթղթերը յանձնելու դեսպանութեան: Շատեր թողած իրենց աշխատանքը հայրենադարձութեան գործին էին լծուած, պատահում էր վէճ ու տուրուտմիոց հերթականութեան վրայ եւ ոստիկանութեան միջամտութիւն:

Ինչ ոգեւորութիւն էր տիրում դիմորդների մէջ, խնդրում էին, աղաչում էին ծածուկ մաղարիչներ էր միջնորդների միջոցով փոխանցուում, որ իրենց շուտ ճամբայ դնեն հայրենիք: Հայաստանի դեսպանութեան կցորդներից չիշենք մի քանիսը, ինչպէս՝ Յովհաննիսեան, Ղուկասեան, Մելիքեան, Յովսէփեան:

Պրոլետարիայի կարգերը իրանահայ բանուորութեան եւ գիւղացիութեան մէջ խանդավառութիւն էր առաջացրել ի մասնաւորի Գաւառներից Թեհրան գաղթած ընտանիքների մէջ, որոնք տակաւին ապրում էին գոյապրուստի փնտտուքի մէջ: Շատ-շատերը աշխատանքի եւ բնակարանի դժուարութիւններ ունէին ու վարձուորներ էին, նրանք իրենց աւօրեայ ապրուստը ապահովելու համար ընդգրկուած էին ծառայութեանց մէջ: Նրանք լսել էին, որ այնտեղ ձրի բնակարան են յանձնում, երեխաներին պարտադիր ուսման են տանում եւ աշխատանք տալիս, նրանց մօտ համոզմունք էր դարձել, որ արդար ու երջանիկ կեանքը գտնուում է կոմիսիատական աշխարհում, ուր բոլորը հաւասար մակարդակով ազատ կեանք են ապրում: Սակայն առաւելաբար հայրենիքի սէրն ու կարօտն էր, որ նրանց մղում էր դէպի հայրենիք, աստանդակային կեանքից ձերբազատուելու եւ տեւական կայք հաստատելու հայրենի հողի վրայ:

Մեզ ծանօթ Անդրանիկն էլ մէկն էր, որ յետամուտ էր հայրենադարձելու աշխատանքներին: Նա Սուլթանաբադ գաւառից 1950-ական թուականներին ծնողի, երեք եղբայր ու երկու քրոջ հետ փոխադրուել էր Թեհրան եւ հաստատուել էր Վահիէ թաղամասում վարձու բնակարանում, ութը շունչ միասին մէկ բնակարանում ապրելով: Նրանք իրենց ունեցած հաշմը, բնակարանը, արտերն ու պարտէզը՝ չորս հարիւր տարիների պապենական փոխն ի փոխ ժառանգութիւն-հարստութիւնը պարսիկ գիւղացիներին արժան գնով վաճառած, իրենց կապը գիւղից կտրած դարձել էին քաղաքաբնակ գիւղական սովորութիւններով, ժամանակը անվարան ընտելացնելու էր նրանց քաղաքային կեանքի ապրելակերպին:

Այն օրերին Անդրանիկը տասնեօթ տարեկան էր, տան մեծ գաւակը, բոլոր տնեցիների յոյսը դրուած էր նրա վրայ: Պէտք էր որեւէ գնով աշխատանքի անցնել ընտանիքի գոյութիւնը պահպանելու համար:

Անդրանիկը գիւղական վարժարանի կրթութիւն ունէր, տնեցիները նրա ուսման սեւ ու սպիտակը ճանաչած լինելով բաւարար նկատեցին եւ իրեն մղեցին որեւէ արհեստ սովորելու: Այն օրերի մեր գիւղացի ընտանիքների շատ-շատերի մտայնութիւնը այս էր, տեսողութեան հորիզոնը սահմանափակ, որ իրենց գաւակը մի արհեստ սովորի իր ապագայ կեանքը տնօրինելու համար: Մօտիկ ծանօթներից Մանաւազը, որ կօշկակարի արհեստանոց ունէր, նրան որպէս աշկերտ ընդունում է իր մօտ: Անդրանիկի

ամենափոքր եղբայրը՝ Գարեգինը, երկու քրորերի՝ Սաթենիկի եւ Արեգ-Նազանի հետ միասին ընդունուեցին որպէս դպրոցական աշակերտ «Նալի-րի» դպրոցում, իսկ միւս երկու եղբայրները՝ Բաբգէնը եւ Վազգէնը նոյնպէս արհեստ սովորելու դիմեցին, Բաբգէնը՝ տեխնիկ մեքենաշինութեան, իսկ Վազգէնը՝ երկաթագործի:

Անդրանիկը գոհ եւ ուրախ էր գործից, նա իր ուշիմութեան եւ աշխատասիրութեան շնորհիւ կարճ ժամանակում դառնում է կանացի եւ սղամարդու վարպետ կօշկակար շահելով տիրոջ՝ Մանաւազի, համակրանքը եւ վստահութիւնը: Այդ ժամանակներում կօշկակարութիւնը յարգի արհեստ էր նկատուում, երիտասարդները ներգրաւուում էին նրանում, քանի որ պահանջարկը բարձր էր եւ եկամուտը գոհացուցիչ: Այն տարիներին դեռ կօշկակարութիւնը՝ կօշիկ կապելը, մեքենաշինարտ էր եւ կատարուում էր ձեռքով:

Անդրանիկն իր շրջապատում ծանօթանում է հայրենասէր գործիչների հետ եւ նրանց հետ յարաբերուում, դասախօսութիւնների եւ ժողովների մասնակցում, մշակութային եւ կազմակերպչական գործերում օգտակար մէկն է հանդիսանում:

Նա իր համեստ ու ընդհանր բնավորութեամբ յաջողում է իր համատարիք գործակիցներից, որոնք տարբեր գաւառներից էին, մի խմբակ կազմել: Նրանք թուով հինգ ընկերներ էին՝ Արսէնը, Հայկը, Արամայիսը, Արմէնը եւ ինքը:

Անդրանիկն իր խմբակի ընկերներին որոշ ժողովներին եւ հանդիպումներին մասնակից էր դարձնում եւ նրանց մտքերը զարգացնելու նպատակով ընթացանութեան համար գրքեր էր առաջարկում եւ քաջալերում էր հայերէն ու պարսկերէն թերթեր կարդալ:

Հինգ հայեր, հինգ սրտակիցներ, հինգ գաղափարակիցներ:

Հինգ տարբեր թաղերից իրար շուրջ հաւաքուած հայեր:

Նրանք առնուազն շաբաթը մի անգամ իրար շուրջ էին հաւաքուում խօսելով երկրի քաղաքական դաշտի եւ հայկական կեանքը յուզող ինդիր-

ների շուրջ: Այդ տարիներին հայրենադարձութիւնը համայնքի կարեւոր հարցերից էր:

Ահա այդ ուղղութեամբ աշխատանքներ էր տարուում:

Այդ փոքրիկ խմբակի ուղեղն ու դեղը Անդրանիկն էր, որուն ընկերները կոչում էին՝ «խմբի շարժիչ ուղեղ»-ը:

«Տղե՛րք, հինգ շաբաթի գիշեր կը պատրաստուէք առաւօտը շուտ գնանք սար, էնտեղ կարեւոր բան ունենմ ասելու:

Ով էր որ սիրով չառաջադրէր նրան:

Գեղածիծաղ մալիսեան ուրբաթ օր, արձակուրդի օր, առաւօտուայ լուսնուծութիւն հինգ ընկերներ ուսապարկերը թիկունքին Շեմրանի սարի ստորոտից դէպի վեր գազաթն են բարձրանում:

Լեռնագնացութիւնը անծանօթ մարզանք էր իրենց համար, Շեմրանի սարը նախապէս բարձրացել եւ ծանօթ էին նրան:

Շեմրանի սարը ամբողջութեամբ եզերում է Թեհրանի հիւսիսը, դա հէնց նոյն Ալբորգեան լեռնաշղթայի շարունակութիւնն է, որի նշանաւոր գագաթն է Դամաւանդը իր 5865 մետր բարձրութեամբ, դրա գագաթներից են նաեւ՝ Թոհայը, Փալանգ Չայը, Սփիդ Բամարը, Շերւինը, Գուլաք Չայը եւ այլն: Լեռնաշղթան նմանում է ուղտերի շարանի, որոնք մետաքսի ճամբով արեւելքից արեւմուտք են գնում բեռները սապատներին բարձած:

Լեռնաշղթան հարուստ է աղբիւրներով եւ հոսող վարար գետերով, որոնք գոյանում են ձմռան սառնամանիքին առատ ձիւնի տեղանքից խմելու ջրով եւ ելեկտրականութիւն հայթայթելով հսկայ Թեհրանի եւ շրջանների բնակչութեանց համար:

Գարնանային եղանակ էր, սակայն բարձունքներում սառը քամին փչում էր անսանձ, այս կողմերում մինչեւ գարնան վերջերը գիշերուայ ընթացքում խստաշունչ կծող ցուրտ է, գագաթներին ձիւնը նստած,

Մար.ք էջ 17

ՀԱՆՆՈՅ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ
Վ Ի Գ Ա Կ Ա Յ Ա Ն Ո Ւ Թ Ի Ւ Ն
Ի նպաստ
Նոր Հաճնոյ Մեծն Մուրատ դպրոցին
Մեծ Պարգել՝ 2008 Lexus ES 350
Ա. Պարգել՝ Երկու Երթ ու Դարձ Տոմս Հայաստան
Բ. Պարգել՝ Laptop Համակարգիչ
Գ. Պարգել՝ 42" Plasma TV
Վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Կիրակի, Մարտ 16, 2008, Կ.Ե. Ժամը 8:00իս Verdugo Hills Country Club
400 West Glenoaks Blvd., Glendale, CA 91202
Նոր Հաճըն Քաղաքի 50-ամեակի տօնակատարութեան առիթով
Նուէր՝ \$100
Տոմսերը ստանալու համար հեռաձայնել՝
(626) 351-0695, (626) 577-7234, (818) 243-7029

ՇՐԱՅՐ ՏԵՕՔՍԷՃԵԱՆ ՓՐՕՖԵՍՈՒՐԸ

ՎԱՐԴԱՆ Ա.Ի. ՔԶՆՅ. ՏԻԻԼ ԿԷՐԵԱՆ

Վերոգրեալ տիրոջ ստեղծած, հայ եւ օտար հասարակաց զգացումէն բարացուցուած՝ երեւելի դաստիարակը, պատուաբեր ներկայութիւն մըն է հայութեան մէջ, իր բարեշնորհ Սարկաւազի, շարականագէտ դպրապետի եւ կրթական մշակի մակդիրներով:

Վաղուց կէս դարը իր ետեւ թողած, վաթսուհի եւ եօթանասունի միջեւ տարուբերող տարիքը, հակառակ իր իմացական եւ ֆիզիքական ուժերու սպառումին, չենք նկատեր իր տրամադրութիւններուն մէջ յոգնութեան նուազագոյն ճնշումը, այլ՝ տարիներու յաւելումով կը դառնայ աւելի կենսառողջ իր եռանդուն եւ արդիւնալից գործունէութեամբ:

Իր ամենօրեայ պարտականութիւններուն յայտագիրը, այնքան խճողուած է, որ օրուան ժամերը արագօրէն կը սահին իր կեանքէն, առանց ըստէ մը կորուստ արձանագրելու:

Անկասելի վազք մըն է եւ ազնիւ պաշար մը իր ամբողջ կեանքը: Կ'արհամարհէ յոգնութիւնը, որքան ալ ծանրակշիռ ըլլայ ճնշումը, իր ժամանակին եւ մարմնոյն վրայ:

Չեմ հաւատար, որ այլազան պարտականութիւններով ծանրաբեռնուած՝ աշխատանքի այս քաջակորով հերոսը, այսօրուան գործը վաղուան թողու: Լաւ կը հասկնայ, որ յետաձգուած պարտականութիւն մը, հիւանդութեան նման վարակիչ է, ոչ վաղը կը կատարուի, ոչ յաջորդ օրը, ոչ ալ յառաջիկային:

Հակառակ, որ իր կեանքին կէսէն աւելին ապրած է եւ շատեր սկսած են նուազեցնել աշխատանքի ժամերը եւ օրերը: Ան կը շարունակէ անցեալի աւելնով խճողել իր առօրեայ յայտագիրը, այլազան պարտականութիւններով:

Ջանասէր մարդուն համար, ոչ ժամանակը կը պակսի եւ ոչ գործելու եռանդը, երբ ժամանակին պահանջները կը ստիպեն, դադար չտալ մարմնոյն շարժումներուն, նոր նպատակներ իրագործելու:

Կրթական գործին մէջ, ամենէն հիմնական եւ յիշատակելի գբադումները կը կազմեն դաստիարակի մը համար, իր հանապազօրեայ շփումները ուսանողութեան հետ:

* * *

Յաճախ կը գրեն ու կը զանգատին, թէ ժողովուրդը չի գնահատեր իր վաստակաւորներուն հանրանուէր ծառայութիւնները եւ արդիւնալից գործունէութիւնը: Մասամբ՝ ճշմարիտ է այս անտեսումը, որ այսօր ալ, հին սովորութեամբ կը շարունակուի շեշտուած կերպով՝ համանոյն արհամարհանքը ցուցադրուել իրաւ մտաւորականին եւ արուեստագէտին նկատմամբ:

Պարտաւոր ենք սակայն խոստովանիլ, որ հասարակաց երախտագիտութեան արժանաւորը միշտ ալ անվարձահատոց չէ թողուած, շատեր՝ ալեւորութեան հանգրուանին հասած, ընդունած են իրենց արդար հատուցումը եւ ոմանք ալ՝ իրենց մահէն ետք, փառահեղ հան-

դիսութիւններով գնահատուած են ըստ արժանւոյն:

Փրօֆէսօսէրը, որուն մասին կը գրուին այս գնահատելի տողերը, հանրաճանաչ դէմք մըն է հայ եւ օտար հասարակութիւններէ, որպէս յայտնի մտաւորական եւ դասախօս, իր բեղուն վաստակով եւ ազգօգուտ ծառայութիւններով:

Պէտք է ըսել, թէ հայ եւ անգլիագիր թերթերու մէջ, հեղինակաւոր գրիչներ կրթական մարզի մէջ, մեծապէս դրուատուած են իր ուսուցչական եւ գրական ձիրքերը:

Հատորի ծաւալով լոյս տեսած իր գիրքերը եւ բազմաթիւ յօդուածները, գիտուն մտքի արտադրութիւններ են, անգլերէնով լոյս տեսած:

Հայ անգլիախօս հայերու ու շաղրութեան չեն վրիպած այդ բարձրարժէք հրատարակութիւնները, որոնք ազգային ու համամարդկային նիւթեր են, հեղինակին գրական որակը արժեւորող:

Դժբախտաբար, անգլերէն լեզուի իմ անբաւարար ծանօթութիւնս, այդ գիրքերու եւ յօդուածներու պարունակութեան անգէտ պահած են զիս:

Այսօր, տարբեր են մարդիկ իրենց մտայնութիւններով եւ բոլորովին տարբեր է ժամանակը իր պահանջներով ու պայմաններով:

Հայ գրականութիւնը բարոյալքուած վիճակ մը կը ներկայացնէ, հայ մտաւորականին ու արուեստագէտին անձը ու վաստակը չեն յարգուիր, հայերէն թերթերը վաճառատուներու մէջ ձրի կը տրուին յաճախողներուն, հայերէն գիրքերը գրատուներու փոշիացած դարակներու վրայ, կ'աւաղեն իրենց յուսալքուած վիճակը: Իրաւունք ունի ՆՈՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ թերթին խմբագիրը ամպիոնին բարձունքէն յայտարարելու իր ցաւը, հետեւեալ սրամիտ խօսքերով:

- Ժամանակը հեռու չէ, որ հայ ընթերցողներուն դրամ պիտի տանք, որ հայերէն թերթ կարդան:

Նիւթապաշտութիւնը եւ մարմ-

նապաշտութիւնը նեղ լուսանցք մը անգամ չեն թողած, որ հաճոյապաշտ մարդիկ, նիւթէն գերազանց՝ բնագանցական ճշմարտութիւններու վրայ, ըստէ մը լրջօրէն մտածեն:

Ներկայիս, փոքրաթիւ որակաւոր քիչերով՝ շիտակ ուղղութիւն կը տրուի հայ ժողովուրդի տարաբախտ կեանքին ու ճակատագրին:

Ես կը հաւատամ, որ ոչ մէկ ժամանակ հայութեան կեանքէն պիտի չպակսին Փրօֆ, Հրայր Տէօքմէճեանի կերպարով հայրենասէրներ, որ հայ սերունդներու դաստիարակութեան համար չզոհեն ու չզոհուին իրենց անձնդիր գոհաբերութիւններով:

Եթէ ըսեմ, թէ այս պարզ ու խոնարհ մարդը հասարակութեան մէջ, ամենէն բազմաշխատ մարդոց մէջ մէկն է եւ ըստէ մը ժամանակ չի գտներ իր ինքնութեան վրայ մտածելու, չափազանցած չեմ ըլլար:

Երեք սրբատեղիներ, տուն, եկեղեցի, դպրոց, իր ամենօրեայ միակ յաճախավայրերն են, որոնք անյետաձգելի պարտականութիւններով կը սպառեն իր օրուան յայտագիրը:

Ճշգրտագնութիւնը, պատասխանատուութիւնը, նուիրուածութիւնը, իր ետեւ թողած շուքին պէս, հաւատարմօրէն կը հետեւին իր ծրագրային աշխատանքներուն:

Իր բոլոր բաղձանքները եւ նպատակները կը թուին հիւսուած ըլլալ համեստութեան եւ պարզութեան շողերով:

Այս բարացուցական գրաւիչ յատկանիշներով ճառագայթող ուսուցիչը, գրեթէ ամէն կազմակերպութեան մէջ, իրեն պատեհութիւն կը տրուի ամպիոններու բարձունքէն ելոյթներ ունենալու:

Դարամերձ տարիքիս գրեցի այս յօդուածը իր անբասիր կեանքին ու վաստակին մասին սրտիս ամբողջ եռանդով, առանց ճշմարտութեանէն

Շարք էջ 19

The Quality and Safe Choice...

AGBU HIGH SCHOOL -PASADENA

2007-2008 School Year

New Student Enrollment

Grades: 9-12

*Experienced and Caring Faculty
College Preparatory Academic Program
Honors & AP Level Instruction*

For further information, campus tour and a meeting with the
administration, please call for an appointment

(626) 794 – 0363 ❖ (818) 612-1079

2495 E. Mountain Street (corner of Altadena Street), Pasadena, CA 91104

ՍԵՐՈԺԻ ԵՐԱԶԸ

ՊԵՏՐՈՍՆԱՃԱՐԵԱՆ

Երեւան քաղաքում մի լաւ ընկեր ունէի Ստեփան անունով, ուսող խմող, աշխատասէր մարդ էր, ունէր երեխաներ եւ կին, շատ համեստ ընտանիք էին: Մի օր ինձ պատմեց իր հարեւան Սերոժի մահուան մասին: Որպէս հարեւան գնացել էր չուղարկաւորութեան մասնակցելու, դազաղը տեղադրել էին մեծ թիթենի ծառի շուքում, չորս կողմը սեղան, որոնք զարդարուած էին գեղեցիկ փուռներով, ուտելիքը շատ առատ էր, գինին եւ օղին անսահման: Այս բոլորը նրա համար էր որ մեր Սերոժը «լաւ» տղաներից էր: Երբ հերթը եկաւ դազաղի կափարիչը փակելու, յայտարարեցին ովքեր ուզում են Սերոժին վերջին հրաժեշտը տալու, կարող են մօտենալ դազաղին եւ իրենց խօսքը ասել հանգուցեալ Սերոժի մասին: Ես էլ իմ հերթին որպէս հարեւան մօտեցայ երկու խօսք ասելու: Ինչ տեսնեմ, մեռած Սերոժի դազաղի կողքերը երկու շիշ կոնեակ են դրել եւ մեծ կտոր թղթով փաթաթուած խորոված:

Երբ խօսքս ավարտեցի, դազաղի մօտից ուզեցի հեռանալ տեսաչ ետեւից ուրիշ մարդիկ են գալիս եւ այսպէս գնացի նախկին տեղս, պատի մօտ նստեցի: Կողքիս նստողին հարցրեցի թէ այս խորովածը եւ երկու շիշ կոնեակները ինչու համար են դրել դազաղին մէջ: Գիտես Ստեփան ասաց, այդ գիտուն մարդը, կոնեակը տանում է երկինք, որ այնտեղ պէտք է գալու, քանի որ Սերոժի պահանջը այդպէս է եղել: Այդպէս էլ կոնեակի շիշերը եւ խորովածը մնացին դա-

զաղին մէջ եւ տարան գերեզմանատուն:

Գերեզմանատանը Սերոժի համար յարմար տեղ չկար (կենտրոնական հրապարակի մօտակայքում) եւ ուսամբարձ դազաղը տարան գերեզմանատան ծայրամասում թաղեցին:

Հիմա անցնենք Սերոժին, երկնքում անցած երկար ճանապարհի մասին թէ ինչպէս տեղ հասաւ: Երբ Սերոժին երկնքում դիմաւորեցին՝ հարցում պատասխանից յետոյ որակաւորեցին որպէս (գողական տղայ) արտօնեցին որպէսզի ներկայանայ Աստուծոյ մօտ եւ ոչ թէ Սատանայի: Աստուած պապան տեսաւ Սերոժին, հարցրեց ինքնակենսագրութիւնը, պատմելու ժամանակ կամաց մը Հայկական ընտիր կոնեակը դրեց սեղանի վրայ խորովածի հետ միասին: Աստուած պապան զարմացաւ, թէ սա ինչ բան է, ոչ ոք նման չտրհք չի ունեցել, հայկական կոնեակը խորովածը ոչխարի չալաղաջով պատրաստուած: Աստուած պապան առաջին բաժակը ձեռքով լցնում է եւ խմում է, երկրորդ բաժակը Սերոժին է լցնում քանի որ փորձառութիւն ունի եւ Աստուած պապան Սերոժին արտօնութիւն է տալիս ամբողջ դրախտի մէջ վայելելու իրաւունքը: Մի քանի օր դրախտի մէջ ման գալով նկատում է բաւական հեռու մի դղեակ է երեւում: Մեր Սերոժն զարմանում է այդ դղեակն թէ ինչ բան է: Առաւօտ կանուխ դուրս է գալիս քայլելով համում է դղեակին, տեսնում է մի գեղեցիկ պալատ: Ուզում է ներս մտնի, դրան զանգը տալիս է, ներսից իսկոյն դուրս է

գալիս մի սեւական, բաւական իրար հետ խօսելուց յետոյ, հարցնում է Սերոժին թէ ինչ ես ուզում, պատասխանում է որ ես արտօնագիր ունեմ Աստուծոյ կողմից որ ամբողջ դրախտը պատելու, սեւականը ասում է, այստեղ միայն Աստուած պապան մտնելու իրաւունք ունի ուրիշ ոչ մէկը, դա Աստուծոյ հրամանն է, ես քեզ չեմ կարող ներս առնել: Սերոժը տեսնում է սեւականը շատ խիստ մարդ է, հանում է հայկական ընտիր կոնեակի շրջ շիշը տալիս է սեւականին: Սեւականը տեսնելով հայկական ընտիր կոնեակը իսկոյն յիշում է որ այս կոնեակից են խմել Ուրիշներն Ջրջըլը եւ Ստալինը, ուրախ ուրախ վերցնում է շիշը եւ դուռը բաց է անում:

Մեր Սերոժն ներս է մտնում սեւականի հետ, նայելով աջ ձախ կողմերը, որը կեանքում նման բան երբեք չի տեսել, անցնում է յաջորդ սենեակը եւ ինչ տեսնի, մի մեծ հայելի, զարմանում է Սերոժն մեծ հայելին տեսնելով: Սեւականը բացատրում է, որ Աստուած պապան այս հայելիով է նայում աշխարհի վրայ եւ հրամանները տալիս: Սեւականը հայելին պտտացնում է մի քանի քաղաքներ, Մոսկուա, Լոնտոն, Հռոմ, Յունաստան եւ այլ քաղաքներ: Սեւականը տեսնում է որ Սերոժը շատ հետաքրքիր մօտենում է հայելուն մի պահ գործով անցնում է յաջորդ սենեակը, օգտ-

ուելով սեւականի բացակայութիւնից եւ միացնում է Հայաստան, տեսնում է մեր նախագահ Քոչարեանին, Սերժ Սարգսեանին, փողոցները, տները, ցանկութիւն է առաջ գալիս մեր Սերոժին տեսնի սեփական տունը երեխաներին, ծնողներին, գեղեցիկ հիւան շատ է ման գալիս կնկան չի գտնում: Երեխաներին հարցնում է թէ ձեր մայրը որտեղ է գնացել, փոքրիկ Երագիկը պատասխանում է մամաս թուրքիա Ստամպուլ է գնացել:

Սերոժն անմիջապէս շրջում է հայելին Ստամպուլ տեսնում է Ֆոսֆորի նեղուցը, Մարմարա ծովը եւ գտնում է գեղեցիկ կնոջը, հենց այն ըրպէին որ կինը մերկ վիճակում պառկած է Ջաղֆարի մահճակալի մէջ, եւ ահա Ջաղֆարը պատրաստում է ֆիզիքական սեռային գործի, Սերոժն գայրացած յետագայ անսպասելի գործից եւ իր գեղեցիկ կնոջը ազատի ահռելի Ջաղֆարի ձեռքից, ձեռքերը վեր բարձրացնելով հարուածելու Ջաղֆարին եւ կնոջը, սակայն ափսոս որ հարուածը ընկնում է մեծ հայելու վրայ եւ կտոր կտոր փշրուելով թափուում է յատակին:

Եզրակացնում
Ահա այդ պատճառով է որ Աստուած պապան չի կարող տեսնել թէ ինչ վիճակի մէջ է մեր Հայրենիքը՝ Հայաստանը, սպասենք մինչեւ նոր հայելի դուրի:

Ձեր Ծանուցումները Վստահեցէք «Մասիս» Շաբաթաթերթին
 T: (626) 797-7680 F: (626) 797-6863
 Email: massis2@earthlink.net

Japanese Food
RESTAURANT
LEGENDARY JAPANESE FOOD

CATERING FOR ALL OCCASION

INTERNATIONAL MARKET HALL
 11111
 11111 - 11111
 11111

CALL FOR RESERVATION

BELLY-DANCING

ԺՈՂՈՎ ԼԵՈՒՆ ԿՐԱՅ

Շարունակուած էջ 14-Էճ

միայն արեւը ծագելուն հետ օդը որոշ չափով տաքանում է: Դեռ արեւը յամենում էր մնալ հորիզոնից ցած, ոչ ցոլքն էր երեւում եւ ոչ էլ գունդը, միայն գնալով երկնակամարը կաթնագոյն էր դառնում:

Հինգ ղօշաղ (կտրիճ) երիտասարդներ տաքուկ հագնուած, սպորտակոշիկներով, գաւազանը ձեռքերին, համաչափ քայլերով, իրենց առջեւ ունենալով Անդրանիկին քայլում են արահետներով սարն ի վեր:

Փոքրիկ ջոկատը լուռ ու խոհուն, զգոյշ իրենց քայլերին գաւազանները օգնութեամբ, շղթայի օղակների նման մէկը միւսին հետեւելով՝ վիթխարի լեռան գանգուածի գառնիվերն էին բարձրանում հանդարտ ու խաղաղ:

-Ախպրտի՛ք ջան, մէկ ականջ արէք ինձ:

Անդրանիկն էր տղաների առջեւ բարձրին կանգնած, գաւազանին յենուած, բամբ որոտան ձայնով խօսքը ջերմօրէն ուղղած ընկերներին:

-Ինչպէս ասել եմ ձեզ, էսօր կարեւոր հարցի համար եմ ձեզ բերել էստեղ, դրա մասին կը խօսեմ, երբ շուրջ բոլոր նախաճաշի նստեցիւնք, դէ՛հ, տղերք ջան, շարունակենք մեր ճամբան մինչեւ արեւը լաւ բացուի, իր կենսատու ճառագայթները փոխ բոլորիս վրայ եւ օդը տաքանայ:

Բոլոր տղաները ընկան մտածողութեան մէջ, բայց որեւէ ակնարկ խօսք չեղաւ եւ սկսեցին լուռ քայլել սպասողական վիճակում մինչեւ նախաճաշի հրաման տրուի: Նրանք լուռ կեցուածքով իրենց լսողութիւնն էին ցոյց տալիս իրենց սիրելի ղեկավար ընկերոջը:

Արդէն իսկ բարեբեր արեւի ոսկեհոտը շողերը արեւելքից դէպի կամարն էին տարածուել երկնքի, սակայն հրագունդը լուսաբեր դեռ մնում էր բարձրաբերձ Դամասկոսի կատարի ետեւը:

Հէ՛ջ, ինչ գեղեցիկ է վաղնջական առաւօտուն բարձունքից տեսնել հրաշափառ ծագումը արփիի, նոյնքան զմայլելի տեսարան մայրամուտը արեգակի:

Մեր լեռնագնացների շարժումները հնչում էին ներդաշնակ, ինչպէս՝ ոգով ու շնչով, նոյնպէս՝ սրտի բաբախումով, գաւազանների զարկերով եւ քայլերին համահունչ: Նրանք հեռուից դիտողի աչքին ճգնաւորի էին նմանում, որ կլանուած են խորախորհուրդ նպատակներով:

Արեւն իր ամբողջ էութեամբ դուրս էր ցցել իր հրեղէն գլուխը եւ յամբօրէն առաջանում էր, արեւի գալուն պէս հեռանում էին երկնքում քուլայ-քուլայ երեւացող ամպակոյտերը: Երկինքը հետզհետէ դառնում էր միակտուր լաջուարդատեսք՝ ջինջ ու անամպ:

-Ախպրտի՛ք ջան, Արսէ՛ն, Հա՛յկ, Արամայի՛ս եւ Արմէ՛ն, յարմար էք տեսնո՞ւմ՝ այս քարաժայռի ներքեւում հեռու քամիներից նախաճաշենք: Անդրանիկն էր առաջարկողը:

Տղաների շարժումներից երեւաց, որ թէ՛ յոգնել են եւ թէ՛ քաղցած:

-Այո՛, համաձայնութիւն յայտնեցին տղաները, ապահով տեղ եւ դիտարան, որտեղից լաւագոյն տեսնուում է Թեհրան քաղաքը իր համապատկերով, ուր 3-3.5 միլիոն բնակչութիւն է ապրում առօրեայ կեանքի մտահոգութիւններով,

ձգտումներով եւ ոգորումներով, արեւելեան ժողովուրդ՝ Աստուածավախ, հիւրասէր, բարեգութ եւ բարեխիղճ հոգեբանութեամբ:

Հարթ քարէ կտորներից պատրաստուած է ափուց, որի վրայ դրուում է նախաճաշը: Մեր տղաները բոլոր կազմած, քարերի վրայ նստած վայելում են բոլորի կողմից պատրաստուած նախաճաշը, ինչ հաճոյքով, ինչ ախորժակով, այդ էլ Ալբորգեան լեռնաշղթայի մէկ հատուածի վրայ, խաժ երկնակամարի արեգակի ոսկեհոտը շողերի տակ, շուրջբոլորը ժայռեր ու ժայռեր:

Լի առնականութեամբ հինգ երիտասարդներ գիւղական արդար կեանքում ծնուած ու մեծացած մէկ-մէկ նմանում էին մեր այն Ջան Ֆեղայիներին, որոնց կեանքը անցնում էր լեռներում պաշտպանելով հայ գիւղացու պատիւն ու կեանքը:

-Ախպրտի՛ք ջան, ժամն է եկել, մէկ ակն խնդրե՛ք ղեկը մեր ներկայ հայ կեանքի կարեւոր իրադարձութեան մասին խօսենք, առաջարկներ տանք, մտքեր փոխանակենք եւ որոշումներ անենք: Այսօրուայ խօսակցութեան եւ ժողովի համար լեռն եմ ընտրել այն նպատակով, որ այս լեռը մեր յետագայ կեանքի խորհրդանիշը պիտի դառնայ:

Անդրանիկն իր հայեացքը մէկ-մէկ տղաների դէմքերին ուղղելով խօսում էր լուրջ եւ կենսորոնացած իր ասելիքի վրայ, նա լեռը իրենց ապագայ գործունէութեան որպէս խորհրդանիշ ակնարկեց: Ճիշտ է, որ լեռը քարեղէն գանգուած է, սակայն նա շատ խորհուրդներ է պարունակում իր մէջ, ուսանելի խորիմաստ մտքեր:

Ճգնաւորները իրենց ժուժկալ կեանքով մեկուսանում էին լեռներում, իրենց մարմինը չարչարանքի էին ենթարկում, որպէսզի ինքնամաքման եւ հոգու բերեղացման ճամբով արժանի դառնան Աստու բարեգութ սնօրէնութեանը՝ դրախտային կեանքին:

-Սիրելի՛ ընկերներ, մենք այստեղ հաւաքուածներս գիւղում ծնուած, քիչ թէ շատ ուսում առած եւ քաղաք տեղափոխուած երիտասարդներ ենք, մենք ժառանգորդն ենք շահաբաստան բռնագողթի սերունդների: Մեր պապերի այս երկիրը բերուած օրից մինչեւ մեր ժամանակները հայրենիքի կարօտով ենք ապրել եւ յոյսով սպասել, որ օրից մի օր հայրենիքը պետութիւն ունենայ եւ կարող լինի իրենց վերադարձի, իրենց տէրութիւն անի: Ինչպէս տեսնում էք՝ հայրենիք ունենալ, քիչ թէ շատ սկսուել է ներգաղթը, խորհրդային միութեան ընտանիքում գտնուող Հայաստանի պետութեանը թոյլատրուել է՝ իր Սփիւռքահայ հայրենակիցներին, ըստ ցանկութեան դիմում ներկայացնեն, հայրենադարձելու համար, էստեղ ես խօսքը տալիս եմ ձեզ, ամէն մէկը ինչ մտածումներ, որ ունէք էս ուղղութեամբ ասէք:

Առաջին խօսք առնողը Արմէնն էր:

-Կասկած չկայ, որ մենք բոլորս սիրում ենք մեր հայրենիքը, հայրութիւնը եւ ազգութիւնը, դրա համար էլ հազար ու մի տեսակ ներդրումներով մեր պապերը իրենց հաւատքը պահել եւ կտակել են մեզ, ապրել են այն յոյսով, որ մի օր վերադառնան երկիր, հիմա հերթը մեզ է հասել, որ այդ հայրենակարօտ կտակը իրականացնենք, դնանք հայրենիք եւ մեր գլխի ու բազուկի ուժը ծառայեցնենք ի ինդիր նրա զարգացման:

Արմէնն իր խօսքը կապեց կարճ

ու կտրուկ, նա իր ընկերների մէջ ճանաչուած էր որպէս հայրենասէր եւ պատրաստ էր ամէն ինչով ծառայել իր ժողովրդին: Նրան յաջորդեց Արսէնը:

-Մենք միայն մեզ համար պէտք չէ մտածենք, հակառակ չեմ, որ մենք եւս պէտք է վերադառնանք հայրենիք, նկատելով որ հայրենիքից դուրս օտար տեղերում ապագայ չկայ, ապահովութիւն չկայ: Ընդհանրումներ ու կուրսեր շարունակ լինում են աշխարհի տարբեր կողմերում, եւ ուր հայ չկա՞ց, այսպիսով մեր հայրեն են տուժում իրենց վաստակած ինչքը արժան ձեռքից տալով, նրանք գաղթում են մի այլ երկիր իբր թէ ապահովութիւն գտնելու համար, թիւր հակացողութիւն: Աւելի լաւ է գնալ երկիր, այսպիսով միտքդ հանգիստ է, քո հողի վրայ ես ամուր ու հաստատուն եւ ոչ մի ուժ չի կարող քեզ հայրենիքից հեռացնել, քո վաստակն էլ մնում է քո հողի վրայ փոխանցուելով քո ժառանգներին:

-Մենք բոլորս այս կարեւոր ժամանակահատուածում անելիքներ ունենք, նպատակա կազմակերպչական աշխատանքներ տանելն է: Մտնենք ժողովրդի մէջ, նրանց քարոզենք, նրանց քաջալերենք եւ օգտակար լինենք:

Արսէնն իր մտքերը յայտնեց լուրջ եւ մտածուած, որից յետոյ Հայկը սկսեց իր ասելիքը:

-Այո՛, ընկերներ՛, ժողովրդին պէտք է համոզել, որ հայրենիքը ամենաապահով տեղն է, ուր մարդ հայ կը մնայ եւ հայ կը թաղուի, ապագայի ապահովութիւն, մտքի հանգստութիւն եւ հոգու խաղաղութիւն կ'ունենայ: Ինչպէս խօսուում է ներկայիս Հայրենի ղեկավարութիւնը իւրաքանչիւր ընտանիքի համար ապահովում է գործ, բնակարան եւ երեխաների համար դպրոց, ժողովուրդն էլ դա է ուզում: Ասում են Հայաստանը գաւտ չէ, Հայաստանին ուռններն են իշխում, Հայաստանում բռնատիրութիւն է, ոչ կրօն են ճանաչում եւ ոչ ազգութիւն, իրենց կարծիքով ենթադրենք, որ այդպէս է, արդեօ՞ք հայրենիքից պէտք է հրաժարուել, իշխանութիւնները չաւերժական չեն, գալիս ու գնում են, ժողովուրդն ու հայրենիքն են յաւերժական: Հայրենիքից դուրս հայրենիքին վատաբանելը ճիշտ չէ, ներկայումս այսպիսի հարցեր բարձրացնելու ժամանակը չէ: Այսպիսի խօսքեր տարածողները ուզում են ժողովրդի մէջ հակակրօնք առաջացնել եւ նրան վատատես դարձնել հայրենիքի նկատմամբ, թշնամին չի ուզում հայրութիւնը քաշուի Հայաստան, Հայաստանի բնակչութիւնը շատանայ: Այս ներգաղթներով աշխարհի ամբողջ հայրութիւնը չէ որ կը հայրենադարձուեն, ուստի սփիւռքահայի մօտ միշտ հայրենիքի գաղափարը պէտք է սրբութեան բարձրութեան վրայ պահել, որպէս ազգապահպանման եւ հայապահպանման կարեւոր ազգակ:

Այնուհետեւ հերթը հասաւ Արամայիսին:

-Մենք բոլորս գիտենք Հայաստանը անկախ պետութիւն չէ եւ գտնուում է Մովսէսական ընտանիքի շարքում որպէս Մոսկուային ենթակայ ռեսպուբլիկա, հիմա ասենք անուանական եւ ոչ թէ պաշտօնական, սակայն այդ մեր երկիրն է եւ այնտեղ ապրում են հայեր իրենց պետական դրուածքով: Հայկական կեանքն է եռուած այնտեղ իր տնտեսութեամբ, հասարակական կեանքով, համալսարաններով եւ կրթական համակարգով: Մեր մշակոյթն է պահպանուում, գիր ու գրականութիւնն է զարգանում՝ իր սկզբնական, պատմաբաններով, գրողներով,

բանաստեղծներով, մշակոյթի գործիչներով եւ հազար ու մի տեսակ կազմակերպութիւններով: Իւրաքանչիւր հայի հպարտանքի արժանի Մեսրոպ Մաշտոցի անուամբ Մատենադարանն ունենք, ուր աշխարհի չորս ծագերից այնտեղ են հաւաքուում մեր ձեռագիր թանկարժէք մատենաները եւ այնտեղ են աշխատում տասնեակ գիտաշխատողներ: Ս. էջմիածինը՝ մեր հաւատքի կենտրոնը, որին է ուղղուած իւրաքանչիւր հայի հայեացքը, պահպանուում եւ պաշտպանուում է ամենին սիրելի վազգէն Ամենայն Հայոց կաթողիկոսի հովապետութեամբ: Հայաստանը լաւ թէ վատ մեր երկիրն է, ոչ ոք իր լաւը չի տայ մեզ, խաչը ինքը՝ տէրն է գորացնում, մենք ենք որ պէտք է նուիրուածութեամբ պաշտպան կանգնենք եւ զարգացնենք մեր երկիրը, ով է տեսել ապագան, տեսար մէկ օր մենք էլ անկախացանք, ոչ մի տան ճրագ ընդմիշտ հանգած չի մնում:

Արամայիսն իր խօսքն աւարտեց ասելով:

-Հայրենասիրութիւնը լոկ խօսք չպիտի լինի, այլ՝ սէր, կոչում եւ ձգտում, ինչպէս արուեստի, գիտութեան պարագային եւ հոգեւորական սքեմը ընդունողի համար: Հայիենասիրութիւնը անձնանուիրութեան սիրոյ նշան է, հայրենասիրութիւնն աշխատանք է պահանջում, քարը քարի վրայ դնել է սիրում, ճառերով ու խօսքերով հայրենիք չի կառուցուի:

Տղաները ոգեւորուած Արամայիսի խօսքերից ծափահարեցին նրան գնահատելով:

-Ապրես դո՛ւ Արամայիս, ապրես դո՛ւ մեր սիրելի ընկեր:

Անդրանիկը քաջալերուած տղաների խօսքերից աւելացրեց:

-Այո՛, հայրենիքը բոլորինս է, մենք ամէն մէկս պէտք է մեր մասն ու բաժինը բերենք նրա զարգացման եւ հօրացման գործընթացին: Այո՛, հայրենիքի նկատմամբ կարօտն ու սէրը պէտք է վառ պահել սերունդների սրտում ի մասնաւորի սփիւռքում, որը շատ կարեւոր ազգակ է հային հայ պահելու տեսակէտից: Այո՛, մենք եկել ենք իրար շուրջ, որպէսզի մեր կարողութիւնները կրկնապատկուի, առաւել եւս լծուենք մեր առաքելութեան, միասնակապութեամբ է, որ գործը յաջողութիւն կ'ունենայ: Ես ուրախ եմ ձեզանով, որ հոգով ամուր, զգացումով անկեղծ եւ բանականութեամբ առողջ նուիրուած էք հայրենադարձութեան գործին: Ես ձեր արտայայտութիւնների մէջ մոլեռանդութեան ախտ չնկատեցի, ամէն ինչ չափուած ու կշռուած: Այո՛, պէտք է տրամաբանութիւն լինի մեր ասածի ու կատարածի մէջ, ոչ թէ առաջնորդուենք զգացումներով եւ ուրիշների թելադրանքներով:

-Տղերք ջան, բաւական երկար խօսեցինք այդ նիւթի շուրջ, մըտքերի փոխանակութիւն արեցինք եւ տեսակէտներ յայտնեցինք, որոնք մեր ապագայ աշխատանքների համար նկատի կ'առնենք, սակայն բացի դա մի այլ հարց եւս կայ, որը իմ մտահոգութեան պատճառն է դարձել, որի մասին կը խօսենք կէսօրուայ հացը ուտելուց յետոյ, առաջմի գնանք քայլելու, զագաթը բարձրանալու համար երկար ճամբայ ունենք կտրելու:

Դրանով հանդերձ որ տղաները գոհ էին իրենց կլոր սեղանի արծարծուած մտքերից եւ եզրակացութիւնից, սակայն Անդրանիկի երկրորդ մտահոգութիւնը իրենց մտքերը եւս զբաղեցրեց ճանապարհը շարունակելիս:

(Շարունակելի 1)

ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՖՈՒԹԳՈՒԼԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆ

Հայաստանի ֆուտբոլի առաջնություն 14-րդ հանգրվանի մրցումներուն արդիւնքները

Արարատ - Ուլիս	3-0
Գանձասար - Միկա	0-2
Բանանց - Կիլիկիա	3-0

ԽՈՒՄԵՐՈՒ ԴԱՍԱԼՈՐՈՒՄԸ

	Խաղ	Ցաղթ.	Հաւս.	Պարտ.	Կոլ	Միաւոր
1. Փիւնիկ	13	10	1	2	30-10	31
2. Արարատ	13	9	2	2	25-7	29
3. Բանանց	13	7	3	3	22-14	24
4. Միկա	14	7	3	4	25-15	24
5. Շիրակ	13	5	3	5	13-12	18
6. Գանձասար	14	4	4	6	10-11	16
7. Ուլիս	14	1	2	11	6-32	5
8. Կիլիկիա	14	1	2	11	4-34	5

ԵՐԵՎԱՆԻ ՄԵԿՆԱՐԿԵՑ ՊՐՈՅԵՍԻՈՆԱԼ ԹԵՆԻՍԻ ԱՌԱՋԻՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՈՒՄ

Երեւանի «Մասթերգ-կլաս» ակումբի մարզահրապարակներում առաջին անգամ Հայաստանում մեկնարկեց պրոֆեսիոնալ թենիսի միջազգային մրցաշար, որին մասնակցում են 19 երկրների՝ Հայաստան, Ռուսաստան, Ֆրանսիա, Նոր Զելանդիա, Գերմանիա, Չեխիա, Ավստրալիա, Բուլղարիա, Արգենտինա, Բելառուս, Իսրայել, Սլովակիա, Հարավսլավիայի նախկին հանրապետությունները Մակեդոնիա, Ուզբեկստան, Լատվիա, Մոլդովա, Ուկրաինա, Վրաստան, Իսրայել 32 մարզիկներ, որոնցից 5-ը՝ Հայաստանից:

Մրցաշարի հիմնական ցանցի 24 մասնակիցները նախապէս հաստատուած էին իրենց վարկանիշի համաձայն, Յուլիսի 14-ին կայացած ընտրական խաղերի ընթացքում որոշուեցին եւս 4-ը եւ Հայաստանի թենիսի ֆեդերացիան, որպէս մրցաշարի կազմակերպիչ, իրաւունք ունէր 4 մասնակցի ներկայացնել այսպէս կոչուած «ուսույր քարտով», առանց ընտրական մրցումների:

Մրցաշարը կազմակերպուած է թենիսի միջազգային ֆեդերացիայի՝ Այ-Թի-Էֆի հովանու ներքոյ, թենիսի միջազգային ֆեդերացիայի ներկայացուցիչն է Վլադիմիր Էրզը, մրցաշարի տնօրէնն է Վրաստանի թենիսի ֆեդերացիայի նախագահ Լէյլա Մեսխին: Այն ունի 5 միլիոն դրամ մրցանակային ֆոնդ, որը իր միջոցներից յատկացրել է ՀՀ թենիսի ֆեդերացիայի նախագահ Յարութիւն Փամբուկեանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՊԱՍԹԵԹՊՈՒԼԻ ՊԱՏԱՆԵԿԱՆ ՀԱՒԱՔԱԿԱՆՆԵՐԸ ԿԸ ՄԱՍՆԱԿՑԵՆ ԵՐՐՈՊԱՅԻ ԱՌԱՋՆՈՒԹԵԱՆ ԵՐԿՐՈՐԴ ԽՄԲԻ ՄՐՑԱՇԱՐԵՐԻՆ

11-ամեայ ընդմիջումից չետոյ Հայաստանի պասթեթպոլիստները դարձեալ ելուցիներ կ'ունենան Եւրոպայի առաջնութիւնում:

Հայաստանի 16 տարեկան տղաների թիմը Մակեդոնիայի Սկոպիէ քաղաքում (Յուլիսի 20-29), նոյն տարիքի աղջիկների հաւաքականը՝ Իտալիայի Կետի քաղաքում, եւ մինչեւ 18 տարեկան տղաների թիմը՝ Բուլղարիայի Սոֆիա քաղաքում (օգոստոսի 1-12), կը մասնակցեն Եւրոպայի առաջնութեան երկրորդ խմբի մրցաշարերին:

ՈՒԿՐԱԻՆԱՑԻ ԵՈՒՐԻ ՎՈՎԿԸ ՆՈՒԲԵԼ Է «ՍԵՒԱՆ» ՇԱԽՄԱՏԻ ԱԻՆԴԱԿԱՆ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՅԱՂԹՈՂԻ ԿՈՉՈՒՄԸ

Աւարտուեց շախմատի Սեւանի միջազգային մրցաշարը, որտեղ հայ շախմատիստները ոչնչով աչքի չընկան:

Վերջին 9-րդ տուրից առաջ մրցաշարում յաղթելու լաւ հնարաւորութիւն ունէր Արման Փաշիկեանը, որը 5 միաւորով գլխաւորում էր մրցաշարային աղիւսակը: Սակայն Փաշիկեանը սեւերով պարտուեց հնդիկ Գոպալին եւ գրադեցրեց ընդամէնը 5-րդ հորիզոնականը: Մրցաշարի յաղթող դարձավ Եուրի Վովկը: Ուկրաինացի միջազգային վարպետը սպիտակներով առաւելութեան հասաւ Հրանտ Մելքումեանի նկատմամբ: Վովկը 5.5 միաւորով գրադեցրեց 1-ին հորիզոնականը: Նոյնքան միաւոր էին վաստակել նաեւ Գոպալը եւ Լի Չաոն, որոնք սակայն լրացուցիչ ցուցանիշներով գրադեցրեցին 2-3-րդ տեղերը:

Մրցաշարում ամենաբարձր վարկանիշ ունեցող Տիգրան Պետրոսեանը գրաւեց ընդամէնը 7-րդ հորիզոնականը: Մրցաշարային աղիւսակը 2.5 միաւորով եզրափակեց Տիգրան Քոթանջեանը:

ՏԻԳՐԱՆ Լ.ՊԵՏՐՈՍԵԱՆԸ՝ ICC CHESS 960-Ի ՅԱՂԹՈՂ

Հայաստանի գրոսմայստեր Տիգրան Լ.Պետրոսեանը, եզրափակիչում 4:2 հաշուով յաղթելով գրոսմայստեր Գաթա Կամսկուն ԱՄՆ-ից, դարձաւ ICC Chess960 մրցաշարի յաղթողը:

Մինչ այդ Տ.Պետրոսեանը մէկ քառորդ եզրափակիչում 3:0 հաշուով յաղթեց գրոսմայստեր Իվան Սոկոլովին Հոլանդիայից, իսկ կիսաեզրափակիչում, 3:0 հաշուով՝ բուլղարացի գրոսմայստեր Կիրիլ Գեորգիեւին:

Մ. Չանոյեանը Եւրոպայի ատլետիկայի առաջնութիւնում գրադեցրել է 8-րդ տեղը:

«ՆՈՐ ՍԵՐՈՒՆԴ»
 ՀԵՌՈՒՄՏԱՏԵՍԻԼԻ ՅԱՅՏԱԳԻՐԻ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑԸ

CHARTER CABLE 26-ՐԴ ԿԱՅԱՆ
 ԿԼԵՆՏԵՅԼ - ՊԸՐՊԵՆՔ - ԼԱ ՔՐԵՍԵՆԹԱ
 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ԵՐԵՎՈՅԵԱՆ ԺԱՄԸ 10:00-11:00

ԲՈՆՑՔԱՍԱՐՏ

ԵՐՐՈՊԱՅԻ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԱԿԱՆ ԱՌԱՋՆՈՒԹԻՒՆՈՒՄ ԱՐԹՈՒՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆԸ ԵՒ ԱԶԱՏ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆԸ ԲՐՈՆՁԷ ՄԵՂԱՆՆԵՐ ՆՈՒԲԵՑԻՆ

Հայաստանի բռնցքամարտիկներ, 51կգ քաշային Արթուր Գրիգորեանը եւ 57կգ քաշային Ազատ Յովհաննիսեանը պարտութիւն կրեցին կիսաեզրափակիչ մրցամարտերում Սերբիայի Սոմբոր քաղաքում ընթացող բռնցքամարտի Եւրոպայի երիտասարդական առաջնութիւնում եւ նուաճեցին առաջնութեան բրոնզէ մեդալներ:

Մրցաշարին մասնակցեցին Հայաստանի եւս 4 մարզիկներ՝ 54կգ քաշային Սամուէլ Բարսեղեանը, 60կգ՝ Արա Փուլուզեանը, 64կգ՝ Միքայէլ Օհանեանը եւ 91կգ՝ Յուրակ Անանիկեանը: Հայաստանի բռնցքամարտի հաւաքականի գլխաւոր մարզիչն է Դերենիկ Ոսկանեանը, մարզիչը՝ Կարէն Աղամալեանը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԵՐԵՔ ԲՈՆՑՔԱՍԱՐՏԻԿՆԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ՏԵՂԸ ԳՐԱԴԵՑԻՆ ԱՂԼԵՐԻ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐՈՒՄ

Յուլիսի 13-15-ին Աղլերում անցկացուեց բռնցքամարտի միջազգային երիտասարդական մրցաշար: Հայաստանցի մարզիկներ Սպարտակ Մաթեւոսեանը (57 կգ), Արծրուն Առաքելեանը (64 կգ, երկուսն էլ Փարաքար) եւ Արտաշ Կարապետեանը (81 կգ, Արարատ) յաղթեցին իրենց բոլոր մրցակիցներին եւ գրաւեցին առաջին տեղը:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ 5 ԸՄԲԻՇՆԵՐ ԴԱՐՁԱՆ ԹԲԻԼԻՍԻՈՒՄ ԱՆՅՎԱՅՈՒՄԸ ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ՄՐՑԱՇԱՐԻ ՄՐՑԱՆԱԿԱԿԻՐՆԵՐ

Յուլիսի 15-ին Թբիլիսիում աւարտուեց ըմբշամարտի միջազգային մրցաշարը: Յունահունդական ոճում երկրորդ տեղը գրաւեց Արման Գեղամեանը (96 կգ, Ախուրեան): Ազատ ոճի ըմբշամարտում Վահան Սիմոնեանը (55 կգ, Երեւան) նուաճեց յաղթողի կոչումը, երկրորդ մրցանակակիր դարձաւ Յարութիւն Ենոքեանը (84 կգ, Երեւան), իսկ երրորդ մրցանակակիրները՝ Միհրան Զաբուրեանը (55 կգ, Երեւան) եւ Ժիրայր Յովհաննիսեանը (66 կգ Վանաձոր):

Հ.Մ.Մ. ՍԿԱՌԻՏԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄ

Ուրախութեամբ կու գանք ձեզի տեղեկացնելու թէ ամէն Շաբաթ առաւօտեան ժամը 10:30էն մինչեւ 1:00 տեղի պիտի ունենայ սկաուտական դասըթացքներ: Անոնք որ կը փափաքին մաս կազմել սկաուտական կամ պասքեթպոլի խումբերուն կրնան դիմել Գաբրիէլ Մխիթարեանին՝ (626) 376-2658 եւ կամ Հ.Մ.Մ.ի Կեդրոնը՝ (626) 398-0506, 1060 N. Allen Ave. Pasadena
 Մանրամասնութիւններուն համար կրնաք հետեւիլ »Մասիս« շաբաթաթերթին:

ԱՊԱՔԻՆՈՒՄ

Ընկ. ՊՕՂՈՍ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆ ԵՆԹԱՐԿՈՒՄԸ է ՈՍՔԻ յաջող գործողութեան մը Լուիզիանայի հիւանդանոցին մէջ: Այժմ հանգստեան շրջան մը կը բոլորէ իր բնակարանին մէջ:
 Այս առթիւ «Մասիս» շաբաթաթերթի խմբագրութիւնը եւ տնօրէնութիւնը արագ ապաքինում կը մաղթեն յարգելի ընկերոջ:

Ընկ. ՊՕՂՈՍ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ ՈՍՔԻ յաջող գործողութեան ԵՆԹԱՐԿՈՒՄԸ ԵՆ ԱՌԹԻՆ Լուիզիանայի Ս.Դ.Հ.Կ. Ժիրայր Մուրատ մասնաճիւղի վարչութիւնը շուտափոյթ ապաքինում կը մաղթէ իր հաւատաւոր կուսակցական ընկերոջ:

Ընկ. ՊՕՂՈՍ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆԻ գաւակներն ու թոռները (Մուխաֆեան եւ Elwood) արագ ապաքինում կը մաղթեն իրենց հօր եւ մեծ հօր ու կը ցանկան կատարեալ առողջուիլն:

ՔԱԶ ՆԱԶԱՐ ՈՒՂԻՂ ԵԹԵՐ ԾՕ
 Ամէն Կիրակի երեկոյեան
 ժամը 10:00-ից 12:00
 Կլէմտէյի 26-րդ կայանից

HARUT DER-TAVITIAN
 License #0828270

1807 W. Glenoaks Blvd., Suite 202
 Glendale, CA 91201

Tel.: 818/502-3233
 Fax: 818/502-3244
 Pgr.: 818/608-9898
 info@excelhye.com
 www.excelhye.com

HYE INSURANCE SERVICES

AUTO • HOME • LIFE • HEALTH • DISABILITY • COMMERCIAL

ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ ՀՈԳՇ. Տ. ԴԱՆԻԷԼ ՎՐԴ. ՖԸՆՏԸԳԵԱՆԻ ՀԵՏ

Շարունակում է 7-էն

տուն ներկայութիւն դարձնելու համար նաեւ Արեւմտեան Թեմէն ներս:

Յաջորդ օր, 10 Յուլիս 2007, առաւօտեան ժամը 10:00-ին, հանդիպումը շարունակուեցաւ: Նախ, առաջին հերթին, յատուկ ծրագրով մը Հոգեւոր Տեսուչը հարցազրոյց մը ունեցաւ Ս. Ներսէս Ընծայարանի առաքելութեան մասին, ապա հարցազրոյցի աւարտին, ելոյթ ունեցան Արեւմտեան Թեմի քահանայութեան թեկնածուները՝ Բայրն Սրկ. Թէլալեանը, Մաթիոս Սրկ. Աշը եւ Մկրտիչ Սրկ. Քաչիկեանը, որոնք իրենց քահանայութեան պատրաստութեան համար պիտի յաճախեն Ս. Ներսէս Ընծայարան:

Կէսօրուան ճաշի դադարէն ետք, հանդիպումը շարունակուեցաւ առաւել եւս քննարկելով այն շոշափելի երեաները, թէ ինչպէս կարելի է գործնականօրէն կիրարկել այն ծրագիրները, որոնք տեղի կ'ունենան Ս. Ներսէս Ընծայարանին ներս, եւ զայն մնայուն ներկայութիւն դարձնելու Արեւմտեան Թեմէն ներս, որուն համար ալ աշխատանքային ծրագիր մը առաջարկուած էր Արթ. Տ. Սարգիս Քհնյ Բեթոյեանի կողմէ:

Առաջարկուած աշխատանքային ծրագիրներն էին.

Առաջին հերթին նշանակուի մէկը (Coordinator), որ մնայուն կապը ըլլայ Արեւմտեան Թեմին եւ Ս. Ներսէս Ընծայարանին, ծրագիրները հետապնդելու եւ կարգաւորելու իմաստով:

Յատուկ պիւտճէ մը տրամադրուի, բոլոր անոնց, որոնք պիտի յաճախեն Ս. Ներսէս Ընծայարան պատրաստուելու իբրեւ եկեղեցական: Կը նախատեսուի \$ 10,000 տրար:

Առաջին իսկ առիթով, պաշտօնական այս աշխատանքները սկսին փետրուար 2008-ին, Սրբոց Ղեւոնդեանց Քահանայից Տօնին, ուր Ս. Ներսէս Ընծայարանը ներկայացուի քահանաներու համագումարի ընթացքին, որ ամէն տարի Ղեւոնդեանց տօնին տեղի կ'ունենայ:

Ս. Ներսէս Ընծայարանը նաեւ ներկայացուի Արեւմտեան Թեմէն

ներս գործող ամենօրեայ վարաժարաններու երկրորդական դասարանի աշակերտութեան, մօտէն ծանօթանալու այնտեղ կատարուած աշխատանքներուն:

Ս. Ներսէս Ընծայարանի ներկայութիւնը Արեւմտեան Թեմէն ներս գործող համալսարանի հայ ուսանողներուն կեանքին մէջ:

Երեք օրերու վրայ տարածուած ծուխերու այցելութիւն, Ս. Ներսէս Ընծայարանը մօտէն ծանօթացնելու իմաստով:

Արեւմտեան Թեմի կայքէջին (Web page) վրայ յատուկ տեղ տրամադրուի Ս. Ներսէս Ընծայարանի համար:

Յատուկ խտասայլիկներ (DVD) պատրաստուի Ս. Ներսէս Ընծայարանի մասին:

Յատուկ Ս. Ներսէս Ընծայարանի օր նշանակուի ծուխերու մէջ, ուր ներկայացուի անոր առաքելութիւնն ու կարեւորութիւնը մեր հաւատացեալներուն:

Ուխտադնացութիւն դէպի Ս. Ներսէս Ընծայարան, որպէսզի տեղեակ ըլլան այնտեղ կատարուած աշխատանքներուն:

Յատուկ ծրագրով մը Արեւմտեան Թեմին մէջ ծառայող եկեղեցականներուն առիթ տրուի երկշաբաթեայ դրութեամբ այցելելու եւ մօտէն ծանօթանալու Ս. Ներսէս Ընծայարանի առաքելութեան, ու անոր ներքին կեանքին:

Կազմակերպուին խտացուած դասընթացքներ: Առաջին հերթին Ս. Ներսէս Ընծայարանի մէջ դասաւանդուելիք նիւթերը Արեւմտեան Թեմէն ներս: Երկրորդ, Ս. Ներսէս Ընծայարանի շրջանաւարտներուն համար խտացուած հայերէն լեզուի յատուկ դասընթացքներ Արեւմտեան Թեմէն ներս:

Ի վերջոյ, Ս. Ներսէս Ընծայարանը ներկայութիւն դարձնելու նաեւ ամառնային ճամբարի ընթացքին:

Այս բոլոր առաջարկ ծրագիրները կը նախատեսուին արդէն յառաջիկայ տարեշրջանին իրենց գործնականացման:

Հանդիպումը իր աւարտին հասաւ երեկոյեան ժամերգութեամբ:

17-19ՐԴ ԴԱՐԵՐՈՒ ՀԱՅ ՔԱՂՔԵՆՈՒԹԵԱՆ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉՆԵՐ

Շարունակում է 13-էն

հանոցի կարգ մը առարկաներ»:

1667ին Նոր Զողայէն երկու խոճաներ արտօնագիր ստացան Ալեքսանդ Միխայիլովիչէն՝ առանց տուրքի մետքաս ներածելու եւ ծախելու Ռուսիոյ մէջ: Մինչեւ 17րդ դարուն վերջը միայն հայ վաճառականներ արտօնութիւն ունէին առեւտուր ընելու Աստրախանէն հիւսիս:

Երբ խոճաներ Մոսկուա երթային, անոնք յաճախ նուէրներ կը տանէին ցարին: Առիթով մը խոճա Նազարը Ալեքսէյ ցարին աղամանդակուռ գահ մը նուիրեց, որ մինչեւ այսօր կը պահուի Կրեմլինի Զինուորական թանգարանին մէջ:

Հայ խոճաներ կը մրցէին անգլիական եւ եւրոպական այլ ընկերութիւններու հետ: Հայերուն առեւտուրը ընտանեկան էր, ընկերութիւն չէր: Խոճա Շահամիր Շահամիրեանը, օրինակի համար, Նոր Զողայէն, հաստատուած էր Մատրաս, Հնդկաստան: Ան առեւտրական կեղրոններ ունէր Հնդկաստանի, Պարսկաստանի, Միջագետքի եւ Եւրոպայի շատ մը քաղաքներու մէջ:

Շահ Աբասը այնքան գոհ էր հայոց առեւտրական յաջողութիւններէն, որ երբեմն կ'այցելէր հայոց եկեղեցին կամ խոճաներուն տուները, Ս. Ծնունդին կամ Աստուածայայտութեան տօներուն:

Աբասին յաջորդը՝ Շահ Սաֆի, կը հիւրասիրուէր հայ հարուստ խոճաններուն տուները: Առիթով մը այնքան կերաւ ու խմեց խոճա Սուլթեմնին տունը, որ երբ պալատ վերդարձաւ, անհանգստացաւ՝ տեղի տալով տարածայնութիւններու, թէ Սուլթեմն թունաւորած է շահը: Սուլթեմնը, վախնալով հետեւանքներէն, անձնասպան եղաւ՝ վիշտ պատճառելով արքային, որ յաջորդ օր կը վերադառնար իր առողջութիւնը: Շահ Աբաս Բ. երբեմն Նոր Զողայ կու գար իբր թէ Ս. Փրկիչ Մայր տաճարը այցելելու, բայց իրականին մէջ հայ կիները աչքէ անցընելու համար: Այդ առիթներով բոլոր հայ մարդիկը պէտք էր քաղաքէն դուրս ելած ըլլային: Առիթով մը շահը իրեն հետ տարաւ խոճա Սաֆրազին գեղեցիկ կիներ: Երկու շաբաթ իր հարէմին մէջ պահելէ ետք կիներ վերադարձուց տիրոջ՝ մարգարիտէ մանեակ մը անոր հետ:

Կ'ըսուի, թէ հայ խոճաներ 24 եկեղեցիներ կառուցեցին Նոր Զողայի մէջ, որոնցմէ 12ը այսօր դեռ կանգուն կը մնան: Անոնցմէ մէկը Ֆինանսաւորուած էր խոճա Խաչիկին կողմէ, որ 1604ին Հին Զողայի իր ապարանքին մէջ հիւրասիրած էր Շահ Աբաս Ա.:

Նոր Զողայի բարգաւաճումը հագիւ դար մը տեւեց: 17րդ դարուն վերջերը Պարսկաստանի շահերուն եւ այաթոլլաներուն քաղաքականութիւնը քրիստոնեաներուն հանդէպ բոլորովին փոխուեցաւ: Հալածանքներու եւ ծանր տուրքերու պատճառով մեծ թիւով հայեր սկսան գաղթել դէպի Պոմպէյ, Մատրաս, Կալկաթա (Հնդկաստան), ուր սկսան բարգաւաճիլ, ինչպէս որ ըրած էին Հին եւ Նոր Զողաներուն մէջ: 1720ական թուականներուն Պետրոս Ոսկանեան, Նոր Զողայի յայտնի ընտանիքներէն, երեւելի վաճառակ մըն էր Մատրաստի մէջ եւ կապ ունէր «Իսթ Ինտիա Քոմփանի»ին հետ: Ուրիշ հայ ընտանիքներ գաղթեցին Մոսկուա, Ս. Փեթրսպոլսի եւ ուրիշ քաղաքներ, ուր անոնք ուսուցանուեցին մետքաս ներկել:

(Շարունակելի 1)

ՇԱՐՈՒՆԱԿՈՒՄ ԷՁ 15-ԷՆ

Շարունակում է 15-էն

շեղելու:

Վստահ եմ Փրօֆէսօւէրին մօտէն ծանօթ, իր բարեկամներու լայն շրջանակէն ոեւէ մէկը, ըստ մը պիտի չվարանէր իր ատորագրութիւնը դնելու այս գրութեան ներքեւ:

* * *

Շատերը ըսեր են ու ես ալ կ'ըսեմ, թէ աշխարհն է մի մեծ թատերաբեմ.

Ամէն արարած բեմ կը բարձրանայ եւ իւրապատուկ դերը կը խաղայ:

Մին իմաստունի, միւսը սոփիստի, կ'ըլլան առարկայ շոյալ գովեստի.

Անձնիւր դերասան կը քաշուի խուցը, կը հագնի կրկին իր հին

հագուստը:

Այս անցողական երկրի վրայ, դերասաններ ենք մեր կեանքը վկայ.

Մէկը վարքով, մաքուր հաւատքով, միւսը ձեւապաշտ՝ հիւսանդ իր հոգով,

Մին ազնուական, բարեգութ, գթած, ուրիշ մը գձուձ՝ անգութ արարած,

Ոմանք դիմակով, ոմանք անդիմակ, չես գիտեր, ով է հրէշ եւ ով հրեշտակ:

Բայց մեր մահով, երբ կեանքը կ'աւարտի, կ'երեւայ գործը ամէն անհատի:

Թէ ի՞նչպէս խաղաց իր դերը դժուար, երկրի վրայ քառս ու խաւար:

Կը ցոյլ մահէն ետք յստակ, ինչպէս աւազը գուլալ ջուրի տակ:

ԳՐԱԴՈՒՄ ԹՈՒԱԿԱՆՆԵՐ

Օգոստոս 5 «Մասիս» Շաբաթաթերթի ճաշկերոյթ
Սեպտեմբեր 1,2,3 Հ.Ս.Ս. Փաստինա եռօրեայ բանակում
Սեպտեմբեր 23 Հայաստանի Անկախութեան Օրուայ Փառատօն
Նոյեմբեր 4 ՍԳԿԿ-ի 120 Ամեակի Հանդիսութիւն

ՄԱՍԻՍ ՇԱԲԱԹԱԹԵՐԹ
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԿՏՐՕՆ

Yes, I wish to subscribe to
Massis Weekly

Enclosed a check for (one year) * \$50,00 for USA
* \$60,00 (second class), \$ 75,00 (Air Mail) for Canada.
* \$85,00 (second class), \$ 125,00 (Air Mail) Overseas.

Name: -----
Address: -----
City: ----- State: ----- Zip Code: -----
Country: -----
Tel: ----- Fax: -----

ՎԱՐՁՈՒ ՄՐԱՇ ՓԱՍՏԻՆԱՅԻ ՄԷՋ
(200 ՀՈԳԻ ԸԱՄԱՐ)
ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՌԻԹՆԵՐՈՒ ԸԱՄԱՐ
1060 N. ALLEN AVE. PASADENA
ՇԵՆԱՉԱՅՆԵԼ
(626) 797-7680 (626) 398-0506

